

महाराष्ट्र शासन राजपत्र

असाधारण भाग चार-अ

वर्ष ३, अंक २(२)]

मंगळवार, जानेवारी ३, २०१७/पौष १३, शके १९३८

[पृष्ठे १०७, किंमत : रुपये १५.००

असाधारण क्रमांक ३

प्राधिकृत प्रकाशन

महाराष्ट्र शासनाने केंद्रीय अधिनियमान्वये तयार केलेले
(भाग एक, एक-अ आणि एक-ल यांमध्ये प्रसिद्ध केलेले नियम व आदेश यांव्यतिरिक्त) नियम व आदेश.

उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२, दिनांक २ जानेवारी, २०१७

अधिसूचना

क्रमांक: संकिर्ण-२०१६/प्र.क्र.१२३/ऊर्जा-५, केंद्रीय विद्युत प्राधिकरण (विद्युत पुरवठा व सुरक्षा संबंधी उपाययोजना) विनियम, २०१० च्या विनियम-२९ अनुसार आणि याकरीता यापुर्वी निर्गमित केलेल्या सर्व अधिसूचना व आदेश अधिक्रमित करून, कोणतेही असल्यास, महाराष्ट्र शासन याद्वारे उपरोक्त विनियमांतर्गत क्षमता प्रमाणपत्र देण्यासाठी पुढील नियम व शर्ती करित आहे.

केंद्रीय विद्युत प्राधिकरण (विद्युत पुरवठा व सुरक्षा संबंधी उपाययोजना) विनियम, २०१० च्या विनियम २९ अन्वये क्षमता प्रमाणपत्र देण्यासाठीचे नियम व शर्ती.

प्रकरण एक

अनुज्ञापक मंडळ

१. अनुज्ञापक मंडळाची नियुक्ती :— या नियमांची उद्दिष्टे पार पाडण्यासाठी राज्यातील वीज विषयक हितसंबंधाचे प्रतिनिधित्व करणा-या अनुज्ञापक मंडळाची (यात यापुढे ज्याचा निर्देश “मंडळ” असा करण्यात आला आहे,) नियुक्ती करण्यात येईल.

२. मंडळाची रचना :- मंडळात पुढील सदस्यांचा समावेश असेल, -

(क) मुख्य विद्युत निरीक्षक, उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, मुंबई.	-	अध्यक्ष
(ख) अधीक्षक अभियंता, मुंबई प्रादेशिक विद्युत निरीक्षण मंडळ, मुंबई.	-	सदस्य
(ग) अधीक्षक अभियंता, पुणे प्रादेशिक विद्युत निरीक्षण मंडळ, पुणे.	-	सदस्य
(घ) अधीक्षक अभियंता, औरंगाबाद प्रादेशिक विद्युत निरीक्षण मंडळ, औरंगाबाद.	-	सदस्य
(ङ) अधीक्षक अभियंता, नागपूर प्रादेशिक विद्युत निरीक्षण मंडळ, नागपूर.	-	सदस्य
(च) विद्युत निरीक्षक (सचिव, अनुज्ञापक मंडळ आणि उद्वाहन निरीक्षक) यात यापुढे, ज्याचा निर्देश "सचिव अनुज्ञापक मंडळ" असा करण्यात आला आहे.	-	सदस्य सचिव

खाली विनिर्दिष्ट केल्याप्रमाणे पुढील संस्थांचे प्रतिनिधी सदस्य म्हणून राहतील संस्थेचे नाव	प्रतिनिधींची संख्या
१. तंत्र शिक्षण संचालनालय, मुंबई	०१
२. वीरमाता जिजाबाई तंत्रज्ञान संस्था, मुंबई	०१
३. दि टाटा पॉवर कंपनी लि., मुंबई	०१
४. महाराष्ट्र राज्य वीज वितरण कंपनी मर्यादित	०१
५. बृहन्मुंबई वीज पुरवठा व परिवहन उपक्रम	०१
६. रिलायन्स एनर्जी लिमिटेड, मुंबई	०१
७. मध्य रेल्वे, मुंबई	०१
८. महाराष्ट्र विद्युत ठेकेदार संघटना, मुंबई	०१
९. विदर्भ विद्युत ठेकेदार संघटना, नागपूर	०१

टीप :- वर नमूद केलेल्या प्रत्येक मंडळाचा प्रतिनिधी हा, शासन मान्यताप्राप्त विद्यापीठ किंवा संस्थेतून विद्युत अभियांत्रिकीची पदवी धारण करणारा अर्हताप्राप्त विद्युत अभियंता असेल.

राज्य किंवा केंद्र सरकार किंवा वितरण कंपनीचा प्रतिनिधी हा, किमान मुख्य अभियंता किंवा समकक्ष पदावर कार्यरत असा असेल.

तंत्र शिक्षण संस्थेचा प्रतिनिधी हा, किमान विद्युत विभागाचा प्रमुख असेल.

३. मंडळाची कामे :- मंडळाची कामे पुढीलप्रमाणे असतील:-

- (क) विद्युत ठेकेदारांना अनुज्ञप्ती देणे ;
- (ख) विद्युत पर्यवेक्षक व तारतंत्री यांच्यासाठी परीक्षा आयोजित करणे आणि पर्यवेक्षक (Supervisor) व तारतंत्री यांच्यासाठी आयोजित केलेल्या परीक्षांकरिता राज्य शासनाच्या पूर्व मान्यतेने पाठ्यक्रम विहित करणे ;
- (ग) विद्युत पर्यवेक्षक आणि तारतंत्री यांना क्षमता प्रमाणपत्र आणि परवाना देणे ;
- (घ) चुकीचे असल्याचे आढळून आलेल्या अर्जाचा आणि दाखल्यांचा परामर्श घेणे आणि त्यावर योग्य वाटेल अशी कारवाई करणे ;
- (ङ) या नियमान्वये स्थानिक परीक्षा आणि चाचण्या घेण्यासाठीच्या पुढील प्रयोजनासाठी राज्यातील विविध केंद्रावर प्रतिनिधींना नामनिर्देशित करणे ;
- (च) विद्युत ठेकेदार, पर्यवेक्षक आणि तारतंत्री यांच्या गैरव्यवहार प्रकरणांची सुनावणी करणे आणि त्याबाबत निर्णय घेणे ;
- (छ) नियमांची उद्दिष्टे पार पाडणे ;
- (ज) विद्युत पर्यवेक्षक आणि तारतंत्री यांना परीक्षा उत्तीर्ण होण्यासाठी द्यावयाच्या अनुग्रह गुणांसंबंधी निर्णय घेणे ;
- (झ) उपसमित्या किंवा प्राधिकरण स्थापन करणे आणि मंडळाला योग्य वाटेल त्याप्रमाणे आपले असे अधिकार त्या उपसमित्यांना किंवा प्राधिकरणाला प्रदान करणे ;
- (ञ) विद्युत ठेकेदार, विद्युत पर्यवेक्षक आणि तारतंत्री यांचे अनुज्ञप्ती/प्रमाणपत्र/ परवाना निलंबित किंवा रद्द करणे.

टीप.-- मंडळाने आपले कर्तव्य पार पाडताना दिलेला कोणताही निर्णय हा अंतिम असेल.

४. मंडळाच्या बैठकी :- मंडळ सर्वसाधारणपणे तीन महिन्यातून एकदा बैठक घेईल. कागदपत्रे फिरवून निकालात न काढता येण्याजोगे कोणतेही विशेष कामकाज चालविण्यासाठी देखील मंडळ बैठक बोलावील. प्रत्येक बैठकीची नोटीस प्रत्येक सदस्याला सचिवामार्फत पाठविली जाईल.

५. गणपूर्ती :- मंडळाच्या कोणत्याही बैठकीस सात सदस्य उपस्थित राहिल्याने गणपूर्ती होईल.

६. अध्यक्षीय अधिकार :- अध्यक्षीय अधिकार पुढील प्रमाणे असतील.

- (क) वाजवी कारणाने प्रतिबंध केला नसेल तर, मंडळाच्या सर्व बैठकीचे अध्यक्षपद भूषविणे ;
  - (ख) मंडळाच्या वतीने विद्युत ठेकेदारास अनुज्ञप्ती देणे आणि विद्युत पर्यवेक्षकास प्रमाणपत्र आणि परवाना देणे ;
  - (ग) मंडळाच्या सदस्यांच्या अनुपस्थितीत विद्युत ठेकेदाराची अनुज्ञप्ती, विद्युत पर्यवेक्षकाचा परवाना निलंबित करणे यांच्याशी संबंधित कोणत्याही प्रशासकीय समस्यांच्या बाबतीत निर्णय घेणे आणि अशी प्रकरणे मंडळाच्या नजीकच्या आगामी बैठकीत मांडणे ;
  - (घ) पर्यवेक्षकाच्या परीक्षेच्या प्रश्नपत्रिकांचा संच तयार करणे आणि तसेच तारतंत्रीच्या परीक्षेची परीक्षा पद्धती ठरविणे.
७. बैठकीचा अध्यक्ष :- अध्यक्ष किंवा त्यांच्या अनुपस्थितीत सदस्यांकडून उपस्थित सदस्यांपैकी निवडून देण्यात येईल असा एक सदस्य बैठकीचे अध्यक्षपद भूषवील.

८. अधीक्षक अभियंता, प्रादेशिक विद्युत निरीक्षण मंडळ याची कर्तव्ये :-

अधीक्षक अभियंता, प्रादेशिक विद्युत निरीक्षण मंडळ यांची कर्तव्ये पुढीलप्रमाणे असतील :-

- (क) विद्युत पर्यवेक्षक आणि तारतंत्री यांच्या प्रवेश परीक्षेसाठीच्या अर्जांची छाननी करणे आणि त्यासंबंधीचा पत्रव्यवहार करणे ;
- (ख) मंडळाच्यावतीने विद्युत तारतंत्रीस प्रमाणपत्र आणि परवाना देणे ;
- (ग) त्यांच्या अधिकार क्षेत्रातील विद्युत ठेकेदाराच्या अनुज्ञप्ती नूतनीकरण करणे ;
- (घ) संबंधित जिल्हा विद्युत निरीक्षकाद्वारे सादर केलेल्या नवीन विद्युत ठेकेदार अनुज्ञप्ती अर्जांची छाननी करणे व अनुज्ञापक मंडळास सादर करणे ;
- (ङ) नूतनीकरण न केल्यामुळे रद्द झालेली सर्व अनुज्ञप्ती संबंधित मंडळाच्या व सर्व वीज वितरण कंपन्यांच्या व विद्युत ठेकेदार संघटनांच्या निदर्शनास आणणे.

९. सदस्य सचिवांची कर्तव्ये .--- सचिवांची कर्तव्ये पुढील प्रमाणे असतील:---

- (क) विद्युत ठेकेदार अनुज्ञप्तीसाठीच्या अधीक्षक अभियंता, प्रादेशिक विद्युत निरीक्षण मंडळ यांचे कडून प्राप्त सर्व अर्जांची छाननी करणे आणि ते अर्ज अध्यक्षांना सादर करणे आणि त्यासंबंधातील संपूर्ण पत्रव्यवहार करणे ;
- (ख) विद्युत ठेकेदाराला द्यावयाच्या अनुज्ञप्तीवर तसेच विद्युत पर्यवेक्षकांना द्यावयाच्या प्रमाणपत्रावर आणि परवान्यावर प्रतिस्वाक्षरी करणे ;
- (ग) सर्व विद्युत पुरवठा कंपन्या, सर्व अधीक्षक अभियंते आणि संबंधित जिल्हा विद्युत निरीक्षक आणि विद्युत ठेकेदार संघटना यांना, मंडळाने दिलेली सर्व अनुज्ञप्ती किंवा पत्त्यातील बदल किंवा विद्युत पर्यवेक्षकाचा बदल किंवा भागीदारीतील बदल यासंबंधीची माहिती अधिसूचित करणे आणि/किंवा विभागाच्या संकेतस्थळावर प्रसिद्ध करणे ;
- (घ) मंडळाची मान्यता घेण्याकरीता विद्युत पर्यवेक्षक व तारतंत्री यांच्या परीक्षेचे वेळापत्रक तयार करणे ;
- (ङ) मंडळाची मान्यता घेण्याकरीता विद्युत पर्यवेक्षक आणि तारतंत्री परीक्षेचा निकाल तयार करणे, आणि मंडळाच्या मान्यतेनंतर तो निकाल विभागाच्या संकेतस्थळावर प्रसिद्ध करणे.

१०. विद्युत निरीक्षकांची कर्तव्ये :- विद्युत निरीक्षकांची कर्तव्ये पुढीलप्रमाणे असतील :---

- (क) त्यांच्या अधिकार क्षेत्रातील विद्युत पर्यवेक्षक आणि तारतंत्री परीक्षेच्या प्रवेशासाठीच्या सर्व अर्जांची स्वीकृती आणि छाननी करणे आणि त्यासंबंधातील संपूर्ण पत्रव्यवहार करणे आणि अधीक्षक अभियंता यांना सादर करणे ;
- (ख) त्यांच्या अधिकार क्षेत्रातील नवीन विद्युत ठेकेदार अनुज्ञप्तीसाठीच्या सर्व अर्जांची स्वीकृती व छाननी करणे आणि ते अर्ज अधीक्षक अभियंत्याकडे सादर करणे ;
- (ग) त्यांच्या अधिकार क्षेत्रातील विद्युत ठेकेदार अनुज्ञप्तीच्या नूतनीकरणासाठीच्या सर्व अर्जांची स्वीकृती आणि छाननी करणे आणि ते अर्ज अधीक्षक अभियंत्याकडे सादर करणे;
- (घ) त्यांच्या अधिकार क्षेत्रातील विद्युत पर्यवेक्षक आणि तारतंत्री परीक्षेची सूट मिळण्यासाठीच्या सर्व अर्जांची स्वीकृती आणि छाननी करणे आणि ते अर्ज अधीक्षक अभियंत्याकडे सादर करणे.
- टीप .---- उमेदवार त्यांचे अर्ज, ज्या जिल्ह्यातून त्यांनी अनुभव घेतला असेल त्या जिल्ह्यातील विद्युत निरीक्षकाकडे सादर करतील.

प्रकरण - दोन

परीक्षा

११. परीक्षा :- या नियमान्वये प्रत्येक परीक्षा वर्षातून दोनदा, सर्वसाधारणपणे मे व नोव्हेंबर महिन्यात घेण्यात येतील. परीक्षेचे वेळापत्रक मंडळामार्फत अधिसूचित करण्यात येईल.

प्रकरण - तीन

विद्युत पर्यवेक्षक किंवा तारतंत्री यांच्यासाठी असलेल्या परीक्षेकरिता उमेदवारांना प्रवेश

१२. परीक्षा प्रवेश :- ही परीक्षा महाराष्ट्र राज्यामध्ये अधिवास असणाऱ्या उमेदवारांसाठी उद्देशित आहे. उमेदवार अर्जासोबत आवश्यक प्रमाणपत्रे सादर करील.
- विद्युत पर्यवेक्षक परीक्षांच्याबाबतीत, नियम २० मध्ये, आणि तारतंत्री परीक्षेच्याबाबतीत नियम २१ मध्ये विनिर्दिष्ट केलेल्या पद्धतीनुसार आणि अनुक्रमे अनुसूची "एस एस" व "डब्ल्यु एस" मध्ये देण्यात आलेल्या पाठ्यक्रमाप्रमाणे प्रत्येक परीक्षा घेण्यात येईल.
१३. विद्युत पर्यवेक्षकासाठी परीक्षा :- विद्युत पर्यवेक्षकांची ही परीक्षा महाराष्ट्र राज्यात अधिवास असणा-या आणि वीजतंत्री किंवा पर्यवेक्षक किंवा कार्यदेशक किंवा प्रभार सहाय्यक म्हणून काम करणाऱ्या किंवा अन्य उमेदवारांसाठी उद्देशित आहे, परंतु कोणत्याही तारतंत्रीला त्याची परीक्षेस बसण्याची इच्छा असेल तर त्याला या परीक्षेला बसता येईल.

विद्युत पर्यवेक्षक परीक्षेसाठी अर्हता व अनुभव :- पर्यवेक्षक परीक्षेसाठीचा उमेदवार पुढीलप्रमाणे असेल :-
(एक) जी व्यक्ती महाराष्ट्र राज्याची अधिवासी आहे ;

(दोन) (क) जिने तारतंत्री परीक्षा उत्तीर्ण केलेली आहे व किमान इयत्ता १० वी परीक्षा उत्तीर्ण केलेली आहे.

आणि

(ख) जिला सक्षमता प्रमाणपत्रधारकाच्या किंवा मंडळाचे समाधान होईल असा अर्हताप्राप्त विद्युत अभियंत्याच्या थेट पर्यवेक्षणाखाली किमान एकूण तीन वर्षांचा प्रत्यक्ष कामाचा अनुभव आहे, त्यापैकी तारतंत्री परीक्षा उत्तीर्ण केल्यानंतर किमान दोन वर्षांच्या प्रत्यक्ष कामाचा अनुभव;

किंवा

(तीन) अखिल भारतीय तंत्र शिक्षण परिषदेने मान्यता दिलेल्या विद्यापिठाची किंवा मंडळाची किंवा संस्थेची विद्युत अभियांत्रिकी पाठ्यक्रमाखेरीज इतर क्षेत्रातील अभियांत्रिकी किंवा तंत्रज्ञान मधील पदवी किंवा पदवीका उत्तीर्ण केलेली आहे आणि सदर परीक्षा उत्तीर्ण झाल्यानंतर विद्युत अभियांत्रिकीच्या क्षेत्रामधील किमान एक वर्षांच्या प्रत्यक्ष कामाचा अनुभव आहे असे उमेदवार.

पुढील अर्हता व अनुभव असणारे उमेदवार विद्युत पर्यवेक्षक परीक्षेपासून सूट मिळण्यासाठी पात्र असतील :-

(एक) जे उमेदवार अखिल भारतीय तंत्रशिक्षण परिषदेने मान्यता दिलेल्या विद्यापिठाची किंवा संस्थेची किंवा संरक्षण सेवांमधील विद्युत अभियांत्रिकीतील पदवी किंवा पदविका धारण करीत असतील आणि त्यानंतर विद्युत सुरक्षा व विद्युत संचमंडणीच्या संकल्पचित्राचे स्वरूप यासंबंधात शासन मान्यताप्राप्त प्रमाणपत्र पाठ्यक्रम यशस्वीरित्या पूर्ण केला असेल किंवा ज्यांच्याकडे विद्युत अभियांत्रिकीच्या क्षेत्रामधील एक वर्षाचा प्रत्यक्ष कामाचा अनुभव असेल ; किंवा

(दोन) ज्या उमेदवारांकडे वीजतंत्री व्यवसाय यामधील राष्ट्रीय व्यवसाय प्रशिक्षण परिषदेचे राष्ट्रीय शिकाऊ उमेदवार प्रमाणपत्र असेल व त्यानंतर विद्युत अभियांत्रिकीच्या क्षेत्रामधील एक वर्षाचा प्रत्यक्ष कामाचा अनुभव असेल किंवा,

(तीन) ज्या उमेदवारांकडे महासंचालक, रोजगार व प्रशिक्षण, नवी दिल्ली यांनी दिलेले प्रमाणपत्र असेल आणि त्यांनी वरील अनुक्रमांक (तीन) मधील पाठ्यक्रमाशी समकक्ष असलेला महाराष्ट्र शासन, उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग यांनी मान्यता दिलेला पाठ्यक्रम पूर्ण केला असेल व त्यानंतर विद्युत अभियांत्रिकी क्षेत्रामधील एक वर्षाचा प्रत्यक्ष कामाचा अनुभव असेल ;

परंतु, विद्युत पर्यवेक्षक परीक्षेमधून सूट मिळण्यास पात्र असलेला उमेदवार, नमुना "ए" मध्ये अर्ज करील.

१४. अन्य राज्याच्या परवान्यास मान्यता देणे :- अन्य राज्यांनी दिलेले पर्यवेक्षक व तारतंत्री प्रमाणपत्र व परवाने यांसह, सर्वसाधारण अभ्यासक्रमानुसार त्या राज्यांनी घेतलेल्या परीक्षेच्या निकालाच्या आधारे आणि पुढील शर्तीच्या अधीन राहून मंडळाची खात्री पटल्यावर मान्यता देण्यात येईल.---

(क) अनुक्रमे विद्युत पर्यवेक्षक व तारतंत्री यांच्या अशा परवान्यास मान्यता देण्यासाठी प्रारंभी शासनाने विहित केल्याप्रमाणे शुल्क आकारण्यांत येईल. अशी मान्यता शासनाने विहित केल्याप्रमाणे शुल्काचे प्रदान केल्यावर कॅलेन्डर वर्ष समाप्त होण्यापुर्वी तीन वर्षांतून एकदा नवीकरणीय असेल. मुदत समाप्तीच्या दिनांकाच्या तीस दिवसांच्या आत, सचिव, अनुज्ञापक मंडळ यांच्या कार्यालयात पोचलिखित चलान व्हावयास हवे झाले पाहिजे.

(ख) आंतरराज्य मान्यतेसह विद्युत पर्यवेक्षक किंवा तारतंत्री प्रमाणपत्रधारक, केंद्रीय विद्युत प्राधिकरण (विद्युत पुरवठा व सुरक्षा संबंधी उपाययोजना) विनियम, २०१० यांच्या विनियम २९ अन्वये महाराष्ट्र शासनाने तयार केलेल्या नियमांच्या ते नियम महाराष्ट्र राज्याच्या राज्य क्षेत्रामध्ये जेथवर लागू असतील तेथवर पाळण्यास अधीन असतील.

(ग) आंतरराज्य मान्यतेसाठीचा अर्ज, सचिव, अनुज्ञापक मंडळ यांच्याकडे नमुना "बी" मध्ये करण्यात येईल.

(घ) परवानाधारकाकडून गैरव्यवहार झाला असेल तर अनुज्ञापक मंडळास परवान्यावर नोंद देता येईल आणि परवाना देणाऱ्या शासनास तसा अहवाल देता येईल. मंडळाचा निर्णय परवानाधारकास, तो महाराष्ट्र राज्याच्या राज्यक्षेत्रामध्ये काम करीत असेल तेव्हा त्यावर बंधनकारक असेल.

१५. विद्युत तारतंत्रीकरीता परीक्षा :- तारतंत्रीकरिता परीक्षा ही महाराष्ट्र राज्यात अधिवास असणा-या उमेदवारांसाठी उद्देशित आहे

१. तारतंत्री परीक्षेसाठी अर्हता व अनुभव

पुढीलप्रमाणे तारतंत्री परीक्षेसाठीचा उमेदवार असेल :-

(क) जी व्यक्ती महाराष्ट्र राज्याचा अधिवासी आहे.

(ख) जिने मंडळाचे समाधान होईल असे एकूण एक वर्षाच्या कालावधीत क्षमता प्रमाणपत्र धारकाच्या किंवा अर्हताप्राप्त विद्युत अभियंत्याच्या थेट पर्यवेक्षणाखाली तारतंत्रीचे व विद्युत संचमांडणीचे काम केले आहे ;

किंवा,

जिने राज्य शासनाने मान्यता दिलेल्या कोणत्याही तंत्र शिक्षण संस्थेतील तारतंत्री शिकारू उमेदवारी वर्ग पूर्ण करून तिला क्षमता प्रमाणपत्रधारकाच्या किंवा अर्हताप्राप्त विद्युत अभियंत्याच्या थेट पर्यवेक्षणाखाली सहा महिन्यांचा प्रत्यक्ष कामाचा अनुभव मिळाला आहे आणि तंत्रपरीक्षा मंडळाकडून किंवा व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण मंडळ, महाराष्ट्र राज्याकडून घेण्यात आलेली परीक्षा देखील उत्तीर्ण केली आहे ;

किंवा

जिने तंत्र शिक्षण परीक्षा मंडळ किंवा व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण मंडळ, महाराष्ट्र राज्य यांच्याकडून चालविण्यात आलेला मोटार वायडिंगचा सहा महिन्यांचा पाठयक्रम पूर्ण करून तिला क्षमता प्रमाणपत्र धारकाच्या किंवा विद्युत अभियंत्याच्या पर्यवेक्षणाखाली सहा महिन्यांचा प्रत्यक्ष कामाचा अनुभव आहे.

पुढील अर्हता व अनुभव असलेला उमेदवार, विद्युत तारतंत्री (वायरमन) च्या परीक्षेतून सूट मिळण्यासाठी पात्र असेल :-

“राष्ट्रीय व्यावसायिक प्रशिक्षण परिषद किंवा तिस समकक्ष असेलल्या संस्थेकडून” वीजतंत्री किंवा तारतंत्री व्यवसायातील “राष्ट्रीय व्यवसाय प्रमाणपत्र धारण करणारा उमेदवार किंवा महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक शिक्षण मंडळाने विहित केलेल्या (जे-४, जे-५, जे-६) विद्युत घरगुती उपकरणांचे परिक्षण व दुरुस्ती या विषयांसह इयत्ता १२ वी उत्तीर्णचे प्रमाणपत्र” व त्यानंतर क्षमता प्रमाणपत्रधारक किंवा अर्हताप्राप्त अभियंते यांच्या थेट पर्यवेक्षणाखाली एक वर्षाचा प्रत्यक्ष कामाचा अनुभव असलेला उमेदवार.

परंतु असे की, विद्युत तारतंत्री परीक्षेपासून सूट करीता पात्र उमेदवार नमुना "बी१" मध्ये अर्ज करील.

१६. परीक्षेस बसण्यासाठीचा अर्ज :- या नियमान्वये परीक्षेला बसणारा प्रत्येक उमेदवार नमुना "सी" किंवा यथास्थिती, नमुना "डी" मध्ये अर्ज करील. उमेदवार जाहिरातीच्या वेळापत्रकानुसार संबंधित विद्युत निरीक्षकाकडे यथोचितरीत्या भरलेला अर्ज पुढील कागदपत्रांसह पाठवील-

(क) संबंधित विद्युत निरीक्षकाने पडताळणी केलेले चांगली वर्तणुकीसंबंधी व प्रत्यक्ष अनुभवासंबंधी नमुना "ई" मधील कर्मचाऱ्यांचे प्रमाणलेख ;

(ख) तारतंत्री परीक्षा प्रमाणपत्र, लागू असल्यास;

(ग) शुल्क भरल्याच्या पुष्ट्यर्थ मूळ चलान ;

(घ) पासपोर्ट आकाराच्या अलिकडील रंगीत छायाचित्राच्या तीन प्रती व त्यांच्या मागील भागावर त्यांचे संपूर्ण नावासहीत परीक्षेचा तपशील ;

(ड) सक्षम प्राधिकाऱ्याचे अधिवास प्रमाणपत्र.

१७. परीक्षा शुल्क - परीक्षेच्या जाहिरातीमध्ये घोषित केल्याप्रमाणे शुल्क प्रदान करण्यात येईल. उमेदवारांने प्रदान केलेले शुल्क परत करण्यांत येणार नाही किंवा कोणत्याही लेख्यात हस्तांतरीत करण्यांत येणार नाही आणि ती केवळ त्याच परीक्षेपुरतीच वैध असेल.

प्रकरण चार

दाखले

१८. परीक्षेसाठी प्रवेश दाखले :- संबंधित अधीक्षक अभियंता, प्रादेशिक विद्युत निरीक्षण मंडल यांच्या मते ज्यांचे दाखले परीपूर्ण नाहीत अशा कोणत्याही उमेदवाराला कोणत्याही परीक्षेसाठी प्रवेश देण्यात येणार नाही.
१९. दाखले परत करणे :- छाननी केल्यानंतर मूळ दाखले अर्जदाराला त्याचा अर्ज निकाली काढल्यानंतर परत करण्यांत येतील.

प्रकरण पाच

परीक्षेचे विषय

२०. विद्युत पर्यवेक्षक परीक्षेची संरचना - ही परीक्षा लेखी व मौखिक असेल.
- (१) लेखी परीक्षेसाठी पुढील प्रश्नपत्रिका असतील व प्रत्येक प्रश्नपत्रिकेसाठी दोन तासांचा अवधी असेल आणि त्या ५० गुणांच्या असतील. विद्युत पर्यवेक्षकाच्या परीक्षेस बसणा-या उमेदवारांसाठी प्रश्नपत्रिका एक व प्रश्नपत्रिका दोन अनिवार्य आहे तर खाणकामाशी संबंधित पर्यवेक्षक परीक्षेसाठी प्रश्नपत्रिका एक व प्रश्नपत्रिका तीन अनिवार्य आहे.
- प्रश्नपत्रिका (एक)- विद्युत सिद्धांत (प्राथमिक ज्ञान)

व

प्रश्नपत्रिका (दोन)- घरगुती व औद्योगिक विद्युत संचमांडणी याकरीता पात्र होण्यास इच्छुक असणा-या उमेदवारांकरीता, विजेचे उपयोजन.

किंवा,

प्रश्नपत्रिका (तीन)- खाणीमध्ये विद्युत संचमांडणी याकरीता पात्र होण्यास इच्छुक असणाऱ्या उमेदवारांसाठी खाणी अंतर्गत विद्युत संचमांडणी

लेखी प्रश्नपत्रिकासाठीच्या अभ्यासक्रमावर आधारित दोन मौखिक परीक्षा एकूण १०० गुणांसाठी घेण्यात येतील, उमेदवारांने परीक्षा उत्तीर्ण होण्यासाठी प्रत्येक लेखी प्रश्नपत्रिकेमध्ये २० गुण आणि मौखिक परीक्षेत एकूण ४० गुण मिळविणे आवश्यक असेल.

मौखिक परीक्षेसह प्रश्नपत्रिका (एक) व (दोन) किंवा प्रश्नपत्रिका (एक) व (तीन) मध्ये उमेदवार उत्तीर्ण झाल्याखेरीज त्याला कोणतेही प्रमाणपत्र देण्यात येणार नाही. प्रश्नपत्रिका (एक) व (दोन) यात उत्तीर्ण झालेल्या आणि खाणीअंतर्गत विद्युतसंचमांडणी यासाठी पात्र होण्यास इच्छुक असलेल्या उमेदवारास प्रश्नपत्रिका (एक) साठीच्या परीक्षेस पुन्हा बसण्यातून सूट मिळेल. पर्यवेक्षकाच्या परीक्षेचा अभ्यासक्रम "एस एस" अनुसूचीमध्ये विनिर्दिष्ट केल्याप्रमाणे असेल.

२१. विद्युत तारतंत्री परीक्षेसाठी संरचना -

(एक) या परीक्षेसाठी १०० गुणांची ३ तासांची प्रात्याक्षिक परीक्षा आणि ५० गुणांची मौखिक चाचणी असेल.

परीक्षा उत्तीर्ण होण्यासाठी उमेदवाराने प्रात्याक्षिक परीक्षेत किमान ५० गुण आणि मौखिक परीक्षेत उत्तीर्ण होण्यासाठी २५ गुण मिळविणे आवश्यक असेल.

(दोन) तारतंत्री परीक्षेचा अभ्यासक्रम अनुसूची "डब्ल्यु एस" मध्ये विनिर्दिष्ट केल्याप्रमाणे असेल.

प्रकरण सहा

प्रमाणपत्रे व परवाने

२२. विद्युत पर्यवेक्षकास क्षमता प्रमाणपत्र आणि परवाना देणे

परीक्षा उत्तीर्ण झालेल्या किंवा अशी परीक्षा देण्यामधून सूट मिळालेल्या प्रत्येक उमेदवाराला नमुना "एफ" किंवा यथास्थिति "जी" मध्ये क्षमता प्रमाणपत्र आणि नमुना "एच" मध्ये परवाना देण्यात येईल.

२३. विवक्षित प्रकरणांत प्रमाणपत्रे व परवाने देणे :- तारतंत्रीची परीक्षा देण्यामधून सूट मिळालेल्या उमेदवारांना नमुना "आय" मध्ये प्रमाणपत्र आणि नमुना "जे" मध्ये परवाना देण्यात येईल.
२४. तारतंत्रीला प्रमाणपत्र व परवाना देणे :- तारतंत्रीची परीक्षा उत्तीर्ण होणाऱ्या प्रत्येक उमेदवाराला नमुना "के" मध्ये प्रमाणपत्र आणि नमुना "जे" मध्ये परवाना देण्यात येईल.
२५. परवाना काढून घेणे किंवा निलंबित करणे :- या नियमान्वये देण्यात आलेला प्रत्येक परवाना, जर परवानधारक या नियमान्वये कोणत्याही गैरव्यवहारासाठी दोषी असल्याचे आढळून आल्यास मंडळ ठरवेल त्याप्रमाणे अशा कालावधीसाठी परवाना काढून घेण्यास किंवा निलंबित करण्यास पात्र असेल.
२६. मूळ प्रमाणपत्राची किंवा परवान्याची दुसरी प्रत देणे :- या नियमान्वये देण्यात आलेल्या प्रमाणपत्राची किंवा परवान्याची दुसरी प्रत, अर्जदाराने अलिकडील रंगीत छायाचित्राच्या नवीनतम प्रतीसह मूळ प्रमाणपत्र व परवाना गहाळ झाल्याचा पुरावा सादर केल्यावर, सचिवांची किंवा अधीक्षक अभियंत्यांची खात्री पटल्यानंतर, त्याने शासन विनिर्दिष्ट करील अशा शुल्काचे प्रदान केल्यानंतर देण्यात येईल. या नियमाच्या पूर्वगामी तरतुदींमध्ये काहीही अंतर्भूत असले तरी, सक्षम प्राधिकाऱ्याने दिलेले क्षमता प्रमाणपत्र आणि परवाना, या नियमान्वये मंडळाने दिलेले प्रमाणपत्र व परवाना असल्याचे मानण्यात येईल.

प्रकरण सात

विद्युत ठेकेदारांना अनुज्ञप्ती

२७. विद्युत ठेकेदारांना अनुज्ञप्ती देणे :-

विद्युत ठेकेदाराचे अनुज्ञप्ती केंद्रीय विद्युत प्राधिकरण (विद्युत पुरवठा व सुरक्षा संबंधी उपाययोजना) विनियम, २०१० अन्वये आवश्यक असलेल्या चाचण्या पार पाडण्यासाठी गरजेची असलेली साधने ज्यांच्याकडे असतील अशा आणि जो स्वतः एकतर क्षमता प्रमाणपत्र व परवाना धारण करत असेल आणि त्याने हाती घेतलेली सर्व कामे तो स्वतः किंवा ज्याच्या प्रत्यक्ष पर्यवेक्षणाखाली त्याने हाती घेतलेली सर्व विद्युत विषयक कामे पार पाडण्यात येतात, अशा क्षमता प्रमाणपत्र व परवानाधारण करणाऱ्या पर्यवेक्षकाला नेमून पार पाडत असेल किंवा पर्यवेक्षण करीत असेल केवळ अशाच व्यक्तीला किंवा संस्थेला देण्यात येईल.

परंतु, कोणतीही व्यक्ती किंवा संस्था ही असे अनुज्ञप्ती धारण करण्यास योग्य नाही असे मंडळाचे मत असेल तर मंडळास अशा व्यक्तीला किंवा संस्थेला असे अनुज्ञप्ती देण्यास नकार देता येईल.

२८. विद्युत ठेकेदाराच्या अनुज्ञप्तीचा नमुना :-

विद्युत ठेकेदाराची अनुज्ञप्ती हे नमुना "एल" मध्ये असेल.

२९. विद्युत ठेकेदाराने साधने सुस्थितीत ठेवणे :-

नमुना "एल" मध्ये अनुज्ञप्ती देण्यात आली आहे असा विद्युत ठेकेदार, केंद्रीय विद्युत प्राधिकरण (विद्युत पुरवठा व सुरक्षा संबंधी उपाययोजना) विनियम, २०१० अन्वये आवश्यक चाचण्या पार पाडण्यासाठी गरजेची असणारी उपकरणे सर्वकाळ योग्य अशा चालू स्थितीत ठेवील.

३०. ठेकेदाराची अनुज्ञप्ती रद्द करणे :-

ज्याच्या आधारे विद्युत ठेकेदाराला अनुज्ञप्ती देण्यात आली आहे असा क्षमता प्रमाणपत्रधारक विद्युत पर्यवेक्षक, ठेकेदाराची सेवा सोडून जात असल्यास, ठेकेदार अनुज्ञप्ती निलंबित करण्यात आली असल्याचे मानण्यात येईल. क्षमता प्रमाणपत्रधारकाने ज्या दिनांकापासून ठेकेदाराची सेवा सोडून गेला असेल त्या दिनांकापासून एक महिन्याच्या आत विद्युत पर्यवेक्षकाचा परवानाधारण करणाऱ्या व्यक्तीची नियुक्ती करण्यास ठेकेदाराने कसूर केल्यास, त्यांचे ठेकेदार अनुज्ञप्ती रद्द केल्याचे समजण्यात येईल.

टिप- (१) मंडळाच्या सदस्य सचिवास, अध्यक्षाच्या मान्यतेने असाधारण प्रकरणामध्ये हा कालावधी जास्तीत जास्त दोन महिन्यापर्यंत वाढवता येईल.

(२) त्याच्या सेवेतील सक्षम विद्युत पर्यवेक्षक अनुपस्थित असल्यास, विद्युत विषयक कोणतेही काम करण्यात येणार नाही.

३१. विद्युत पर्यवेक्षकाची सेवा समाप्त करण्याबाबतची नोटीस :-

अनुज्ञप्तीधारक विद्युत ठेकेदाराच्या सेवेतील विद्युत पर्यवेक्षक परवानाधारक त्याची सेवा सोडून जात असल्यास, परवानाधारकाच्या सेवा समाप्त केल्याचे सचिव, संबंधित अधीक्षक अभियंता व विद्युत निरीक्षक यांना ठेकेदार व परवानाधारक दोघांकडून अधिसूचित करण्यांत येईल. ठेकेदार, नियम २७ अन्वये कार्यरत असलेल्या पर्यवेक्षकांची नावे, प्रमाणपत्र क्रमांक देखील अधिसूचित करील.

३२. ठेकेदाराची अनुज्ञप्ती केव्हा देण्यात येणार नाही :-

कोणत्याही पर्यवेक्षक परवानाधारकाला तो इतर कोणत्याही संस्थेत किंवा उद्योगात नोकरी करीत असल्यास त्याला ठेकेदाराची अनुज्ञप्ती देण्यात येणार नाही.

३३. ठेकेदाराची अनुज्ञप्ती रद्द करणे :-

ज्याला ठेकेदाराची अनुज्ञप्ती देण्यात आली आहे असा परवानाधारक पर्यवेक्षक इतर कोणत्याही संस्थेत नोकरी स्वीकारत असल्यास, अशा धारकाला देण्यात आलेली ठेकेदाराची अनुज्ञप्ती त्याने नोकरी स्वीकारल्याच्या दिनांकापासून आपोआपच रद्द होईल :

परंतु, ज्या व्यक्तीला किंवा संस्थेला अनुज्ञप्ती दिली आहे, ती व्यक्ती किंवा संस्था, असे अनुज्ञप्ती धारण करण्यास योग्य नाही, असे मंडळाचे मत असेल तर मंडळास कोणत्याही वेळी ठेकेदाराची अनुज्ञप्ती रद्द करता येईल.

३४. ठेकेदाराचा कर्मचारी वर्ग :-

प्रत्येक विद्युत अनुज्ञप्तीधारक ठेकेदाराच्या संपूर्ण कर्मचारी वर्गामध्ये खरेखुरे प्रमाणपत्रधारक व परवानाधारक व पूर्णवेळ असलेले कर्मचारी यांचा समावेश असेल :

परंतु, ठेकेदारास प्रशिक्षणाच्या प्रयोजनार्थ शिकाऊ उमेदवारांना कामावर ठेवता येईल व याबाबतीत कोणत्याही वेळी नियुक्त केलेल्या सर्व शिकाऊ उमेदवारांची एकूण संख्या ही शिकाऊ उमेदवारांसह परंतु, हमालांना वगळून, त्याच्या एकूण तांत्रिक कर्मचारी वर्गा पेक्षा ५० टक्क्याहून अधिक असणार नाही.

टिप :- शिकाऊ अभियंता हा फक्त परवानाधारक विद्युत पर्यवेक्षकाच्या पर्यवेक्षणाखाली प्रशिक्षण घेईल :

परंतु असे की, ठेकेदार क्षमता प्रमाणपत्रधारण केलेल्या व्यक्तीच्या प्रत्यक्ष देखरेखीखाली आणि त्या जागेत किमान एक परवानाधारक तारतंत्री उपस्थित असल्याखेरीज, अशा शिकाऊ उमेदवाराला, केंद्रीय विद्युत प्राधिकरण (विद्युत पुरवठा व सुरक्षा संबंधी उपाययोजना) विनियम, २०१० याच्या नियम २९ अन्वये समाविष्ट केलेल्या विद्यमान विद्युत संचमांडणीमध्ये भर घालणे, त्यात फेरफार करणे, दुरुस्ती करणे यास कोणतेही विद्युत संचमांडणीचे काम करण्याची परवानगी देणार नाही.

प्रत्येक ठेकेदार नमुना "एम" मध्ये विद्युत पर्यवेक्षक, तारतंत्री व शिकाऊ उमेदवार या सर्वांसाठी नोंदवही ठेवील. अशी नोंदवही सचिव किंवा विद्युत निरीक्षक यांच्या कार्यालयाकडून घेण्यात येईल, आणि ती विद्युत निरीक्षक व त्याच्या प्रतिनिधींना कोणत्याही वेळी तपासणीसाठी उपलब्ध असेल. ठेकेदार अनुज्ञप्तीच्या नूतनीकरणाच्यावेळी नोंदवहीची प्रमाणित प्रत, संबंधित विद्युत निरीक्षकास सादर करण्यांत येईल.

ज्या व्यक्तीचे नाव अशा नोंदवहीत नोंदवलेले नसेल अशी कोणतीही व्यक्ती ठेकेदाराच्या तारतंत्री कर्मचारी वर्गापैकी एक खराखुरा कर्मचारी असल्याचे मानण्यात येणार नाही.

३५. ठेकेदाराच्या अनुज्ञप्तीकरीता अर्ज -

ठेकेदार अनुज्ञप्तीसाठी सविस्तर कागदपत्रासह संबंधित विद्युत निरीक्षकाकडे नमुना "एन" मध्ये अर्ज करेल. नवीन ठेकेदार अनुज्ञप्तीसाठी आवश्यक असेलेली कागदपत्रे अनुसूची "एल डी" अनुसार असतील.

३६. कंत्राटाची पध्दत :-

(क) अनुज्ञप्तीधारक विद्युत ठेकेदाराने, हाती घेतलेल्या विद्युत संचमांडणीच्या कामाचे प्रत्येक कंत्राट लेखी स्वरूपात नमुना "ओ" मध्ये असेल व काम सुरु केल्याची माहिती संबंधित विद्युत निरीक्षकाला नमुना "पी" मध्ये देईल आणि अनुज्ञप्तीधारक विद्युत ठेकेदार वापरलेल्या साहित्याच्या गुणवत्तेसाठी आणि बांधकामाच्या मानक पध्दतीसाठी जबाबदार असेल.

प्रत्येक ठेकेदार नमुना "क्यु" मध्ये कंत्राट नोंदवही ठेवील. अशी नोंदवही विद्युत निरीक्षकास किंवा त्यांच्या प्रतिनिधींना कोणत्याही वेळी तपासणीसाठी उपलब्ध असेल. नमुना "क्यु" ची प्रत नूतनीकरणाच्या वेळी सादर करण्यांत येईल.

(ख) अनुज्ञप्तीधारक विद्युत कंत्राटदार बदलणे :- जर कोणताही नियोक्ता, चालू बांधकामासाठी अगोदर नियुक्त केलेला अनुज्ञप्तीधारक विद्युत कंत्राटदार बदलू इच्छित असेल तर, नवीन अनुज्ञप्तीधारक विद्युत कंत्राटदाराची नियुक्ती करण्यापुर्वी अगोदरच्या कंत्राटदाराकडून "ना-हरकत प्रमाणपत्र" नमुना "आर" मध्ये घेण्यात येईल आणि ते सदर माहिती संबंधित जिल्ह्याचे विद्युत निरीक्षक यांना तसेच पुरवठाकार/परवानाधारक यांना "ना-हरकत प्रमाणपत्र" याच्या प्रतीसह देतील.

३७. चाचणी अहवाल :- केंद्रीय विद्युत प्राधिकरण (विद्युत पुरवठा व सुरक्षा संबंधी उपाययोजना) विनियम, २०१० यांच्या विनियम २९ अन्वये सर्व संचमांडणीचे काम पार पाडण्यासाठी संबंधित वीज वितरण करणाऱ्या कंपनीला अनुज्ञप्तीधारक विद्युत ठेकेदाराकडून चाचणी अहवाल सादर करण्यांत येईल. चाचणी अहवालावर ज्याच्या पर्यवेक्षणासाठी काम पार पाडण्यात आले तो पर्यवेक्षक स्वाक्षरी करील आणि अनुज्ञप्तीधारक विद्युत ठेकेदार प्रतिस्वाक्षरी करील. अनुज्ञप्तीधारक विद्युत ठेकेदार व पर्यवेक्षक हे, विद्युत संचमांडणी सुरु करण्यासाठी संपूर्णतः जबाबदार असतील, आणि चाचणीच्या वेळी पर्यवेक्षक उपस्थित राहील.

३८. ठेकेदाराची नोंदवही :-

(१) सर्व अनुज्ञप्तीधारक विद्युत ठेकेदारांची नोंदवही सचिवामार्फत ठेवण्यात येईल

(२) संबंधित अधीक्षक अभियंता व विद्युत निरीक्षक यांच्याकडून त्यांच्या अधिकार क्षेत्रातील सर्व अनुज्ञप्तीधारक ठेकेदाराची नोंदवही ठेवण्यात येईल.

३९. विद्युत ठेकेदार अनुज्ञप्तीचे नूतनीकरण करणे :-

(१) या नियमान्वये देण्यात आलेले प्रत्येक विद्युत कंत्राटदारांची अनुज्ञप्ती तीन वर्षांतून एकदा नूतनीकरण करण्यास योग्य असेल :

परंतु, जर पुढील कागदपत्रे आणि नूतनीकरण शुल्क भरल्याच्या पृष्ठार्थ चलान यांसह जर विद्युत ठेकेदाराने अनुज्ञप्ती, अनुज्ञप्तीच्या मुदत समाप्तीच्या दिनांकापूर्वी एक महिन्याच्या आत, विद्युत निरीक्षकाच्या कार्यालयात नूतनीकरण करण्यासाठी सादर करावे लागेल. ही मुदत मर्यादा, नवीन अनुज्ञप्तीच्या शुल्क इतकी शुल्क प्रदान केल्यावर आणखी एक महिन्यासाठी वाढविण्यात येईल. मुदत समाप्तीच्या दिनांकापासून एक महिन्याच्या आत, अनुज्ञप्तीचे नूतनीकरण करण्यात आले नसेल तर ते आपोआप रद्द होईल.

(२) ठेकेदार अनुज्ञप्तीचे नूतनीकरण करण्यासाठी आवश्यक असेलेली कागदपत्रे पुढीलप्रमाणे आहेत:-

१. मूळ विद्युत ठेकेदार अनुज्ञप्ती, मूळ विद्युत पर्यवेक्षक प्रमाणपत्र व परवाना.

२. नूतनीकरण शुल्काच्या प्रदानाचे मूळ चलान

३. सहाय्यक विद्युत निरीक्षकाच्या दर्जापेक्षा कमी दर्जा नसलेल्या विद्युत निरीक्षणालयाच्या अधिकाऱ्याने यथोचितरित्या पडताळणी केलेला नमुना "एस" व नमुना "टी" मध्ये पूर्णतः टंकलिखित मेगर व अर्थटेस्टर परीक्षण तपासणी अहवाल.

४. नियम ३४ अन्वये आवश्यक असल्याप्रमाणे नमुना "एम" मधील विद्युत पर्यवेक्षक, तारतंत्री व शिकाऊ उमेदवार यांची अद्ययावत मूळ नोंदवही व तिच्या दोन प्रती.

५. मूळ प्रमाणपत्र व परवान्यासह मालक/प्राधिकृत स्वाक्षरीकर्त्याची व विद्युत पर्यवेक्षकाची नमुना सही व छायाचित्र, संबंधित विद्युत निरीक्षकाकडून नमुना "यु" मध्ये साक्षांकित करण्यांत येईल.

६. अनुज्ञप्तीचे नूतनीकरण करणेसाठी अर्ज करणाऱ्या ठेकेदाराचे तो पूर्ण वेळ व खराखुरा कर्मचारी आहे आणि तो अन्यत्र कोठेही कोणत्याही पदाच्या नात्याने नोकरी करीत नाही अशा आशयाचे नोटरी किंवा कार्यकारी दंडाधिकारी यांच्यासमोर रु. १००/- मुद्रांक कागदावर विद्युत पर्यवेक्षकाने स्वाक्षरीत केलेले नमुना "व्ही" मध्ये पूर्णतः टंकलिखित प्रतिज्ञापत्र.

या प्रतिज्ञापत्रासोबत, नोटरी किंवा कार्यकारी दंडाधिकारी यांच्यासमोर रु. १००/- चा मुद्रांक असलेल्या कागदावर, संबंधीत ठेकेदाराने/ विद्युत पर्यवेक्षकाने स्वाक्षरीत केलेले नमुना "डब्ल्यु", "एक्स", "वाय", किंवा "झेड" जो लागू असेल तो सादर करणे आवश्यक आहे.

परंतु अर्जदार, अनुज्ञप्तीधारक विद्युत ठेकेदार यांच्याकडून त्याच्या पर्यवेक्षकाच्या बाबतीत, जर असा पर्यवेक्षक त्याच्या अनुज्ञप्तीचे नूतनीकरण करण्यासाठी, अर्ज करण्याच्या वेळी ६० वर्षांपेक्षा अधिक वयाचा असेल तर, त्याच्या अनुज्ञप्तीच्या नूतनीकरणासाठीच्या अर्जासोबत नोंदणीकृत वैद्यकीय व्यावसायिकाने दिलेले शारीरिक स्वास्थ्य प्रमाणपत्र, सादर करण्यात येईल.

७. मागील तीन वर्षांत केलेल्या विद्युत कामांची यादी.

४०. ठेकेदार अनुज्ञप्तीची दुसरी प्रत देणे :- या नियमान्वये देण्यात आलेल्या विद्युत कंत्राटदार अनुज्ञप्तीची दुसरी प्रत, शासनाने विहित केल्याप्रमाणे शुल्क प्रदान केल्यावर आणि सचिवांची खात्री पटेल असा अर्जदाराने मूळ अनुज्ञप्ती गहाळ झाल्याचा पुरावा सादर केल्यावर निर्गमित करण्यात येईल.

४१. नांव, पत्ता यामधील बदल व पर्यवेक्षक बदल याकरीताचे शुल्क :-

(एक) देण्यात आलेल्या ठेकेदार अनुज्ञप्तीच्या नावात बदल करावयाचा असेल तर, अशा प्रकरणी शासनाने विहित केल्याप्रमाणे शुल्क आकारण्यांत येईल परंतु, असा बदल करताना त्यात अन्य व्यक्तीकडे अनुज्ञप्ती हस्तांतरीत करणे किंवा अभिहस्तांकित करणे याचा समावेश असणार नाही.

(दोन) बदली पर्यवेक्षक नेमावयाचा असेल तर, शासनाने विहित केल्याप्रमाणे शुल्क आकारण्यात येईल.

(तीन) ठेकेदार अनुज्ञप्तीच्या पत्त्यामध्ये बदल करावयाचा असेल तर, शासनाने विहित केल्याप्रमाणे शुल्क आकारण्यात येईल.

४२. नामनिर्देशित व्यक्ती घोषित करणे :- अनुज्ञप्तीधारक विद्युत ठेकेदार त्याचे नामनिर्देशन करू शकेल.

प्रकरण आठ

अनुज्ञप्तीधारक ठेकेदार, पर्यवेक्षक व तारतंत्री यांची गैरवर्तणूक

४३. निष्काळजीपणाबद्दलचा अहवाल :- विद्युत पुरवठा कंपनीचे किंवा ज्या व्यक्तीसाठी कोणतेही विद्युत संचमांडणीचे काम करण्यात आले आहे असे काम केंद्रीय विद्युत प्राधिकरण (विद्युत पुरवठा व सुरक्षा संबंधी उपाययोजना) विनियम, २०१० अनुसार करण्यात आलेले नाही असे तिचे मत असेल तर सदर बाब आवश्यक असेल अशा कार्यवाहीसाठी संबंधित विद्युत निरीक्षकाला कळविण्यांत येईल आणि त्यांच्याकडून करण्यात आलेली कार्यवाही संबंधित पक्षकारांना अधिसूचित करण्यांत येईल.

४४. अहवालाधीन गैरव्यवहार किंवा नियमांचे उल्लंघन :-

(१) जर पर्यवेक्षक परवाना, आणि/किंवा विद्युत ठेकेदार अनुज्ञप्ती धारण करणारी कोणतीही व्यक्ती या नियमांचा गैरव्यवहार करताना किंवा उल्लंघन करताना दोषी असल्याचे आढळून आले असेल तर, संबंधित विद्युत निरीक्षक, संबंधित अधीक्षक अभियंता प्रमुख असलेल्या गैरव्यवहार तपासणी उपसमितीला, संपूर्ण अन्वेषण करून, वस्तुस्थिती कळवील. उपसमिती सदर बाब मंडळाच्या बैठकीच्या कार्यसूचीवर घेण्यासाठी अनुज्ञप्ती मंडळाच्या सचिवास अहवाल सादर करील. अशा अहवालावरील मंडळाचा निर्णय अंतिम असेल आणि तो संबंधित पक्षकारांना बंधनकारक असेल.

- (२) जर कोणताही ठेकेदार किंवा पर्यवेक्षक खोटा चाचणी अहवाल निर्गमित करताना पहिल्यांदा दोषी असल्याचे आढळून आला असेल तर, त्याचे ठेकेदार अनुज्ञप्ती व पर्यवेक्षक परवाना तीन महिन्याकरिता निलंबित करण्यात येईल. दुसऱ्यांदा जर खोटे अहवाल निर्गमित करताना दोषी असल्याचे आढळून आले तर, त्यांची अनुज्ञप्ती कायमस्वरूपी रद्द करण्यांत येईल.

प्रकरण नऊ

शुल्क व मोबदला

४५. शुल्क :- या नियमान्वये आकारण्यात येणारे शुल्क, शासनाने वेळोवेळी विनिर्दिष्ट केल्याप्रमाणे (अनुसूची "एफ एस" अनुसार) असेल.
४६. परीक्षकाचा मोबदला :- मंडळाने नामनिर्देशित केलेल्या परीक्षकास, शासन वेळोवेळी मान्यता देईल असे मानधन आणि मंडळाकडून निर्धारित करण्यात येईल असे परीक्षा घेण्याबाबतचे सहाय्य मिळेल.
४७. मंडळाच्या सदस्यांना देय असलेला भत्ता :- मंडळाच्या बैठकीस उपस्थित राहण्यासाठी ज्यांनी प्रवास केला असेल अशा मंडळाच्या प्रत्येक सदस्याला शासन वेळोवेळी विनिर्दिष्ट करील त्याप्रमाणे अशा प्रवासाच्या बाबतीतील प्रवास भत्ता मंडळ देईल.

"नमुना-ए"
(नियम १३ पहा)

अलिकडच्या काळातील पासपोर्ट आकारातील रंगीत छायाचित्र
सही

विद्युत पर्यवेक्षक परीक्षेतून सूट मिळण्यासाठी अर्जाचा नमुना.
(मराठीत/इंग्रजीत/हिंदीत (टंकलिखित) भरावयाचा आहे.)

१. अर्जदाराचे पूर्ण
नाव व पत्ता
(भ्रमणध्वनी क्रमांक
आणि ई-मेल आयडी)

-----२.

जन्मदिनांक आणि वय
(शाळा सोडल्याच्या दाखल्याची
स्वयंसाक्षांकित प्रत सादर करावी)

३. अर्हता.
(प्रमाणपत्रांच्या स्वयंसाक्षांकित
प्रती सादर कराव्यात)

-----४.

मागील व विद्यमान सेवेचा तपशील
(प्रत्येक सेवा नियुक्ती व सेवासमाप्तीचा दिनांक द्यावा)
मूळ दाखले आणि त्यांच्या प्रती सादर कराव्यात.

५. नियम ४५ मध्ये विहित केल्याप्रमाणे शुल्क

विद्युत पर्यवेक्षक परीक्षेतून सूट मिळण्यासाठी शुल्क.

चलान क्र .....

दिनांक .....

रक्कम रु. ....

ठिकाण .....

(मूळ चलान सादर करावे.)

महाराष्ट्र राज्यात विद्युत पर्यवेक्षक परवाना यातून सूट मिळण्यासाठीची घोषणा.

मी याद्वारे घोषित करतो की, मी महाराष्ट्र राज्याने किंवा इतर कोणत्याही राज्याने दिलेला कोणताही पर्यवेक्षक परवाना धारण केलेला नाही. मी खोटी माहिती दिल्यास माझ्यावर खटला चालविण्यास मी पात्र आहे.

मी, ...
 श्री. .... यांचा/यांची मुलगा/मुलगी, वय ..... व्यवसाय ..... राहणार
 ..... आधार कार्ड क्रमांक .....

याद्वारे असे घोषित करतो/करते की, मी स्वयंसाक्षांकित केलेल्या प्रती या मूळ कागदपत्रांच्या सत्यप्रती आहेत. मला वस्तुस्थितीची पूर्ण जाणीव आहे की, जर प्रती खोट्या असल्याचे आढळून आले तर, मी भारतीय दंड संहितेअन्वये आणि/किंवा त्यासाठी लागू असलेल्या इतर कोणत्याही कायद्यान्वये खटला चालविण्यासाठी आणि शिक्षेसाठी पात्र असेल.

ठिकाण :

दिनांक :

अर्जदाराची सही.

टीप :-

१. सर्व प्रमाणपत्रांच्या स्वयंसाक्षांकित प्रती सादर कराव्यात.
२. छायाचित्र असलेल्या ओळखपत्रांच्या (पारपत्र (पासपोर्ट)/पॅनकार्ड/आधारकार्ड) स्वयंसाक्षांकित प्रती.
३. अर्जासोबत अर्जदाराच्या अलिकडच्या पासपोर्ट आकाराच्या छायाचित्राच्या (त्या छायाचित्राच्या मागील बाजूस नाव लिहिलेल्या) तीन प्रती.
४. विद्युत पर्यवेक्षक परीक्षेतून सूट मिळविण्याच्या उद्देशाने खोटी निवेदने सादर करणारी कोणतीही व्यक्ती तिच्यावर खटला चालवण्यासाठी पात्र ठरेल.
५. मागील आणि विद्यमान सेवेचा तपशील (प्रत्येक नियुक्तीच्या (प्रारंभाचा) अाणि समाप्तीचा दिनांक देण्यात यावा.) सलग्न सेवांचा दाखले आणि त्यांच्या प्रती सादर कराव्यात.
६. अपूर्ण अर्ज नाकारण्यात येईल.

"नमुना-बी"
(नियम १४ पहा)

अलिकडच्या काळातील पासपोर्ट आकारातील रंगीत छायाचित्र
स्वाक्षरी

महाराष्ट्र राज्यातील विद्युत पर्यवेक्षक/तारतंत्री परवान्यास आंतरराज्यीय मान्यतेसाठी अर्ज.
(मराठी/इंग्रजी/हिंदी भाषेत (टंकलिखित) भरावयाचा)

१.	अर्जदाराचे संपूर्ण नांव	
२.	सध्याचा पत्ता	
३.	कायमचा पत्ता	
४.	जन्म दिनांक व वय	
५.	राज्य परीक्षेचा संपूर्ण तपशील परवाना क्रमांक व उत्तीर्ण झाल्याचे वर्ष	
६.	विद्यमान पदनाम व महाराष्ट्र राज्यातील कामाच्या ठिकाणचा पत्ता	
७.	महाराष्ट्र राज्यात परवाना मिळविण्यासाठीची (तपशीलवार) कारणे	
८.	नियम ४५ मध्ये विहित केल्याप्रमाणे शुल्क विद्युत पर्यवेक्षक/तारतंत्री आंतरराज्य मान्यतेकरीता शुल्क	मुळ अर्जासोबत पाठवावयाचा चलान क्रमांक ..... चलान दिनांक ..... रक्कम रुपये .....

मी गांभीर्यपूर्वक असे घोषित करतो की, वर दिलेला तपशील माझ्या माहितीप्रमाणे बरोबर व सत्य आहे आणि वर नमूद केल्याखेरीज कोणत्याही राज्याचा कोणताही अन्य परवाना माझ्याकडे नाही.

मी ..... श्री. .... यांचा मुलगा/यांची मुलगी वय ..... व्यवसाय ..... निवास ..... आधार कार्ड क्रमांक ..... याद्वारे असे घोषित करतो की, साक्षांकित केलेल्या प्रती ह्या, मूळ दस्तऐवजाच्या सत्यप्रती आहेत. जर ह्या प्रती खोट्या आढळल्यास मी भारतीय दंड संहिता आणि /किंवा त्यास लागू असलेल्या इतर कोणत्याही कायद्यान्वये खटला भरण्यास व शिक्षेस पात्र असेल, याची मला जाणीव आहे.

ठिकाण :

दिनांक :

अर्जदाराची सही
संपूर्ण पत्ता

"नमुना-बी १"
(नियम १५ पहा)

अलिकडच्या काळातील पासपोर्ट आकारातील रंगीत छायाचित्र
सही

विद्युत तारतंत्री परीक्षेतून सूट मिळण्याकरीता अर्जाचा नमुना
(मराठी/इंग्रजी/हिंदीत (टंकलिखित) भरावयाचे आहे.)

१.	अर्जदाराचे पूर्ण नाव आणि पत्ता (भ्रमणध्वनी क्रमांक आणि ई-मेल आयडी)	
२.	जन्म दिनांक आणि वय (शाळा सोडल्याच्या दाखल्याची स्वयंसाक्षांकित प्रत सादर करणे)	
३.	अर्हता (प्रमाणपत्रांच्या स्वयंसाक्षांकित प्रती सादर करणे)	
४.	प्रशिक्षण कालावधी	
५.	प्रशिक्षण ठिकाण व संस्थेचे नांव	
६.	नियम ४५ मध्ये विहित केलेली शुल्क तारतंत्री परीक्षेतून सूट मिळण्यासाठीचे शुल्क	चलान क्र..... चलान भरल्याचा दिनांक..... रक्कम रु. .... ठिकाण ..... (मूळ चलान सादर करावा.)
७.	ज्या राज्यातून राष्ट्रीय व्यवसाय प्रमाणपत्र पाठ्यक्रम उत्तीर्ण केला ते राज्य	

महाराष्ट्र राज्यातील विद्युत तारतंत्री परवाना सुट साठी घोषणापत्र.

मी याद्वारे घोषित करतो की, महाराष्ट्र राज्याने किंवा इतर कोणत्याही राज्याने दिलेले कोणताही विद्युत तारतंत्री परवाना मी धारण केलेला नाही. चुकीच्या माहितीसाठी माझ्यावर खटला भरण्यास मी पात्र आहे.

मी,

..... श्री.
..... यांचा/यांची मुलगा/मुलगी, वय ..... व्यवसाय .....
राहणार ..... आधार कार्ड क्रमांक ..... , याद्वारे असे घोषित
करतो/करते की, मी स्वयंसाक्षांकित केलेल्या प्रती या मूळ कागदपत्रांच्या सत्यप्रती आहेत. मला वस्तुस्थितीची पूर्ण
जाणीव आहे की, जर प्रती खोट्या असल्याचे आढळून आले तर, मी भारतीय दंड संहितेअन्वये आणि/किंवा त्यासाठी
लागू असलेल्या इतर कोणत्याही कायद्यान्वये खटला चालविण्यासाठी आणि शिक्षेसाठी पात्र असेल.

ठिकाण :

दिनांक :

अर्जदाराची स्वाक्षरी.

टीप :-

१. सर्व प्रमाणपत्रांच्या स्वयंस्वाक्षांकित प्रती सादर कराव्यात.
२. छायाचित्र असलेल्या ओळखपत्रांच्या (पारपत्र (पासपोर्ट)/पॅनकार्ड/आधारकार्ड) स्वयंसाक्षांकित प्रती.
३. अर्जासोबत अर्जदाराच्या अलिकडच्या पासपोर्ट आकाराच्या छायाचित्राच्या (त्या छायाचित्राच्या मागील बाजूस नाव लिहिलेल्या) तीन प्रती.
४. विद्युत तारतंत्री परीक्षेतून सूट मिळविण्याच्या उद्देशाने खोटी निवेदने सादर करणारी कोणतीही व्यक्ती तिच्यावर खटला चालवण्यासाठी पात्र ठरेल.
५. मागील आणि विद्यमान सेवांचा तपशील (प्रत्येक सेवानियुक्ती व सेवासमाप्तीचा दिनांक देण्यात यावा.) मुळ दाखले व त्याच्या प्रती सादर कराव्यात.
६. अपूर्ण अर्ज नाकारण्यात येईल.

"नमुना-सी"
(नियम १६ पहा)

ऑलिकडच्या काळातील पासपोर्ट आकारातील रंगीत छायाचित्र
सही

विद्युत पर्यवेक्षकाच्या किंवा तारतंत्रीच्या परीक्षेच्या प्रवेशासाठी अर्ज
[मराठीत/इंग्रजीत/हिंदीत (टंकलिखित) भरावयाचा आहे.]

१. अर्जदाराचे पूर्ण
नाव व पत्ता
(भ्रमणध्वनी क्रमांक
आणि ई-मेल आयडी)

२. जन्म दिनांक आणि वय
(शाळा सोडल्याच्या दाखल्याची
स्वयंसाक्षांकित प्रत सादर करावी)

३. अर्हता.
(प्रमाणपत्रांच्या स्वयंसाक्षांकित
प्रती सादर कराव्यात)

४. मागील व विद्यमान सेवेचा तपशील
(प्रत्येक नियुक्तीचा प्रारंभाचा दिनांक)
आणि समाप्तीचा दिनांक देण्यात यावा
स्वयंसाक्षांकित प्रती सादर करण्यात याव्यात.

५. विद्युत पर्यवेक्षकाच्या/तारतंत्रीच्या प्रवेश परीक्षेसाठी
जाहिरातीत विहीत केलेले शुल्क

चलान क्र .....
चलान भरल्याचा दिनांक .....
रक्कम रु. ....
ठिकाण .....
(मूळ चलान सादर करावे.)

६. विद्युत पर्यवेक्षकाचे/तारतंत्रीचे परीक्षा केंद्र :-

७. ज्या भाषेत उमेदवारास परीक्षा देण्याची इच्छा
आहे ती भाषा
उमेदवारांना मराठी/हिंदी/इंग्रजी यापैकी
कोणत्याही भाषेत परीक्षा देता येईल.

मी याद्वारे घोषित करतो की, मी नमूद केलेला तपशील माझ्या संपूर्ण माहितीप्रमाणे बरोबर आणि खरा आहे.

मी, ... श्री. ....
यांचा/यांची ..... मुलगा/मुलगी, वय..... व्यवसाय ..... राहणार
..... आधार कार्ड क्रमांक .....
.....

याद्वारे, असे घोषित करतो/करते की, मी स्वयंसाक्षात्कृत केलेल्या प्रती या मूळ कागदपत्रांच्या सत्यप्रती आहेत. मला या वस्तुस्थितीची पूर्ण जाणीव आहे की, जर प्रती खोट्या असल्याचे आढळून आले तर, मी भारतीय दंड संहितेअन्वये आणि/किंवा त्यासाठी लागू असलेल्या इतर कोणत्याही कायद्यान्वये खटला चालविण्यासाठी आणि शिक्षेसाठी पात्र असेल.

ठिकाण :

दिनांक :

अर्जदाराची सही.

टीप :-

१. अर्जात नमूद केलेल्या प्रमाणपत्रांच्या स्वयंसाक्षात्कृत प्रती अर्जासोबत सादर कराव्यात.
२. छायाचित्र असलेल्या ओळखपत्रांच्या (पारपत्र (पासपोर्ट)/पॅनकार्ड/आधारकार्ड) स्वयंसाक्षात्कृत प्रती.
३. अर्जासोबत अर्जदाराच्या पासपोर्ट आकाराच्या छायाचित्राच्या (त्या छायाचित्राच्या मागील बाजूस नाव लिहिलेल्या) तीन प्रती.
४. परीक्षेसाठी प्रवेश घेण्याच्या उद्देशाने एखादया व्यक्तीने खोटी निवेदने केल्यास त्याच्यावर खटला चालविण्यासाठी तो पात्र ठरेल.
५. मागील आणि विद्यमान सेवेचा तपशील (प्रत्येक नियुक्तीच्या (प्रारंभाचा) दिनांक आणि समाप्तीचा दिनांक देण्यात यावा.)
६. खाणकाम पर्यवेक्षकाच्या परीक्षेला बसणा-या उमेदवारांने अर्जाच्या नमुन्यात सर्वात वरच्या भागात आणि तळाला पर्यवेक्षक खाणकाम असे नमूद करावे.
७. अपूर्ण अर्ज नाकारण्यात येईल.

"नमुना-डी"
(नियम १६ पहा)

अलिकडच्या काळातील पासपोर्ट आकारातील रंगीत छायाचित्र
सही

विद्युत पर्यवेक्षकाच्या आणि तारतंत्रीच्या परीक्षेच्या पुनः प्रवेशासाठीचा अर्ज
[मराठीत/इंग्रजीत/हिंदीत (टंकलिखित) भरावयाचा आहे.]

१. अर्जदाराचे पूर्ण
नाव व पत्ता
(भ्रमणध्वनी क्रमांक
आणि ई-मेल आयडी)

२. जन्मतारीख आणि वय
(शाळा सोडल्याच्या दाखल्याची
स्वयंसाक्षांकित प्रत सादर करावी)

३. मागील परीक्षा आसन क्रमांक
परीक्षा केंद्र
दिनांक महिना व वर्ष
(प्रवेशपत्राची स्वयंसाक्षांकित प्रत सादर करावी.)

४. विद्युत पर्यवेक्षक व तारतंत्री प्रवेश परीक्षेसाठी
जाहिरातीत विहीत केल्याप्रमाणे शुल्क.

चलान क्र .....
चलान भरल्याचा दिनांक .....
रक्कम रु. ....
ठिकाण .....
(मूळ चलान सादर करावे.)

५. विद्युत पर्यवेक्षकाचे/तारतंत्रीचे परीक्षा केंद्र :-

६. ज्या भाषेत उमेदवारास परीक्षा देण्याची इच्छा
आहे ती भाषा
उमेदवारांना मराठी/हिंदी/इंग्रजी यापैकी
कोणत्याही भाषेत परीक्षा देता येईल.

मी याद्वारे घोषित करतो की, मी नमूद केलेल्या तपशील माझ्या संपूर्ण माहितीप्रमाणे बरोबर आणि खरा आहे.

मी, ... श्री. ....
 ..... यांचा/यांची मुलगा/मुलगी, वय ..... व्यवसाय .....
 राहणार ..... आधार कार्ड क्रमांक ..... याद्वारे असे घोषित करतो/करते की,
 मी स्वयंसाक्षांकित केलेल्या प्रती या मूळ कागदपत्रांच्या सत्यप्रती आहेत. मला वस्तुस्थितीची पूर्ण जाणीव आहे की, जर
 प्रती खोट्या असल्याचे आढळून आले तर, मी भारतीय दंड संहितेअन्वये आणि/किंवा त्यासाठी लागू असलेल्या इतर
 कोणत्याही कायद्यान्वये खटला चालविण्यासाठी आणि शिक्षेसाठी पात्र असेल.

ठिकाण :

दिनांक :

अर्जदाराची सही.

टीप :-

१. मागील परिक्षेच्या प्रवेशपत्राची स्वयंसाक्षांकित प्रत.
२. छायाचित्र असलेल्या ओळखपत्रांच्या [पारपत्र (पासपोर्ट/पॅनकार्ड/आधारकार्ड)] स्वयंसाक्षांकित प्रती.
३. अर्जासोबत अर्जदाराच्या पासपोर्ट आकाराच्या छायाचित्राच्या (त्या छायाचित्राच्या मागील बाजूस नाव लिहिलेल्या) तीन प्रती.
४. परीक्षेसाठी प्रवेश घेण्याच्या उद्देशाने एखादया व्यक्तीने खोटी निवेदने केल्यास त्याच्यावर खटला चालविण्यासाठी तो पात्र ठरेल.
५. खाणकाम पर्यवेक्षकाच्या मुख्य परिक्षेला बसणाऱ्या उमेदवारांने अर्जाच्या नमुन्यात सर्वात वरच्या भागात आणि तळाला पर्यवेक्षक खाणकाम असे नमूद करावे.
६. मागील तीन वर्षात परीक्षेस बसलेला उमेदवार पुन्हा परीक्षेस बसण्यास पात्र असणार नाही. त्याला पुन्हा नव्याने अर्ज करावा लागेल.
७. अपूर्ण अर्ज नाकारण्यात येईल.

"नमुना- ई "

(नियम १६ पहा)

विद्युत तारतंत्री आणि पर्यवेक्षक यांना परीक्षेला प्रवेश/सूट देण्यासाठी विद्युत कर्मचारी वर्गाला द्यावयाचे प्रमाणपत्र

१. नांव :-

२. पदनाम :-

३. प्रवेशाचा दिनांक :-

४. कामाचे स्वरूप :-

५. काम सोडल्याचा दिनांक :-

६. उपस्थिती :-

७. वर्तणूक :-

८. विद्युत पर्यवेक्षक/विद्युत अभियंता यांचे नाव, आणि
परवाना क्रमांक किंवा तांत्रिक अर्हता ज्याच्या अंतर्गत
काम केले त्याचा अभिप्राय.

९. विद्युत ठेकेदारीची अनुज्ञप्तीचा क्रमांक
किंवा कारखाना नोंदणी क्रमांक

१०. शेरा :-

मी, याद्वारे घोषित करतो की, वर दिलेला तपशील बरोबर आणि सत्य आहे.

दिनांक :-

मुद्रा :-

मालक किंवा अनुज्ञप्तीधारक

विद्युत

ठेकेदाराची स्वाक्षरी.

टिप-१ :- हे प्रमाणपत्र, केवळ विद्युत तारेची आणि संचमांडणीची प्रत्यक्ष कामे करत असणाऱ्या व्यक्तींना देण्यात येईल आणि ज्यांच्या नावाची नोंद प्रत्येक विद्युत अनुज्ञप्तीधारक ठेकेदाराने ठेवलेल्या तारकामे करणाऱ्या कर्मचारी वर्गाच्या नोंदवहीत असावी.

टिप-२ :- खोटे प्रमाणपत्र अनुज्ञप्तीधारक कंत्राटदाराला परत करण्यांत येईल आणि संबंधित व्यक्ती सक्षम प्रमाणपत्र पर्यवेक्षक आणि तारतंत्री परवाना तसेच विद्युत ठेकेदाराची अनुज्ञप्ती देण्याच्या नियम व शर्तीन्वये कार्यवाही करण्यास पात्र ठरेल.

टिप-३ :- मालक किंवा विद्युत अनुज्ञप्ती मिळालेल्या विद्युत ठेकेदार सचिव, अनुज्ञापक मंडळ/विद्युत निरीक्षक यांना अर्जदाराच्या सेवायोजनाच्या संबंधात दस्तऐवज पुरावा सादर करण्यास जबाबदार असेल.

"नमुना-एफ"
(नियम २२ पहा)

अलिकडच्या काळातील पासपोर्ट आकारातील रंगीत छायाचित्र
सही

महाराष्ट्र शासन
विद्युत पर्यवेक्षकाचे क्षमता प्रमाणपत्र
(शासकीय अधिसूचनेद्वारे उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग क्र.संकिर्ण-२०१६/प्र.क्र.१२३/ऊर्जा-५
दिनांक २ जानेवारी, २०१७ द्वारे प्राधिकृत)

श्री/कु./श्रीमती. .... यांस विद्युत पर्यवेक्षकासाठी
विहित केलेली परीक्षा देण्यापासून सूट मिळण्यासाठी त्याची/तिची अर्हता आहे अशी मंडळाची खात्री पटली असून,
याद्वारे क्षमता प्रमाणपत्र आणि लघु, मध्यम, उच्च व अतिउच्च दाब अशा पातळीचे काम/पर्यवेक्षणाचे काम करण्याची
परवानगी देण्यात येत आहे.

उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग,
महाराष्ट्र राज्य.

दिनांक
शिवका

सचिव
अनुज्ञापक मंडळ

अध्यक्ष
अनुज्ञापक मंडळ

“नमुना-जी”
(नियम २२ पहा)

अलिकडच्या काळातील पासपोर्ट आकारातील रंगीत छायाचित्र
स्वाक्षरी

महाराष्ट्र शासन
विद्युत पर्यवेक्षकाचे क्षमता प्रमाणपत्र
(शासकीय अधिसूचनेद्वारे उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग क्र.संकिर्ण-२०१६/प्र.क्र.१२३/ऊर्जा-५
दिनांक २ जानेवारी, २०१७ द्वारे प्राधिकृत)

श्री/कु./श्रीमती.....याने/हिने
दिनांक.....रोजी ..... येथे घेतलेली विद्युत पर्यवेक्षकासाठीची विहित परीक्षा उत्तीर्ण
केल्याबाबत अनुज्ञापक मंडळाची खात्री पटली असून, याद्वारे क्षमता प्रमाणपत्र आणि लघु, मध्यम, उच्च व अतिउच्च दाब
अशा पातळीचे काम/पर्यवेक्षणाचे काम करण्याची परवानगी देण्यात येत आहे.

उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग,
महाराष्ट्र राज्य.

सचिव
अनुज्ञापक मंडळ

दिनांक
शिक्का

अध्यक्ष
अनुज्ञापक मंडळ

"नमुना-एच"

(नियम २२ पहा)

(पुस्तक स्वरूपातील परवाना)

(१) पहिले पान- छायाचित्र आणि स्वाक्षरी

(२) दुसरे पान-

महाराष्ट्र शासन

विद्युत पर्यवेक्षकाकरिता परवाना.

(शासकीय अधिसूचना, उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, क्रमांक संकीर्ण-२०१६, प्र.क्र.-१२३/ऊर्जा-५
दिनांक २ जानेवारी २०१७ द्वारे प्राधिकृत)

जारी केल्याचा दिनांक :-

नाव :-

परीक्षेचा दिनांक :-

क्षमता प्रमाणपत्राचा क्रमांक आणि दिनांक :-

जन्मदिनांक :-

(३) तिसरे पान :-

हा परवाना, धारकास, शासकीय अधिसूचना उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, क्रमांक संकीर्ण-२०१६/प्र.क्र.१२३/ऊर्जा-५, दिनांक २ जानेवारी २०१७ अन्वये महाराष्ट्र शासनाने तयार केलेल्या नियमांमध्ये नमूद केलेल्या शर्तीस अधीन राहून सर्व दाबाच्या पातळीच्या वीज संचमांडणीच्या कामावर पर्यवेक्षण करण्यास व ते पार पाडण्यास मुभा देत आहे. परंतु, धारकाने ठेकेदार अनुज्ञप्ती धारण केले नसेल तर त्यास विद्युत कंत्राटाचे काम हाती घेण्यास मुभा असणार नाही. हा परवाना धारण करणाऱ्या व्यक्तीने नेहमी जवळ बाळगणे आवश्यक आहे.

सचिव

अनुज्ञापक मंडळ

अध्यक्ष

अनुज्ञापक मंडळ

(४) चौथे, पाचवे पान

शेरे

नमुना "आय"
(नियम २३ पहा)
महाराष्ट्र शासन
तारतंत्री प्रमाणपत्र

अलिकडच्या काळातील पासपोर्ट आकारातील रंगीत छायाचित्र
सही

(शासकीय अधिसूचना, उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग क्रमांक-संकिर्ण २०१६ / प्र.क्र. १२३ / ऊर्जा-५
दिनांक २ जानेवारी २०१७ द्वारे प्राधिकृत)

श्री/कुमारी/श्रीमती ..... यांस तारतंत्री विहित केलेली परीक्षा देण्यापासून
सूट मिळण्यासाठी त्याची/तिची अर्हता आहे अशी अनुज्ञप्ती मंडळाची खात्री पटली असून, याद्वारे हे तारतंत्री प्रमाणपत्र
देण्यात येत आहे.

उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग,
महाराष्ट्र शासन.
दिनांक

सहायक विद्युत निरीक्षक/ सहायक अधीक्षक अभियंता

शिक्षका

अधीक्षक अभियंता

"नमुना-जे"
(नियम २३ व २४ पहा)
(पुस्तक स्वरूपातील परवाना)

प्रथम पृष्ठ : छायाचित्र व स्वाक्षरी

दुसरे पृष्ठ :

महाराष्ट्र शासन
तारतंत्रीचा परवाना
(शासकीय अधिसूचना, उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, क्रमांक संकिर्ण-२०१६/प्र.क्र.-१२३/ऊर्जा-५ दिनांक २
जानेवारी, २०१७ द्वारे प्राधिकृत)

निर्गमित करण्याचा दिनांक :-
नाव :-
परीक्षेचे नांव :-
परीक्षेचे ठिकाण :-
प्रमाणपत्राचा क्रमांक दिनांक :-

३ रे पान

उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभागाची शासकीय अधिसूचना क्रमांक-संकिर्ण-२०१६/प्र.क्र.१२३/ऊर्जा-५, दिनांक २ जानेवारी २०१७ अन्वये महाराष्ट्र शासनाद्वारे निर्गमित करण्यात आलेल्या नियमांत उल्लेख केलेल्या शर्तीच्या अधीन राहून केवळ तारेचे काम पार पाडणाऱ्या धारकास हा परवाना देण्यात येतो. परंतु पर्यवेक्षण किंवा विद्युत विषयक कंत्राटीचे काम करणाऱ्या व्यक्तीस असा परवाना देण्यात येत नाही. हा परवाना धारण करणाऱ्या व्यक्तीने नेहमी जवळ बाळगणे आवश्यक आहे.

दिनांक

सहायक विद्युत निरीक्षक/ सहायक अधीक्षक अभियंता

शिक्का

अधीक्षक अभियंता.

(५) ४ थ्या आणि ५ व्या पृष्ठाचा अभिप्राय.

"नमुना-के"
(नियम २४ पहा)

अलिकडच्या काळातील पासपोर्ट आकारातील रंगीत छायाचित्र
स्वाक्षरी

महाराष्ट्र शासन

तारतंत्री प्रमाणपत्र

(शासकीय अधिसूचना, उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, क्रमांक संकिर्ण-२०१६/प्र.क्र.१२३/
ऊर्जा-५, दिनांक २ जानेवारी २०१७ द्वारे प्राधिकृत)

प्रमाणित करण्यांत येते की, श्री./कुमारी/ श्रीमती ..... हा/ही
दिनांक..... रोजी ..... येथे घेतलेल्या तारतंत्री परीक्षेत उत्तीर्ण झाला/झाली आहे.

उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग,
महाराष्ट्र शासन.

सहायक विद्युत निरीक्षक/ सहायक अधीक्षक अभियंता

अधीक्षक अभियंता

अलिकडच्या काळातील
पासपोर्ट आकारातील
मालकाचे रंगीत
छायाचित्र
स्वाक्षरी

अलिकडच्या काळातील
पासपोर्ट आकारातील
पर्यवेक्षकाचे रंगीत
छायाचित्र
स्वाक्षरी

"नमुना-एल"

(नियम २८ पहा)

महाराष्ट्र शासन

विद्युत ठेकेदारांना अनुज्ञप्ती

(शासकीय अधिसूचना, उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, क्रमांक संकिर्ण-२०१६/प्र.क्र.-१२३/ऊर्जा-५ दिनांक २ जानेवारी २०१७ द्वारे प्राधिकृत)

उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभागाची शासकीय अधिसूचना क्रमांक-संकिर्ण २०१६/प्र.क्र.१२३/ऊर्जा-५ दिनांक २ जानेवारी, २०१७ अन्वये, महाराष्ट्र शासनाद्वारे निर्गमित करण्यांत आलेल्या नियमांत उल्लेख केलेल्या शर्तीच्या अधीन राहून महाराष्ट्र राज्यातील सर्व विद्युत दाब स्तरावरील विद्युत संचमांडणीची कामे पार पाडणाऱ्या श्री/श्रीमती. .... यांना याद्वारे प्राधिकृत करण्यांत आले/आहेत.

उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग,
महाराष्ट्र राज्य.

दिनांक

मुद्रा

सचिव
अनुज्ञापक मंडळ

अध्यक्ष
अनुज्ञापक मंडळ

नूतनीकरणाचा दिनांक	समाप्तीचा दिनंक	सचिव/अधीक्षक अभियंत्याची स्वाक्षरी

अ.क्र.	पर्यवेक्षकाचे नाव	पासून	पर्यंत	सही

टीप :- जर वरील अनुज्ञप्ती त्याच्या समाप्तीच्या दिनांकापासून एका महिन्याच्या आत नूतनीकरण केले नसेल तर, ते रद्द समजण्यात येईल.

"नमुना-एम"

(नियम ३४ पहा)

महाराष्ट्र शासन

विद्युत पर्यवेक्षक, तारतंत्री आणि शिकाऊ उमेदवार यांची नोंदवही.

(शासकीय अधिसूचना, उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, क्रमांक संकिर्ण-२०१६/प्र.क्र.-१२३/ऊर्जा-५ दिनांक २ जानेवारी, २०१७ द्वारे प्राधिकृत)

संस्थेचे नांव ..... म.ठे.क्र. ....

जिल्हा.....

अ. क्र.	कर्मचा-यांचे नांव	वायरिंग कर्मचारी वर्ग			दिनांक		शेरा
		पर्यवेक्षकाचा परवाना क्रमांक	तारतंत्रीचा परवाना क्रमांक	पदनाम (पर्यवेक्षक, तारतंत्री, शिकाऊ उमेदवार प्रशिक्षणार्थी अभियंता)	सेवानियुक्ती	सेवामुक्ती	
१	२	३	४	५	६	७	८

“ नमुना- एन ”

(नियम ३५ पहा)

विद्युत ठेकेदारीच्या अनुज्ञप्तीसाठी अर्ज
(मराठी/इंग्रजी/हिंदी मध्ये भरावयाचा)

१.	व्यवसाय संस्थेचे नांव	
२.	व्यवसाय संस्थेच्या व्यवहाराचा पत्ता (पत्ता खरे असल्याबद्दलचा कागदोपत्री पुरावा आणि त्याची अनुज्ञप्ती नोंदवहीत नोंद करून तो यासोबत जोडण्यात येईल)	
३.	संपर्क क्रमांक ई-मेल पत्ता	
४.	ठेकेदार अनुज्ञप्तीची मागणी व्यक्तीगत/कंपनी/भागीदारी संस्थेसाठी आहे किंवा कसे ?	
५.	कंपनी असल्यास तिचे संस्थापन समयलेख आणि संस्थापन नियमावली किंवा भागीदारी संस्था असल्यास तिचे भागीदारी विलेख जोडण्यांत यावे.	
६.	कंपनी किंवा भागीदारी संस्था असल्यास कंपनी किंवा भागीदार संस्थेचा ठराव आणि निर्गमित झालेले अधिकृत स्वाक्षरीचे प्राधिकृत पत्र मूळपत्र जोडण्यांत आले किंवा कसे	
७.	अर्जदाराचे किंवा संस्थेच्या/कंपनीच्या अधिकृत स्वाक्षरीकर्ता यांची नावे	
८.	वय	
९.	वडिलांचे नांव	
१०.	शैक्षणिक अर्हता	
११.	भागीदारी संस्था असल्यास भागीदारांची नावे व त्याचा पत्ता	
१२.	शुल्क भरणा तपशील	रु..... चलान क्र. .... दिनांक
१३.	बँक खात्याचा तपशील आणि व्यवसायसंस्थेच्या खात्यातील शिल्लक	
१४.	जर, यापुर्वी ठेकेदारास अनुज्ञप्ती दिली असल्यास त्याचा तपशिल	
	१. अनुज्ञप्ती क्रमांक	
	२. निर्गमित दिनांक आणि पर्यंत वैधता	
	३. पार पाडण्यात आलेल्या कामांची संख्या सूची जोडावी	
	४. मागील ठेकेदार अनुज्ञप्ती रद्द होण्याची कारणे	
१५.	ज्या परवान्यावर ठेकेदार अनुज्ञप्ती अदा केली आहे,	

	त्या पर्यवेक्षकाचे नांव व परवाना क्रमांक	
१६.	अर्जदाराने ठेवलेल्या विलेखांचा तपशील (सहाय्यक विद्युत निरीक्षकाच्या दर्जाहून कमी दर्जा नसणा-या) विद्युत निरीक्षणालयाच्या अधिकाऱ्याने यथोचितरीत्या पडताळणी करून सादर करावयाच्या अर्जदाराने ठेवलेल्या विलेखांची सूची)	

टीप :- अर्जदार सचिव, अनुज्ञापक मंडळाने विहित केल्याप्रमाणे, तारेची कामे करण्यासाठीची त्याची पतदारी आणि त्याच्या क्षमतेचा पुरावा सादर करतील.

मी/आम्ही ..... याद्वारे घोषित करतो/करते की, वर नमूद केलेला तपशील माझ्या/आमच्या माहितीप्रमाणे बरोबर आहे. आणि ज्या अटी व शर्तीखाली विद्युत ठेकेदारीची अनुज्ञप्ती दिलेली आहे. त्याचा भंग झाल्यास अनुज्ञप्ती निलंबित करणाऱ्या किंवा काढून घेण्यात येणाऱ्या अटी व शर्ती मला/आम्हाला पुर्णपणे समजलेल्या आहेत.

मी/आम्ही ..... याद्वारे असेही घोषित करतो/करते की, विद्युत पर्यवेक्षक व तारतंत्री यांना क्षमता प्रमाणपत्र व परवाना देण्यासाठी तसेच विद्युत ठेकेदारांना अनुज्ञप्ती देण्यासाठी आणि याच्या संबंधीत इतर बाबींसाठी "नियम व शर्तीची नवीनतम प्रत" मी/आम्ही सोबत ठेवली आहे. आणि मी /आम्ही पत्त्यातील प्रत्येक बदल सचिव, अनुज्ञापक मंडळास अधिसूचित करणार आहे/आहोत.

मी ..... यांचा मुलगा/मुलगी ..... वय ..... व्यवसाय ..... राहणार..... आधारकार्ड क्रमांक ..... याद्वारे, घोषित करतो/करते की, मी केलेल्या साक्षांकित प्रती ह्या मूळ दस्तावेजाच्या सत्यप्रती आहेत.

जर ह्या प्रती खोटेच्या आढळल्यास, मी भारतीय दंड संहिता आणि/किंवा त्यास लागू असलेल्या कोणत्याही कायद्यान्वये खटला भरण्यास आणि शिक्षेस पात्र असेल, याची मला जाणीव आहे.

ठिकाण

दिनांक

मालक /भागीदारांची सही

"नमुना-ओ"

(नियम ३६ पहा)

करार क्र. .... / .....

अनुज्ञप्तीधारक विद्युत ठेकेदाराने करावयाचा लेखी करार

(शासकीय अधिसूचना, उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, क्रमांक संकिर्ण-२०१६/
प्र.क्र.-१२३/ऊर्जा-५ दिनांक २ जानेवारी, २०१७ द्वारे प्राधिकृत)

मी खाली सही करणार ..... माझे वतीने/अगर
मे ..... चे वतीने ..... येथील संचमांडणीचे (१) नवीन
काम (२) कामातील फेरबदल (३) मूळ संचमांडणीचा विस्तार व (४) दुरुस्ती मे ..... या अनुज्ञप्ती
क्र.म.ठे. .... धारक विद्युत ठेकेदारांस आम्हा दोघांमध्ये स्वतंत्रपणे करार झालेल्या दरानुसार काम दिले
आहे व ते त्यांनी नियमाप्रमाणे करण्याचे मान्य केले आहे.

सही
(काम करवून घेणाऱ्यांची)

मी खाली सही करणार

.....

मे. .... अनुज्ञप्ती क्र. म.ठे. .... वरीलप्रमाणे काम
करून देण्याचे मान्य केले आहे.

सही .....

शिक्का

(अनुज्ञप्तीधारक)

म.ठे.क्र.....

टीप :- वरीलप्रमाणे लेखी कराराचे नमुने विस्तार (Duplicate) पुस्तकात छापून घ्यावेत म्हणजे मुळ प्रत काम देणाऱ्यास
व दुसरी प्रत स्वतःच्या माहितीसाठी राहील.

"नमुना-पी"

(नियम ३६ पहा)

विद्युत कामाचा प्रारंभ करीत असल्याबाबत विद्युत निरीक्षक यांना कळविण्याचे पत्र

(शासकीय अधिसूचना, उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, क्रमांक संकिर्ण-२०१६/प्र.क्र.१२३/ऊर्जा-५
दिनांक २ जानेवारी, २०१७ द्वारे प्राधिकृत)

सूचना पत्र क्र. ....

ठिकाण .....

दिनांक .....

प्रति,

विद्युत निरीक्षक,

.....

.....

विषय :- .....

.....

येथील विद्युत संचमांडणीचे काम सुरु करणेबाबत.

महोदय,

आम्ही वर निर्देशित केलेल्या ठिकाणाचे काम करार क्र. ....
 दिनांक ..... अन्वये करणार आहोत व ते आज दिनांक ..... पासून वर
 उल्लेखिलेल्या ठिकाणी सुरु केले आहे. हे आपणांस आम्ही "अनुज्ञप्ती द्यावयाच्या नियम व अटीच्या" नियम ३६ (अ) प्रमाणे
 कळवीत आहोत.

आपला,

मे.....

अनुज्ञप्तीधारक

मालक/भागीदार/संचालक

"नमुना क्यु"

(नियम ३६ पहा)

कंत्राट नोंदवही

(शासकीय अधिसूचना, उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, क्रमांक संकिर्ण-२०१६/प्र.क्र.१२३/ऊर्जा-५

दिनांक २ जानेवारी, २०१७ द्वारे प्राधिकृत)

संस्थेचे नांव :- .....

म.ठे. क्रमांक ..... जिल्हा .....

अ.क्र.	ग्राहकांचे नांव	ग्राहकाचा पत्ता	काम सुरु केल्याचा दिनांक	काम पूर्ण केल्याचा दिनांक	काम केलेल्या तारतंत्री व शिकाऊ उमेदवा रांचे नांव	चाचणी अहवालाचा तपशील	पुरवठा कंपनीचे नांव	वीज पुरवठा सुरु केल्याचा दिनांक	वीज पुरवठा सुरु करण्याच्या वेळी त्या ठिकणी उपस्थित असलेल्या व्यक्तीचे नांव	देयक क्रमांक व विद्युत संचमांडणी काम पूर्ण केल्याचा दिनांक	शेरा
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२

"नमुना-आर"
(नियम ३६ पहा)

नाहरकत प्रमाणपत्र

(शासकीय अधिसूचना, उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, क्रमांक संकिर्ण-२०१६/ प्र.क्र.१२३/ऊर्जा-५

दिनांक २ जानेवारी, २०१७ द्वारे प्राधिकृत)

(सोडून जाणाऱ्या अनुज्ञप्तीधारक विद्युत ठेकेदार यांनी द्यावयाचे)

मी याद्वारे असे घोषित करतो/करते की, मे. .... (नियुक्त करणारा) यांनी माझे थकबाकी देणे दिले असून सर्व समस्यांचे निराकरण करण्यात आलेले आहे.

आता मी आमच्या करारातील समस्या दूर झाल्याबाबत सहमत असून मे. .... (नियुक्त करणारा) यांनी मे. .... (नवीन येणारा अनुज्ञप्तीधारक विद्युत ठेकेदाराचे नांव व म.ठे.क्र.....) यांना खालील दिलेल्या विद्युत कामाकरीता नियुक्त करण्यास माझी काहीही हरकत नाही.

पुन्हा मी घोषित करतो/करते की, ए-१ फॉर्म वर माझ्या नावाचा उल्लेख असतांनाही परवानाधारक कंपनीस त्यांनी चाचणी अहवाल देण्यास माझी काहीही हरकत नाही.

मी मे. .... म.ठे. क्र. .... यांना हे नाहरकत प्रमाणपत्र स्वखुशीने व कोणताही ग्रह न ठेवता देत आहे.

विद्युत कामाचा तपशिल

१. कामाचे नांव व ठिकाण	:	
२. कार्यदेश क्र. व दिनांक	:	
३. कामाचा प्रकार	:	
४. कामाचा प्रारंभाचा दिनांक	:	
५. आजपर्यंत केलेले काम	:	(तपशिल द्यावा)
६. विद्युत निरीक्षक यांना सूचना दिल्याचा दिनांक	:	
७. इतर तपशिल	:	

ठिकाण :-

दिनांक :-

मी सहमत आहे

(नियुक्त करणाऱ्याची सही व शिक्का)

(नवीन येणाऱ्या अनुज्ञप्तीधारक विद्युत ठेकेदाराची सही व शिक्का)

(सोडून जाणाऱ्या अनुज्ञप्तीधारक विद्युत ठेकेदाराची सही व शिक्का)

"नमुना-एस"

(नियम ३५ व ३९ पहा)

मेगर परीक्षण तपासणी अहवाल

(शासकीय अधिसूचना, उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, क्रमांक संकिर्ण-२०१६/प्र.क्र.१२३/ऊर्जा-५

दिनांक २ जानेवारी, २०१७ द्वारे प्राधिकृत)

प्रमाणित करण्यात येते की, मेसर्स. .... अनुज्ञप्ती क्र. म.ठे. .... /नवीन अनुज्ञप्तीचे अर्जदार श्री/श्रीमती. .... (विद्युत पर्यवेक्षकाचे नाव) विद्युत पर्यवेक्षक परवाना क्र. म.प. .... दिनांक ..... यांच्या आधारावर दिलेल्या नवीन/नुतनीकरण अनुज्ञप्तीसाठी त्यांच्या मालकीच्या मेगरचे ..... ह्या वर्षाकरीता परीक्षण मी दिनांक ..... रोजी ..... (ठिकाण) येथे केले. त्याचा तपशिल खालील प्रमाणे आहे.

१. बनावट	-	
२. यंत्राचा क्र.	-	
३. आवरणाचा तपशील	-	* धातू /अधातू/प्लॅस्टीक
४. प्रकार	-	*हाताने फिरविणारे/ इलेक्ट्रॉनिक
५. कार्यदाब	-	*५००/१०००/२५००/५००० व्होल्ट
६. तबकडीवरील परिमाण	-	० ते ..... MΩ
७. सर्वसाधारण स्थिती	-	*चांगली/समाधानकारक/असमाधानकारक
८. कार्यस्थिती	-	*चांगली/समाधानकारक/असमाधानकारक
९. शेरा	-	

सदर यंत्र चांगल्या कार्यस्थितीत आढळून आले.

ठिकाण :-

स्वाक्षरी

दिनांक :-

नांव :-

पद :- सहाय्यक विद्युत निरीक्षक

विद्युत निरीक्षक यांचे कार्यालय

* लागू नसलेले खोडावे.

नमुना "टी"

(नियम ३५ व ३९ पहा)

अर्थ टेस्टर परीक्षण तपासणी अहवाल

(शासकीय अधिसूचना, उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, क्रमांक संकिर्ण-२०१६/प्र.क्र.१२३/ऊर्जा-५

दिनांक २ जानेवारी, २०१७ द्वारे प्राधिकृत)

प्रमाणित करण्यात येते की, मेसर्स ..... अनुज्ञप्ती क्र. म.टे.क्र ..... /नवीन अनुज्ञप्तीचे अर्जदार श्री/श्रीमती. .... (विद्युत पर्यवेक्षकाचे नाव) विद्युत पर्यवेक्षक परवाना क्र. म.प.क्र. .... दिनांक ..... यांच्या आधारावर दिलेल्या नवीन/नुतनीकरण अनुज्ञप्तीसाठी त्यांच्या मालकीच्या अर्थ टेस्टरचे ..... ह्या वर्षाकरीता परीक्षण मी दिनांक ..... रोजी ..... (ठिकाण) येथे केले. त्याचा तपशिल खालील प्रमाणे आहे.

१.बनावट	-	
२.यंत्राचा क्र.	-	
३.आवरणाचा तपशील	-	* धातू /अधातू/प्लॅस्टीक
४.प्रकार	-	* हाताने फिरविणारे/ इलेक्ट्रॉनिक
५.कार्यदाब	-	* ५००/१०००/२५००/५००० व्होल्ट
६.तबकडीवरील परिमाण	-	० ते ..... Ω
७.सर्वसाधारण स्थिती	-	* चांगली/समाधानकारक/असमाधानकारक
८.कार्यस्थिती	-	* चांगली/समाधानकारक/असमाधानकारक
९.शेरा	-	

सदर यंत्र चांगल्या कार्यस्थितीत आढळून आले.

ठिकाण :-

स्वाक्षरी

दिनांक :-

नांव :-

पद :- सहाय्यक विद्युत निरीक्षक

विद्युत निरीक्षक यांचे कार्यालय

* लागू नसलेले खोडावे.

"नमुना-यु"
(नियम ३५ व ३९ पहा)

विद्युत ठेकेदार अनुज्ञप्ती नवीन/नुतनीकरण करीता मालक व विद्युत पर्यवेक्षक
यांच्या नमुना स्वाक्षरी, छायाचित्र तसेच प्रमाणपत्र व परवान्याची पडताळणी अहवाल
(शासकीय अधिसूचना, उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, क्रमांक संकिर्ण-२०१६/प्र.क्र.१२३/ऊर्जा-५
दिनांक २ जानेवारी, २०१७ द्वारे प्राधिकृत)

विद्युत ठेकेदाराचे नांव (मालक) :- श्री/श्रीमती. ....

अनुज्ञप्ती क्रमांक म.ठे.क्र. .... दि. ....

संस्थेचे नांव व पत्ता :-

मेसर्स .....

पत्ता .....

अलिकडील काळातील
पासपोर्ट आकारातील
मालकाचे रंगीत
छायाचित्र विद्युत
निरीक्षक यांच्या
साक्षांकनासह

विद्युत ठेकेदाराची (मालक) स्वाक्षरी :- .....

माझ्या समक्ष स्वाक्षरी केली,

स्वाक्षरी

नांव :-

विद्युत निरीक्षक

विद्युत पर्यवेक्षकाचे नांव :- श्री./श्रीमती. ....

विद्युत पर्यवेक्षक परवाना क्रमांक म.प.क्र. ....

विद्युत पर्यवेक्षकाचा पत्ता :-

पत्ता .....

अलिकडील काळातील
पासपोर्ट आकारातील
विद्युत पर्यवेक्षकाचे रंगीत
छायाचित्र विद्युत निरीक्षक
यांच्या साक्षांकनासह

विद्युत पर्यवेक्षकाची स्वाक्षरी :- .....

मुळ प्रमाणपत्र व परवाना मी तपासले व

माझ्या समक्ष स्वाक्षरी केली

स्वाक्षरी

नांव :-

विद्युत निरीक्षक

नमुना "व्ही"
(नियम ३५ व ३९ पहा)

विद्युत पर्यवेक्षकाचे प्रतिज्ञापत्र

(शासकीय अधिसूचना, उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, क्रमांक संकिर्ण-२०१६/प्र.क्र.१२३/ऊर्जा-५
दिनांक २ जानेवारी, २०१७ द्वारे प्राधिकृत)

(रु. १००/- स्टॅम्प पेपरवर टंकलिखित)

मी, श्री./श्रीमती. .... वय ..... वर्ष राहणार
..... असे जाहीर करतो/करते की, मी,
मेसर्स ..... यांच्याकडे दिनांक ..... पासून काम करीत
आहे. माझा पर्यवेक्षक परवाना क्रमांक ..... दिनांक ..... असा आहे.
माझी शेवटची नोकरी मेसर्स ..... म.ठे.क्रमांक ..... मध्ये दिनांक
..... पासून दिनांक ..... पर्यंत केली, तरी नोकरी सोडल्याचा दिनांकापासून आजपर्यंत कोणत्याही
कंपनीत कोणत्याच पदावर/पर्यवेक्षक म्हणून सेवेत नव्हतो/नव्हते. या काळात मी स्वतंत्रपणे इतर काम करीत
होतो/होते. तसेच काही कारणास्तव मी स्वतःहून नोकरी सोडण्यापूर्वी किमान एक महिन्याची आगाऊ लेखी सूचना
संस्थेला व अनुज्ञापक मंडळाला देईल.

वरील सर्व माहिती खरी आहे. खोटी निघाल्यास, मी भारतीय दंड संहिता आणि/किंवा त्यास लागू असलेल्या
कोणत्याही कायद्यान्वये खटला भरण्यास आणि शिक्षेस पात्र असेल, याची मला जाणीव आहे.

अलिकडील
काळातील
पासपोर्ट आकाराचे
रंगीत छायाचित्र

स्वाक्षरी

विद्युत पर्यवेक्षक
श्री./श्रीमती .....

टीप :- शेवटची नोकरी सोडल्यानंतरचा खंडित काळ एक महिन्यापेक्षा जास्त असेल तर शेवटच्या काळात काय केले,
सविस्तर खुलासा दयावा.

"नमुना-डब्ल्यु"
(नियम ३५ व ३९ पहा)

विद्युत ठेकेदाराचे प्रतिज्ञापत्र
(शासकीय अधिसूचना, उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, क्रमांक संकिर्ण-२०१६/प्र.क्र.-१२३/ऊर्जा-५
दिनांक २ जानेवारी, २०१७ द्वारे प्राधिकृत)
(रु. १००/- स्टॅम्प पेपरवर टंकलिखित)

मालकाचे प्रतिज्ञापत्र

मी, श्री./श्रीमती. .... वय ..... वर्ष
राहणार ..... असे जाहीर करतो/करते
की, मी, मेसर्स ..... या संस्थेचा एकमेव मालक असून, मी
इतर कोणत्याही कंपनीत पदावर वा भागीदार म्हणून काम करीत नाही.

श्री./श्रीमती ..... विद्युत पर्यवेक्षक क्रमांक
.....दिनांक ..... यांना माझ्या वरील संस्थेत पूर्णवेळ पर्यवेक्षक म्हणून दिनांक
..... पासून नेमले आहे. ते कोणत्याही कंपनीत कोणत्याही पदावर वा भागीदार म्हणून काम करीत
नाही. तसेच काही कारणास्तव त्यांची सेवा नको असल्यास अथवा त्यांना सेवामुक्त व्हावयाचे असल्यास आम्ही उभयंता
एकमेकांस किमान एक महिन्याची आगाऊ लेखी सूचना अनुज्ञापक मंडळाच्या माहितीसह देऊ.

अलिकडील
काळातील
पासपोर्ट आकाराचे
रंगीत छायाचित्र

स्वाक्षरी
विद्युत अनुज्ञप्तीधारक
श्री./श्रीमती.

"नमुना-एक्स"

(नियम ३५ व ३९ पहा)

विद्युत पर्यवेक्षक स्वतः मालक असतानाचे प्रतिज्ञापत्र

(शासकीय अधिसूचना, उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, क्रमांक संकिर्ण-२०१६/प्र.क्र.१२३/ऊर्जा-५

दिनांक २ जानेवारी, २०१७ द्वारे प्राधिकृत)

(रु. १००/- स्टॅम्प पेपरवर टंकलिखित)

मी, श्री/श्रीमती ..... असे जाहिर करतो /करते की मी, मेसर्स ..... या नावाची संस्था सुरू करत असून त्याचा एकमेव मालक आणि पर्यवेक्षक परवाना क्रमांक ..... दिनांक ..... आहे. मी माझी शेवटची नोकरी मेसर्स ..... म.ठे.क्रमांक ..... मध्ये दिनांक ..... पासून ते दिनांक ..... पर्यंत केली आहे. तसेच नोकरी सोडल्याच्या दिनांकापासून आजपर्यंत कोणाकडेही पर्यवेक्षक म्हणून नव्हतो/नव्हते. या काळात मी स्वतंत्रपणे इतर काम करीत होतो/होते. त्याचप्रमाणे मी असे जाहीर करतो/करते, की मी इतर कोणत्याही कंपनीत पदावर वा भागीदार म्हणून काम करीत नाही. ठेकेदार अनुज्ञप्ती मिळण्याकरिता मी हे प्रतिज्ञापत्र सादर करीत आहे.

वरील सर्व माहिती खरी आहे. खोटी निघाल्यास, मी भारतीय दंड संहिता आणि/किंवा त्यास लागू असलेल्या कोणत्याही कायद्यान्वये खटला भरण्यास आणि शिक्षेस पात्र असेल, याची मला जाणीव आहे.

अलिकडील
काळातील
पासपोर्ट आकाराचे
रंगीत छायाचित्र

स्वाक्षरी
विद्युत पर्यवेक्षक व अनुज्ञप्तीधारक
श्री./श्रीमती. ....

टीप :- शेवटची नोकरी सोडल्यानंतरचा खंडित काळ एक महिन्यापेक्षा जास्त असेल तर शेवटच्या काळात काय केले, सविस्तर खुलासा दयावा

" नमुना-वाय"
(नियम ३५ व ३९ पहा)

भागीदारी फर्मचे प्रतिज्ञापत्र
(शासकीय अधिसूचना, उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, क्रमांक संकिर्ण-२०१६/प्र.क्र.१२३/ऊर्जा-५
दिनांक २ जानेवारी, २०१७ द्वारे प्राधिकृत)
(रु. १००/- स्टॅम्प पेपरवर टंकलिखित)

भागीदाराचे प्रतिज्ञापत्र.

आम्ही खाली सही करणारे-

- (१) .....
(२) .....
(३) .....

असे जाहीर करतो की, आम्ही मेसर्स ..... चे भागीदार असून आम्ही इतर कोणत्याही कंपनीत कोणत्याच पदावर वा भागीदार म्हणून काम करीत नाही.

आम्ही पुढे असे जाहीर करतो की, श्री. /श्रीमती. .... विद्युत पर्यवेक्षक परवाना क्रमांक ..... धारक हे वरील कंपनीत पूर्णवेळ कामगार असून ते इतर कोणत्याही कंपनीत पदावर वा भागीदार म्हणून काम करीत नाही. तसेच काही कारणास्तव आम्हास त्यांची सेवा नको असल्यास अथवा त्यांना सेवामुक्त व्हावयाचे असल्यास आम्ही उभयंता एकमेकांस एक महिन्याची आगाऊ लेखी सूचना अनुज्ञापक मंडळाच्या माहितीसह देऊ.

अलिकडील काळातील पासपोर्ट आकाराचे रंगीत छायाचित्र	अलिकडील काळातील पासपोर्ट आकाराचे रंगीत छायाचित्र	अलिकडील काळातील पासपोर्ट आकाराचे रंगीत छायाचित्र
भागीदार क्र.१	भागीदार क्र.२	भागीदार क्र.३

भागीदारांच्या स्वाक्षऱ्या

१. ....
२. ....
३. ....

अनुज्ञप्तीधारक

"नमुना-झेंड"
(नियम ३५ व ३९ पहा)

खंडीत कालावधीकरीता विद्युत पर्यवेक्षकाचे प्रतिज्ञापत्र
(शासकीय अधिसूचना, उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, क्रमांक संकिर्ण-२०१६/प्र.क्र.१२३/ऊर्जा-५
दिनांक २ जानेवारी, २०१७ द्वारे प्राधिकृत)
(रु. १००/- स्टॅम्प पेपरवर टंकलिखित)

मी, श्री./श्रीमती. .... वय ..... वर्ष राहणार
.....आधार क्र. .... असे जाहीर करतो/करते की, मी,
मेसर्स ..... यांच्याकडे दिनांक ..... पासून काम करीत आहे. माझा पर्यवेक्षक
परवाना क्रमांक ..... दिनांक ..... असा आहे. माझी शेवटची नोकरी मेसर्स
..... म.ठे.क्रमांक ..... मध्ये दिनांक ..... पासून दिनांक
..... पर्यंत केली, तरी नोकरी सोडल्याचा दिनांकापासून आजपर्यंत कोणत्याही कंपनीत कोणत्याच
पदावर/पर्यवेक्षक म्हणून सेवेत नव्हतो/नव्हते. या काळात मी स्वतंत्रपणे इतर काम करीत होतो/होते. तसेच मी
कोणत्याही फर्म मध्ये कामगार अथवा भागीदार नव्हतो.

वरील सर्व माहिती खरी आहे. खोटी निघाल्यास, मी भारतीय दंड संहिता आणि/किंवा त्यास लागू असलेल्या
कोणत्याही कायद्यान्वये खटला भरण्यास आणि शिक्षेस पात्र असेल, याची मला जाणीव आहे.

सदर प्रतिज्ञापत्र मी सचिव, अनुज्ञापक मंडळ, मुंबई यांना सादर करण्यास देत आहे.

अलिकडील
काळातील
पासपोर्ट आकाराचे
रंगीत छायाचित्र

स्वाक्षरी

विद्युत पर्यवेक्षक
श्री./श्रीमती .....

टीप :- शेवटची नोकरी सोडल्यानंतरचा खंडित काळ एक महिन्यापेक्षा जास्त असेल तर शेवटच्या काळात काय केले,
सविस्तर खुलासा द्यावा.

SCHEDULE “SS”
(See rule 20)

Electrical Supervisor Examination

Syllabus for Examination of Electrical Supervisory Certificate of Competency

Paper - I

Electrical- Theory

1. Principles of Electricity

Electric pressure, current and resistance – Ohm’s Law, Kirchhoff’s Law, specific resistance, laws of resistance and their application for calculating voltage drop-series and parallel circuit – simple problems. Practical units of voltage, current, resistance, power and energy. Relation between electrical power unit (kW) and mechanical power unit (HP). Inductance, capacitance, reactance and impedances. magnetic, chemical and heating effects of electric current simple problems on above.

2. Electromagnetism

Flux flux density – magnetic field strength, permeability – flux distribution due to straight conductor and circular loop – magnetic circuits – reluctance – calculation of MMF – effect of air gap – hysteresis loop of magnetic materials – force acting on a current carrying conductor – lifting power of a magnet.

Electro magnetic inductance – production of EMF – Flemings Hand Rules – Faraday’s and Lenz’s Law – statically and dynamically induced EMFs – self and mutual inductance – coupling coefficient. Magnetic properties of materials – electro magnets and their applications.

3. Materials

Conductors, non-conductors and insulators – insulating materials and their relative merits – transformer oil – effect of heat and moisture on insulation – lubricants and their uses – dielectrics – dielectric strength – permittivity.

Different types of wires, cables, switches and their safe current carrying capacity. Use of tables and data sheets generally given in electrical hand book.

4. Generation of electricity

Methods of generation of electric power – Block schematic layout of generating stations – hydroelectric, thermal, nuclear stations. Non conventional energy sources – solar, tidal and wind power. Economics of generation – load factor, diversity factor, plant factor.

5. AC Generators (Alternators)

Basic principle – details of construction and essential components – voltage Rule – methods of voltage Rule – synchronous reactance, Rule, methods of voltage control and frequency control – synchronizing of alternators – conditions and methods for synchronising – synchroscopes – bright lamp and dark lamp methods – simple associated switch board and its accessories.

6. DC Generators

Basic principle – essential components – details of construction – shunt, series and compound generators and their characteristics – causes of sparking interpoles, commutators and their maintenance – carbon brushes – their adjustment and care – voltage Rule – parallel operation of DC generators – shunt, series and compound. simple switch board and its accessories.

7. Batteries

Primary cells, dry cells, storage or secondary batteries – lead acid and nickel cadmium batteries– construction–characteristics– charging and discharging- precaution during charging- charging circuits and their calculation– series and parallel circuits – specification – maintenance – use of hydro meters-.maintenance free batteries, rechargeable batteries,

8. AC Motors

Rotating magnetic field – three phase induction motors – construction – principle of operation – speed – frequency – slip – types – star delta starting. single phase induction motor - construction – different methods of starting. squirrel cage induction motor – slip ring induction motor – construction. Methods of starting – slip torque – slip characteristics – no load and blocked rotor tests – efficiency – circle diagram and determination of characteristics – synchronous motors – general principle of operation – uses – installation – methods of starting and speed control and reversal of direction – commutator motors. Torque calculation and basic knowledge of variable voltage and variable frequency drives (vvvfd). starters-DOL, starter, star/delta starter, rotor resistant starter simple problems based on above.

9. DC Motors

Motor principle – series, shunt and compound wound type motors – their uses, installation – methods of starting – speed control – reversal of directions-3point.starter-4point starter

10. AC Circuits

Alternating current fundamentals – generation of alternating currents – waveform – frequency period – average value, rms value and form factor – different wave forms – phasor representation of alternating quantities – rectangular, polar and exponential forms.

Analysis of simple AC circuits with resistance, inductance and capacitance. Concept of impedance and admittance –Power and power factor in ac circuits – active and reactive components. Solution of RL, RC and RLC circuits – series, parallel and series parallel circuits.

Three phase systems – star and Delta connection – relationship between phase and line values of voltage and current – phasor representation – solution of balanced and unbalanced three phase circuits – three wire and four wire systems – power in three phase systems – phase sequence – measurement of active and reactive power in single phase and three phase systems. simple problems based on above.

11. Switch gear and protection

Knowledge of various types of switches and protective fuses and circuit breakers like MCBs, MCCBs, RCCBs, ELCBs, ACBs, SF₆ breakers, etc, and protective devices for both AC and DC motors. Basic methods of transformer, generator, motor, and feeder protection. Thermal and magnetic releases – relays – IDMT, instantaneous type – over current, earth fault and earth leakage relays – time and current settings and their wiring with motors. Concepts, features and applications of static (electronic) relays, auto-reclosers, sectionalizers.

12. Transformers

Transformer – construction – use and maintenance – voltage and current relations – losses and efficiency – three phase transformer connections – star/star, delta/delta, star/delta, delta/star, V-V, T-T-Parallel operation of three phase transformers-Auto transformer – transformer tapings, temperature rise, automatic voltage boosters. Instrument transformers current transformers, potential transformers, ratio and phase angle errors, polarity checking, CT and PT specifications.

13. Conversion

Principle of operation of motor – generator set, rotary or synchronous convertors, UPS, inverters, thyristors and other static devices. Battery chargers – voltage equation. Filtering – half wave – full wave and bridge rectifiers.

14. Transmission and Distribution

Bulk transmission of electric power – typical power transmission scheme – need for high transmission voltage. Sub-stations substation equipments – primary and secondary transmission and distribution systems – overhead lines – effect of power factor – general principles and simple problems. Line constants – determination of voltage drop – Rule. construction of lines of voltage upto 250 V and exceeding 250 V but not exceeding 33 kV, types of conductor, length of spans, sags, strength of poles, spacing of conductors, cross-arms, effects of temperature, wind pressure, ice and snow, tension of wire, insulators, brackets, stays, struts, guard wires, vibration dampers and other protective devices. Earthing – lightning arrestors and lightning conductors and their testing. Testing and fault location. inspection of transmission and distribution lines. Concepts and advantages of 3-phase and 1-phase distribution systems of voltage exceeding 650 V but not exceeding 33 kV.

15. Underground cables

Simple calculations and general principles of laying Cables direct in the ground, in troughs and pipes, handling, bending, joining, plumbing, underground and above ground junction boxes. Distribution board and pillars. Joint box compound, melting of compounds and filling boxes with compounds. Testing and fault location – echo test, pressure test, current rating – short time rating and continuous rating – derating factors of cables – basic knowledge of different types of cables – PVC, APVC, AYFY, XLPE – calculation of voltage drop.

16. Illumination and Street lights

Characteristics of different types of lamps – incandescent lamps, fluorescent lamps, CFL lamp, sodium vapour lamps – energy efficient lamps – luminous tube sign installations of voltage exceeding 650 V but not exceeding 33 kV. Photo metric units and simple measurements. General requirements of efficient lighting – simple problems on illumination. Street lighting-time switches. Different types of poles – swaged poles and step up poles. Different types of brackets –

17. Electrical Safety Rules: Working knowledge of

- i. Wiring Rules -according to BIS
- ii. Protection and restoration of persons suffering from electric shock
- iii. Working on over head lines / UG system
- iv. Working in switch yard on voltage exceeding 650 V.
- v. Preliminary knowledge of Codes of Practices and Specifications prescribed by Bureau of Indian Standards.
- vi. Central Electricity Authority (Measures relating to Safety and Electric Supply) Regulation, 2010.

Syllabus for Examination of Electrical Supervisory Certificate of Competency -

Paper - II

Electrical Utilisation

1. Design of electrical installations

a. Domestic Installations

Various systems of LT wiring – PVS casing capping & rigid PVC conduit wiring, metal sheathed, conduit and armoured cable for lighting and power in residential premises – types of wires and cables, standards sizes – estimates of material and cost of different types of installations – wiring of temporary installations together with necessary switchgear and portable appliances. Electrical wiring installations for large multi-storied residential buildings.

b. Industrial Installations

Load survey – connected load – maximum demand – demand factor – diversity load centre, selection of sub-station site – transformer capacity – selection of distribution voltage – main switch board – sub-switch board and distribution fuse board – MCC – PMCC – PCC – distribution layout – location of switch boards – circuit diagrams.

2. Earthing

Resistivity of soil – measurement – computation of earth resistance – different materials used for earthing conductors - current densities – corrosion factors – determination of size of earth bus, number of earth electrodes – plate, pipe and strip electrodes – disposition of electrodes – joints in earth conductors – size of earth conductors for equipments of various capacities – earth continuity wire – earth continuity resistance – its rules.

3. Selection of equipments

Different types of breakers – OCB – ACB – VCB – MCCB – MCB – contactors – breaking capacity – making capacity – selection of breakers – selection of switches – short time and continuous ratings – HRC fuses – uses – selection of HT and LT fuses – grading Switch boards – design of outlets – Cables – short time and continuous ratings – derating factors – Hazardous areas. Motors – selection of starting methods of motors – DC motors – speed control – limitations on starting current and voltage drop – system disturbance. Motors of voltage exceeding 650 V but not exceeding 33 kV – protection – motor protection relays – capacitors – power factor improvement, Methods of P F improvement, Methods of connection of Special type transformers – furnace transformers – welding transformers – rectifier transformers scott connection – tertiary windings. captive generation – determination of capacity – load segregation – double bus system – changeover arrangements

4. Energy measurements and tariffs

Measurement of Power – Wattmeters, Energy meters, Power factor correction by capacitors – Trivector Meters – Installation and Computation of energy – T.O.D meters. Tariffs – different types for LT and HT consumers – Simple calculations relating to cost of energy. – Concepts and features of electronic/digital metering.

5. Installation, Testing and Maintenance

Insulation tester – earth tester – relay testing kit., Break down test of oil. Single phase and three phase energy meter testing, ammeter, voltmeter, wattmeter – different installation. Recommended values of insulation resistance – desired values. earth resistance measurements – desired values. Polarity tests – test for earth continuity paths – rectification of faults. detection and location of faults in domestic appliances and wiring installations. Relay testing – maintenance of various electrical installations – relevant standards and Rules. Protective devices, basic knowledge of earthing of generators, motors, machines, installations and electrical appliances. Lightning protection – calculation of number of down conductors – test joint – lightning arrestors.

6. Cable Jointing

Aluminium and copper cable jointing – types – precautions – termination. Indian Standards.

7. Clearances

Statutory clearances of live parts from ground, buildings – sectional clearances – equipment clearances – clearance of switch boards – oil containing equipments – Indoor and outdoor equipment clearances.

8. Symbols.

List of symbols as per N.E.C/BIS – preparation of simple electrical wiring diagrams and electrical circuit diagrams – reading out simple electrical circuit diagrams.

9. Preparation of Schematic diagrams

Electrical connection for

1. DC and AC generators, switch board, transformers.
2. Main switch boards and sub-switch boards with circuit breakers, switch fuse units, with down stream load details in each circuit.
3. DC and AC motors, their starters, regulators.
4. Battery charging equipment.
5. Converting machinery.
6. Lifts with their safety devices.

10. Special Type of Equipments

Lift, cinema installations – relevant rules – circuitry – safety precautions – earthing – fire precaution measures.

11. Energy Audit and Conservation-concepts and applications

12. SCADA systems and remote data acquisition and control general concepts and applications.

13. Rules and standards: Working knowledge of

1. Central Electricity Authority (Measures relating to safety and Electric supply) Regulations, 2010
2. Code of practice for Cinema and Lift and Escalators Installations.

Syllabus for Examination of Electrical Supervisory Certificate of Competency

PAPER - III

Mines Installations

1. Wiring

Different types of wiring for power and lighting installations underground – different types of permissible types of cables to be used underground and in hazardous areas.

2. Preparation of schematic diagrams

1. DC and AC generators, switch boards, transformers etc.
2. Distribution boards with circuit breakers, switch fuse units with down stream load details in each circuit.
3. DC and AC motors with their starters and capacitors.
4. Battery charger and lamp cabin

3. Apparatus including flame proof apparatus for use in hazardous locations in coal and oil mines flame proof enclosures – general construction – rating plate and diagram of connections – rated voltage and frequency – rate outputs – rating of motors in flame proof enclosures – performance – temperature rise – tests for flame proofness.

4. Installation and maintenance of Electrical Equipments in Mines

1. General requirement of electrical equipment installed in mines – design – layout
2. Electrical protection of circuits and apparatus.
3. Protective measures against risk of electric shock.
4. Intrinsically safe apparatus and circuits.
5. Installation of electrical equipments.
6. Portable and transportable apparatus.
7. Cables.
8. Communication and signalling systems
9. Maintenance of electrical equipments in mines – Special precautions for maintenance of flame proof equipment – Special precautions for maintenance of intrinsically safe equipment
10. Installation and maintenance of:
  - a) Electrical winders, haulages and pump units, their control gears and starters.
  - b) Rectifiers, rotary converters and electric locomotives.

5. General principles and elementary knowledge of

1. Supply voltage for transmission, distribution and use underground
2. Control gear – transformers – insulated cables – cable terminal arrangement and sealing boxes – power distribution – motors and motor starters
3. Connected load – maximum demand – demand factor – diversity load centre
4. Power energy consumption in pumping, hauling and mining installations and other face machineries.

6. Power and energy measurement and tariffs

Measurement of power-watt meters – energy meters used in both DC and AC – power factor correction by capacitors – trivector meters – T.O.D. meters – their installation and computation of

energy. Single

and three phase static meters and principles of measuring energy consumption.

Tariffs – Different tariffs for LT and HT consumers – simple calculation relating to cost of energy.

7. Testing and fault attendance-

Insulation tester – earth tester – relay testing kit – Schering Bridge, break down test of oil-single phase and three phase energy testing – voltmeter, ammeter and wattmeter testing – different installations – recommended values of insulation resistance – polarisation index – earth resistance measurements – desired values – Test for earth continuity paths – relay testing. detection and location of earth and faults in electrical apparatus and cables in voltage not exceeding 250 V and control circuits.

8. Flexing, trailing cables for portable and transportable apparatus. Knowledge of different types of cables including pliable armoured cables, their installation, maintenance, fault location, efficient repairs by vulcanized joints and testing.

9. Illumination, signalling and telecommunication system in Mines

10. Safety and protective devices

1. Electrical protection of circuits and apparatus – protection against over currents –protection against earth leakage.
2. Protective measures against risk of electrical shock – protection against contact with live parts – insulation resistance – protective earthing.

11. Safety Rules

1. Working knowledge of Central Electricity Authority (Measures relating to safety and Electric Supply) Regulations, 2010, with particular reference to chapter X.

SCHEDULE “WS”

(See rule 21)

Syllabus for Examination for Electrical Wiremen Permit

1. Properties of copper and aluminium conductors. Properties of insulating materials such as PVC, XLPE, rubber and porcelain. Concept of voltage, current, power, energy, resistance, inductance, capacitance, impedance, power-factor. Simple calculation of current, power, energy and voltage drop. Comparison between series and parallel connection of loads.
2. Basic principle of bulk generation of electricity in hydel and thermal stations. Functions of sub-stations and transformer stations in power systems. Lead acid and dry type of storage batteries. constructional details, characteristics, charging and maintenance, tubular and maintenance free batteries.
3. Measuring devices. Principle of operation of voltmeter, ammeter, wattmeter, tong tester and multimeter. Measurement of energy in single phase and three phase circuits using energy meters. Checking of possible errors.
4. Transformers principle of operation, construction, KVA and current ratings – efficiency, care and maintenance. Induction motors. Principle of working of squirrel cage and slipring motors–starter, D.O.L., star/delta(semiautomatic and automatic) and rotor resistance types. Single phase motors principle. Different types of fan regulators –resistance and electronic types. Principle of operation of fractional horse power motors used in appliances such as mixies, washing machines, etc. Principle of operation of AC generators.
5. Various systems of LT wiring – types of wires and standard sizes – voltage and current ratings – thumbrules for voltage drop in cables. Main switch boards, sub switch boards and distribution boards – permissible loads – selection of location and standards clearances for main boards etc. Circuit breakers, MCCBs, switch fuse units, MCBs, etc standard ratings. Conduits – metallic and non metallic types – permissible numbers of wires in conduits. Wiring of Special equipments like UPS, invertors, standby for computers, etc. Essential factors for wiring high rise buildings. Making straight and Tee joints in standard insulated wires. Making Britannia and western union joints in bare copper and aluminium wires.
6. Earthing of systems, necessity types of standards for earthing – selection of location – type and size of earthing conductors – minimum number of earth electrodes. Earthing of Special equipment.
7. Fuses, rewirable and HRC types – ratings, selection and grading. Circuit breakers – MCCB, MCB, Overload protection, Earth leakage protection – ELCB – principle of operation – standards leakage current ratings.
8. Basic Principle of operation of invertors, UPS and electronic chokes, power ratings. principle of operation and characteristics of commonly used light sources such as incandescent lamps, LED lamps, fluorescent lamps, compact fluorescent lamps, vapour lamps.
9. Standard symbols of various types of electrical equipments – reading of schematic drawing for power and control circuits. Electrical workman tools and accessories.
10. Testing and commissioning of installations – standards, testing meters – insulation tester, earth tester, neon tester, hand held lamp tester. General knowledge of continuity and polarity tests in single phase and three phase wiring, insulation resistance and earth resistance test.
11. Safety measures to be observed while working – devices used for electrical workman safety. Knowledge on tariffs. Procedure for availing electric supply to consumer – submission of completion report. Energy efficient and trouble free maintenance of installations. Knowledge of energy conservation methods. Code of conduct and ethics to be observed by the electrical workman with the Contractor, consumer and the Regulatory Authorities. Protective measures against electrical shocks to working personnel, restoration of and first aid to persons sustaining electrical shocks.

"अनुसूची- एल डी"

(नियम ३५ पहा)

नवीन विद्युत ठेकेदार अनुज्ञप्तीकरीता सादर करावयाच्या दस्तऐवजांची यादी

१. संबंधित विद्युत निरीक्षकाकडून मिळालेली संस्थेच्या नावाची मंजूरी.
२. यथोचितरीत्या भरलेला नवीन विद्युत ठेकेदार अनुज्ञप्तीचा नमुना "एन"
३. विद्युत निरीक्षणालयाच्या सहाय्यक विद्युत निरीक्षकाच्या दर्जापेक्षा कमी दर्जाचा नसेल अशा अधिका-याकडून यथोचितरीत्या पडताळणी केलेला मेगर आणि अर्थटेस्टर तपासणी अहवाल नमुना "एस" व नमुना "टी" मध्ये.
४. आवश्यक ते शुल्क प्रदान केल्याचे मुळ चलान.
५. फर्म/कंपनी यांच्या नावाचे मेगर आणि अर्थटेस्टर देयक
६. अर्जाच्या दिवशी फर्म/कंपनी यांच्या नावाच्या चालू खात्याचे बँक विवरण/रु. १०,०००/- एवढी किमान शिल्लक दर्शविणारे बँकेच्या पासबुकाच्या स्वयं-स्वाक्षांकित छायांकित प्रत.
७. मालक/मुखत्यारपत्रधारक व विद्युत पर्यवेक्षक यांची नमुना स्वाक्षरी व रंगीत छायाचित्र तसेच त्यांचे मूळ प्रमाणपत्र परवाना यांसह हे संबंधित विद्युत निरीक्षकांकडून नमुना "यु" मध्ये साक्षांकित करून घेण्यात येईल.
८. विद्युत पर्यवेक्षकाचे तो/ती, फर्म/कंपनीचा कर्मचारी असल्याचे प्रस्थापित करणारे, विहित नमुन्यातील, लेखप्रमाणकासमोर/कार्यकारी दंडाधिकाऱ्यासमोर शपथ घेतल्याचे १००/- रुपयाचा मुद्रांक कागदावरील शपथपत्र नमुना "व्ही" मध्ये.
९. विद्युत पर्यवेक्षक, फर्म/कंपनीचा कर्मचारी असल्याचे प्रस्थापित करणारे, विहित नमुन्यातील लेखप्रमाणक/कार्यकारी दंडाधिकारी यांच्यासमोर शपथ घेतल्याबद्दलचे मालकाचे रु.१००/- मुद्रांक कागदपत्रावरील शपथपत्र नमुना "डब्ल्यु" मध्ये.
- विद्युत पर्यवेक्षक जर स्वतःच मालक असल्यास शपथपत्र नमुना "एक्स" मध्ये.
१०. भागीदारी संस्थेकरीता, मुद्रांक कागदपत्रावरील भागीदारी विलेख व भागीदारांचे १००/- रुपयाचा मुद्रांक कागदावरील शपथपत्र नमुना "वाय" मध्ये.
११. सेवेमध्ये पडलेल्या खंडाबाबत विहित नमुन्यानुसार लेखप्रमाणक/कार्यकारी दंडाधिकारी यांच्यासमोर शपथ घेतल्याबद्दलचे विद्युत पर्यवेक्षकाचे रु. १००/- मुद्रांक कागदावरील शपथपत्र नमुना "झेड" मध्ये.
१२. आधीच्या नोकरीमधील विद्युत पर्यवेक्षकाचे राजीनामापत्र
१३. विद्युत पर्यवेक्षक प्रमाणपत्र व परवाना यांच्या स्वयंसाक्षांकित छायाचित्र प्रती.
१४. यथोचितरीत्या चिकटविलेले स्वतःचा पत्ता लिहिलेले पाकीट (आवश्यक त्या टपाल खर्चाच्या तिकीटासह)
१५. कंपनी/भागीदार संस्थेच्या बाबतीत, भागीदारी संस्थेचे नोंदणी प्रमाणपत्र, ठराव व प्राधिकृत सही करण्याच्या अधिकाऱ्यांसाठी मुख्यत्यारनामा यांच्या स्वयंसाक्षांकित प्रती.
१६. निवासाच्या व व्यवसायाच्या पत्त्याचा पुराव्याच्या स्वयंसाक्षांकित प्रती.
१७. पॅनकार्डची स्वयंसाक्षांकित प्रत.
१८. कागदपत्रे हाताळण्यासाठी नस्ती.

"अनुसूची-एफ एस"
(नियम ४५ पहा)

नियम ४५ खाली पुढील शुल्क आकारण्यांत येईल

(एक) परीक्षा		
(क)	विद्युत पर्यवेक्षकाच्या परीक्षेस प्रवेश देणे, उत्तीर्ण झालेल्या उमेदवाराला क्षमता प्रमाणपत्र आणि विद्युत पर्यवेक्षकाचा परवाना देणे	रुपये ५००/-
(ख)	विद्युत तारतंत्रीच्या परीक्षेस प्रवेश देणे उत्तीर्ण झालेल्या उमेदवाराला क्षमता प्रमाणपत्र व विद्युत तारतंत्रीचा परवाना देणे	रुपये ५००/-
(ग)	विद्युत पर्यवेक्षक/विद्युत तारतंत्री यांच्या परीक्षेची गुण पडताळणी करणे	रुपये ४००/-
(दोन) ज्यांना पुढील परीक्षेमधून सूट मिळाली आहे अशा उमेदवारांना क्षमता प्रमाणपत्र व परवाने देणे		
(क)	विद्युत पर्यवेक्षक	रुपये ४००/-
(ख)	विद्युत तारतंत्री	रुपये ४००/-
(तीन) पुढील पदांचा परवाना किंवा प्रमाणपत्र यांची दुसरी प्रत देणे.		
(क)	विद्युत पर्यवेक्षक	रुपये ४००/-
(ख)	विद्युत तारतंत्री	रुपये ४००/-
(चार) विद्युत ठेकेदाराची अनुज्ञप्ती :-		
(क)	नवीन विद्युत ठेकेदाराच्या अनुज्ञप्तीकरीता शुल्क	रु. २५००/-
(ख)	विद्युत ठेकेदाराच्या अनुज्ञप्तीच्या नुतनीकरणाचे शुल्क(तीन वर्षाकरीता)	रु. २०००/-
(ग)	विद्युत ठेकेदार अनुज्ञप्तीच्या संदर्भातील नावात बदल	रु. ४००/-
(घ)	विद्युत ठेकेदार अनुज्ञप्तीच्या पत्त्यातील बदल	रु. ४००/-
(ड)	विद्युत पर्यवेक्षक आणि विद्युत अभियंते बदलणे व नियुक्ती करणे	रु. ४००/-
(च)	विद्युत ठेकेदाराच्या अनुज्ञप्तीची दुसरी प्रत देणे	रु. ५००/-
(पाच) विद्युत पर्यवेक्षकांच्या परवान्यास आंतरराज्यीय मान्यता		रु. ५००/-
(सहा) विद्युत तारतंत्रीच्या परवान्यास आंतरराज्यीय मान्यता		रु. ५००/-
(सात) नवीन हजेरी पुस्तक (नमुना "एम")		रु. ४००/-

हे नियम अधिसूचनेच्या दिनांकापासून अंमलात येतील.

१. एकदा शुल्क भरण्यात आले की, शुल्क भरल्याच्या दिनांकापासून फक्त सहा महिन्यांकरिता ते विधिग्राह्य असेल आणि कोणत्याही परिस्थितीत ते परत देण्यात येणार नाही. रद्द झालेल्या प्रस्तावांचे शुल्क नवीन प्रस्तावासाठी विचारात घेतले जाणार नाही.

२. प्रस्ताव/अर्जासोबत मूळ शुल्काची पावती सादर करण्यांत यावी.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

भि.य.मंता,
शासनाचे उप सचिव.

Government of Maharashtra

Industries, Energy & Labour Department, Madam Cama Marg,
Hutatma Rajguru Chowk, Mantralaya, Mumbai 400 032.

Date: 2nd January, 2017

NOTIFICATION

No.Misc-2016/CR-123/Energy-5, In pursuance of regulation-29, of the Central Electricity Authority (Measures relating to Safety and Electric Supply) Regulations, 2010 and in supersession of all previous notifications and orders, if any, the Government of Maharashtra hereby makes the following Rules and Conditions for issuing Certificate of Competency under the aforesaid Rules.

**RULES AND CONDITIONS FOR ISSUING CERTIFICATE OF COMPETENCY UNDER
REGULATION-29 OF THE CENTRAL ELECTRICITY AUTHORITY (MEASURES
RELATING TO SAFETY AND ELETRIC SUPPLY) REGULATIONS, 2010.**

CHAPTER - I**LICENSING BOARD**

1. Appointment of Licensing Board.- For carrying out the purpose of these rules a Licensing Board hereinafter referred to as “the Board” representative of electrical interests in the State shall be appointed.

2. Constitution of the Board.- The Board shall consists of -

(a) The Chief Electrical Inspector, Industries, Energy & Labour Department, Mumbai.	--	President
(b) Superintending Engineer, Mumbai Regional Electrical Inspection Circle, Mumbai.	--	Member
(c) Superintending Engineer, Pune Regional Electrical Inspection Circle, Pune.	--	Member
(d) Superintending Engineer, Aurangabad Regional Electrical Inspection Circle, Aurangabad	--	Member
(e) Superintending Engineer, Nagpur Regional Electrical Inspection Circle, Nagpur	--	Member
(f) Electrical Inspector (Secretary, Licensing Board and Lift Inspector), Mumbai hereinafter referred to as Secretary, Licensing Board	--	Member- Secretary
(g) Representatives of the following bodies as a member as specified below:		

Name of Body	Number of Representatives
1. Directorate of Technical Education, Mumbai	01
2. Veermata Jijabai Technological Institute, Mumbai	01
3. The Tata Power Company Ltd., Mumbai	01
4. The Maharashtra State Electricity Distribution Company Ltd.	01

Name of Body	Number of Representatives
5. The Brihan Mumbai Electric Supply and Transport undertaking.	01
6. Reliance Energy Ltd., Mumbai	01
7. The Central Railway, Mumbai	01
8. The Electrical Contractor's Association of Maharashtra	01
9. The Electrical Contractor's Association, Nagpur	01

Notes:- The representative of each of the above mentioned Bodies shall be qualified Electrical Engineer possessing the degree in Electrical Engineering from the University or Institutions recognized by the Government.

The representatives of the State or Central Government or Supply Companies shall be at least working in the capacity of Chief Engineer or equivalent.

Representatives from the Technical Educational Institutes shall be at least Head of Electrical Department.

3. Functions of Board :- The functions of the Board shall be -

- to grant licences to Electrical Contractors;
- to conduct examinations for Supervisors and Wiremen and to prescribe syllabus for Supervisors and Wiremen Examination with prior approval of the State Government;
- to grant certificate and permit to Supervisors and Wiremen;
- to deal with applications and testimonials found to be incorrect and to take such action as deemed fit;
- to nominate representatives in the various centres of the State for the following purpose of carrying out local examinations and tests under these rules;
- to hear and decide cases of malpractices by the Electrical Contractors, Supervisors and Wiremen;
- to carry out the purposes of the rules;
- to take decisions regarding grace marks to be granted for passing the examination for Supervisor and Wireman;
- to appoint Sub-Committees or Authority and delegate such of its power to these Committees or Authority as the Board considers fit;
- to cancel or suspend licences of Electrical Contractors, Electrical Supervisors and Wireman.

Note:- Any decision given by the Board in the execution of its functions shall be final.

4. Meetings of Board. - The Board shall ordinarily meet once in three months. The Board shall also meet for transacting any special business which cannot be disposed off by the circulation of papers. Notice of every meeting shall be sent to each Member by the Secretary.

5. Quorum. - Seven Members shall form a quorum at any meeting of the Board.

6. Powers of President : - The President shall have the following powers :-

- (a) to preside over all meetings of the Board, unless prevented by reasonable cause;
- (b) grant license to Electrical Contractors and Certificate and Permit to Supervisors on behalf of the Board;
- (c) to take decisions regarding any administrative problems related to the examination. Contractor License, Supervisor Permit Suspension in the absence of Board and such cases shall be kept in next coming Board Meeting;
- (d) to set the question papers of Supervisor Examination and also set the Examination pattern of Wireman Examination.

7. Chairman of meeting.- The President, or in his absence, such one of the members present, as may be elected by the members, who shall be the Chairman of the meeting.

8. Duties of Superintending Engineer, Regional Electrical Inspection Circles :-

Superintending Engineer of Regional Electrical Inspection Circle shall have the following duties, namely.-

- (a) to scrutinize application for admission to the examination of the Supervisor and Wireman and carry on correspondence in connection therewith;
- (b) grant licences and permit to Wireman on behalf of the Board;
- (c) renewal of Electrical Contractor Licence for his jurisdiction;
- (d) scrutinise application of new Electrical Contractor Licence submitted through the concerned Electrical Inspector of the District and submit it to the Licensing Board;
- (e) to notify to the Licensing Board and to all the Electrical Supply Companies concerned and the Electrical Contractor Associations; of all licences cancelled due to non-renewal.

9. Duties of Member – Secretary :- The Secretary shall have the following duties, namely:-

- (a) to scrutinize all applications for Electrical Contractors Licence submitted through the Superintending Engineer of Regional Electrical Inspection Circle and submit the same to the President and complete the correspondence in connection therewith;
- (b) to countersign the Licence to be given to the Electrical Contractor and also the Certificate and Permit to be given to the Supervisors;
- (c) to notify to all the Electric Supply Companies, all Superintending Engineers and concerned District Electrical Inspectors and the Electrical Contractors Associations, of all licences issued, or change in address or change in Electrical Supervisor or Change in Partnership; and/or , publish on Department's web-site;
- (d) preparation of Schedule of Supervisor and Wireman Examination for approval of the Board;

- (e) preparation of the results of Supervisor and Wireman Examinations for approval of the Board, and after Board's approval, display the result on Department's web-site;

10. Duties of Electrical Inspector :- The Electrical Inspectors shall have following duties, namely:-

- (a) to receive and scrutinise all applications from his jurisdiction for admission to the Examination of the Supervisor and Wireman and complete correspondence in connection therewith and submit the same to the Superintending Engineer;
- (b) to receive and scrutinise all applications in his jurisdiction for new Electrical Contractor Licence and submit the same to the Superintending Engineer;
- (c) to receive and scrutinise all applications in his jurisdiction for renewal of Contractor Licence and submit the same to the Superintending Engineer;
- (d) to receive and scrutinise all applications in his jurisdiction for exemption to the Supervisor and Wireman Examination and submit the same to the Superintending Engineer.

Note: Candidates shall submit their application to the Electrical Inspector in whose District he has obtained experience.

CHAPTER - II

EXAMINATIONS

11. Examinations:- Every examinations under these rules shall be held twice in a year, generally in the month of May and November. Schedule of the examination shall be notified by the Board.

CHAPTER - III

ADMISSION OF CANDIDATES FOR EXAMINATION FOR ELECTRICAL SUPERVISOR OR WIREMAN

12. Admissions to Examination :- Examinations are intended for candidates domiciled in the State of Maharashtra. The candidate shall submit the necessary certificates along with the application form.

Every examination shall be conducted in accordance with the method specified in rules 20, in the case of the Electrical Supervisors Examinations and rules 21, in case of Wiremen Examinations and as per syllabus given in Schedule "SS" and "WS" respectively.

13. Examination for Electrical Supervisor:- The examination for the Supervisors are intended for candidates domiciled in the State of Maharashtra and working as Electricians or Supervisors or Foreman or Charge-Hands and others, but, any Wireman may appear for the examination, if he desires to do so.

Qualification and experience for Electrical Supervisor Examination:- A candidate for the examination of Supervisors shall be a person

- (I) who is domiciled of the State of Maharashtra ;

(II) (a) have passed the examination of Wireman and have passed at least 10th Std;

and

(b) have at least total three years practical experience, under direct supervision of Competency Certificate holder or qualified Electrical Engineer, as may be considered satisfactory by the Board, out of which minimum two years' practical experience shall have been gained by the candidate after passing the Wiremen's Examination; or

(III) have passed degree or diploma in Engineering or Technology other than Electrical Engineering course from the University or Board or Institute approved by the All India Council for Technical Education and practical experience for minimum one year in the field of Electrical Engineering must have been gained by the candidate after passing the Examination.

Candidates having a following qualifications and experience shall be eligible for exemption from examination for Electrical Supervisor.

- (i) A candidate who possesses Degree or Diploma in Electrical Engineering from a recognized University or Institute or Defence Services approved by All India Council for Technical Education and thereafter successful completion of Government Approved Certificate Course on electrical safety and design aspects of electrical installation or practical experience of one year in the field of Electrical Engineering ; or
  - (ii) National Apprenticeship Certificate from the National Council for Vocational Training in Electrician trade, thereafter practical experience of one year in the field of Electrical Engineering ; or
  - (iii) A certificate issued by the Director General of Employment and Training, New Delhi and Government of Maharashtra Higher and Technical Education Department approved course equivalent to the course at serial no. (III) above and thereafter practical experience of one year in the field of Electrical Engineering.
- Provided that the candidate eligible for exemption from the examination for Electrical Supervisor shall apply in Form "A"

14. Recognition for other State permits :- The Supervisor and Wiremen's Certificate and Permits issued by other States shall be recognised on the basis of the results of the examination held by those States conducted in accordance with the common syllabus and on satisfaction of the Board in the following condition:-

(a) A recognition fee, as prescribed by the Government, shall be initially charged for according such recognition of Supervisor's and Wiremen's Permits, respectively. Such recognition shall be renewable once in a three years before the end of calendar year on the payment of fee as prescribed by the Government. The receipted challan shall be received in the office of the Secretary, Licensing Board within thirty days of expiry date.

(b) Holder of a Supervisor's or Wiremen's Certificate with inter-State recognition shall be subjected to the rules framed by the Maharashtra State Government under Regulations-29 of the Central Electricity Authority (Measures relating to Safety and Electric Supply) Regulations, 2010, till they are applicable in the territory of the State of Maharashtra.

(c) Application for inter-State Recognition shall be made to the Secretary, Licensing Board in the form "B"

d) In the event of the malpractice by the permit holder the Licensing board may make an endorsement on the Permit and report it to the issuing Government. Decision of the Board will be binding on the permit holder when working in the territory of Maharashtra State.

15. Examination for Electrical Wiremen :- The examination for Wiremen is intended for candidates domiciled in the State of Maharashtra.

1. Qualification and experience for Wireman Examination :- A candidate for the examination of Wireman shall be a person:-

(a) who is domicile of the State of Maharashtra;

(b) who has worked on wiring and electrical installation works under direct supervision of a competency certificate holder or a qualified Electrical Engineer for a total period of one year as may be considered satisfactory by the Board; or

Who has gained six months' practical experience under direct supervision of a competency certificate holder or a qualified Electrical Engineer after completion by him of the wireman apprentices' classes at any technical institute recognized by the State Government and has also passed the examination held by the Board of Technical Examination or Board of Vocational Education and Training, Maharashtra State; or

Who has gained six months' practical experience under direct supervision of a competency certificate holder or a qualified Electrical Engineer after completion by him six months course of Motor Winding conducted by the Board of Technical Examination or Board of Vocational Education and Training, Maharashtra State.

A candidate having following qualifications and experience shall be eligible for exemption from examination for electrical wireman

“National Trade Certificate” in Electrician or Wireman trade from the National Council for Vocational Training or equivalent; or

the 12th Std. certificate with maintenance and repairs of electrical domestic appliances (J₄, J₅, J₆) subjects prescribed by the Maharashtra State Board of Secondary and Higher Secondary Education, and thereafter one year practical experience under direct supervision of a competency certificate holder or a qualified Electrical Engineers.

Provided that the candidate eligible for exemption from the examination for Electrical Wireman shall apply in Form “B1”

16. Application for appearing examination :- Every candidate appearing for an examination under these rules shall make an application in Form “C” or Form “D” as the case may be. The candidate shall forward the application duly filled to the concerned Office of the Electrical Inspector, as per the advertisement schedule together with the,-

- (a) testimonials from employers regarding good conduct and practical experience in Form “E”, verified by the Electrical Inspector concerned;
- (b) wiremen’s examination certificate, if applicable;
- (c) Original Challan in support of payment of the fee;
- (d) Three copies of his latest passport size colour photograph with his full name and details of examination on the back;
- (e) Domicile Certificate from competent authority.

17. Examination Fee :- The fees shall be paid as declared in the advertisement of the examination. The fees paid by a candidate cannot be returned or transferred on any account and valid for that examination only.

CHAPTER IV TESTIMONIALS

18. Admission to examination: - No Candidate shall be admitted to any examination whose testimonials are unsatisfactory in the opinion of the concerned Superintending Engineer, Regional Electrical Inspection Circle.

19. Returns of Testimonials: - The Original Testimonials after the Scrutiny shall be returned to the Applicant when his application is disposed of.

CHAPTER V SUBJECTS FOR EXAMINATION

20. Structure for Electrical Supervisor Examination: - The Examination shall consist of written papers and Oral Examination.

(1) written examination shall consists of the following Papers each of duration two hours, and each carrying 50 marks. It is compulsory for the candidates to appear for paper I and paper II for Electrical Supervisor and paper I and III for the supervisor dealing with mining operation.

Paper (I) -- Electricity-Theory and

Paper (II) -- Electricity utilization, for the candidates desiring to qualify
for Domestic and Industrial Installations.

or

Paper (III) -- Mines Installation for the candidate desiring to qualify for electrical installation in
mines

(2) Two Oral examinations based on syllabus for written papers shall be carried out for 100 marks in total. A candidate shall be required to secure 20 marks in each written paper and 40 marks in oral examination for passing the examination.

No certificate shall be issued unless the candidate passes in the papers (I) and (II) or papers (I) and (III) with oral examination. Candidate who passed paper (I) and (II) and desired to qualify for mines installations shall be exempted, from re-appearing in paper (I). Syllabus for the supervisor examination shall be as specified in schedule “SS”.

21. Structure for the Electrical Wireman Examination:-

- (i) The Examination shall consist of practical examination of 3 hours duration carrying 100 marks And Oral Test carrying 50 marks.
To pass the examination the candidate shall be required to secure at least 50 marks in practical and 25 marks in Oral examination for passing the examination.
- (ii) Syllabus for the wireman Examination shall be as specified in Schedule “WS”.

CHAPTER VI

CERTIFICATE AND PERMITS

22. Grant of Certificates of Competency and permit of supervisor :- Every candidate who passes the examination or who is exempted from appearing for such examination shall be granted a certificate of competency in form “F” or “G” as the case may be, and permit in Form “H”.

23. Grant of Certificate and permit in certain cases :- Candidates exempted from appearing for the wireman examination shall be granted a certificate in Form “I” and permit in Form “J”.

24. Grant of Certificate and permit to wireman: - Every candidate who pass the examination for wireman shall be granted a certificate in form “K” and permit in Form “J”.

25. Withdrawal or suspension of permit:-

Every permit granted under these rules shall be liable to be withdrawal or suspension for such period as the board may decide, if the holder thereof found guilty of any malpractice under these rules.

26. Grant of Duplicate Certificate or Permit:-

A Duplicate certificate or permit granted under these rules shall be issued on payment of fee as may be specified by the Government on production by the applicant the proof of loss of the original Certificate or permit together with latest copy of the photograph to the satisfaction to the Secretary / Superintending Engineer as the case may be.

Notwithstanding anything contained in the foregoing provisions of these rules, Certificate of Competency and wiremen's Certificate granted by the competent authority, shall be deemed to have been granted by the Board under these rules.

CHAPTER VII

LICENCES TO ELECTRICAL CONTRACTORS

27. Grant of Electrical Contractor's Licence:-

An Electrical Contractor's Licence shall be granted only to a person or firm who has in his possession the instrument necessary for carrying out the tests required under the Central Electricity Authority (Measures relating to Safety and Electric Supply) Regulations 2010, and who either himself holds a certificate of competency and permit and personally executes or supervises all work

undertaken by him or who has in his employment, a supervisor holding a certificate of competency and permit under whose direct supervision all electric works undertaken by him is carried out. Provided that, the Board may refuse to grant such license to any person (or a firm) who (or which) in the opinion of the Board, is not fit to hold such license.

28. Form of Electrical Contractors Licence:-

The Electrical Contractor licence shall be in form “L”

29. Electrical Contractor to keep instruments in good order:-

An Electrical Contractor to whom, a licence in form “L” is granted shall keep instrument necessary for carrying out the tests required under the Central Electricity Authority (Measures relating to safety and electric Supply) Regulations 2010, in good working condition at all the times.

30. Cancellation of contractor's Licence:-

If the holder of competency certificate on the strength of whose permit or licence has been granted to an electrical contractor, leaves the service of the contractor then the contractor licence shall deemed to have been suspended. If the contractor fails to employ a person holding a supervisors permit within one month from the date on which the holder of competency certificate had left the contractor service, then his contractor licence shall be treated as cancelled.

Notes- (1) The Member Secretary of the Board may, with the approval of the President, extend this period to maximum of two months in extra ordinary cases.
(2) In the absences of the competent electrical supervisor on his employment no electrical work shall be carried out.

31. Notice of termination of service of Supervisor:-

If a holder of a supervisor permit in the employment of a licensed Electrical contractor leaves his service, the termination of the service of the permit holder shall be notified to the Secretary, concerned Superintending Engineer and Electrical Inspector both by the contractor and the permit holder, the contractor shall also notify name, certificate number of the supervisor engaged under Rule 27.

32. When Contractor licence shall not be granted:-

A contractor licence shall not be granted to any holders of supervisor permit whilst he is in the employment of any other firm or industry.

33. Cancellation of Contractor Licence:-

If a holder of a supervisor permit to whom a contractor licence has been granted accepts employment in any other firm, the contractor licence granted to such holder shall be automatically cancelled from the date of acceptance of employment.

Provided that, the board may anytime cancel a contractor's licence if the person or firm to whom or to which the licence is granted, is in the opinion of the board not fit to hold such licence.

34. Staff of contractor:-

The entire staff of every licensed electrical contractor shall consist of bonafide permit & certificate holder and full time employees, provided that the contractor may engage apprentices for training

purpose, in which case the total number of all apprentice employed by any contractor at any time shall not exceed 50 percent, of his total wiring staff, inclusive of all apprentices but exclusive of coolies.

Note: - Apprentice Engineer shall work only under direct supervision of Permit holder Electrical Supervisor.

Provided that, the contractor shall not permit such apprentice to carry out any electrical installation work, including additions, alterations, repairs to existing installation covered by regulation-29 of the Central Electricity Authority (Measures relating to Safety and Electrical

Supply) Regulation 2010, except under the direct supervision of a person holding a certificate of competency and in the presence of at least one permit holder wireman on the premises.

Every Contractor shall maintain a register in form "M" of all supervisors, wiremen and apprentices. Such register shall be obtained from the Secretary or Electrical Inspector Office and shall be open to inspection at any time by Electrical Inspector and his representatives. Certified copy of the register shall be submitted to the concerned Electrical Inspector at the time of renewal of contractor licence.

No Person whose name is not entered in such register shall be considered to be a bonafide employee on the contractor's wiring staff.

35. Application of contractor licence :-

Application form for contractor licence with detailed documents shall be made to Electrical Inspector concerned in form "N"

Documents required for new contractor licence are as per **SCHEDULE "LD"**

36. Mode of contract :-

(a) Every contract for electrical installation work undertaken by the licensed electrical contractor shall be in written in form "O" with intimation of commencement of work in form "P" to concerned Electrical Inspector and the licensed electrical contractor shall be held responsible for the quality of material used and standard method of construction.

Every contractor shall maintain contract register in Form "Q". Such register shall be open to inspection at any time by the Electrical Inspector or his representatives. Copy of the form "Q" shall be submitted at the time of renewal.

(b) **Change of licensed Electrical contractor:** - If any employer desires to change earlier appointed Licensed Electrical Contractor in the ongoing works "No Objection Certificate" in form "R" from previous contractor shall be obtained before appointing new Licensed Electrical Contractor and the same should be informed to the Electrical Inspector of the district and also to the Supplier/Licensee, alongwith the copy of the NOC.

37. Test report: - For all installation work carried out under regulation 29, of the Central Electricity Authority (Measures relating to Safety and Electrical Supply) Regulation, 2010, a test report shall be submitted by the licensed electrical contractor to the supply company concerned. The test report shall be signed by the supervisor under whose supervision the work has been carried out, and countersigned by the licensed electrical contractor. The licensed Electrical contractor and Supervisor shall be wholly responsible for the execution of the electrical installation work and Supervisor shall be present at the time of testing.

38. Register of Contractors:-

(1) A register of all licensed Electrical contractor shall be maintained by the Secretary.

- (2) A register of all licensed Electrical contractor in his jurisdiction shall be maintained by the concerned Superintending Engineer and Electrical Inspector.

39. Renewal of Electrical Contractors Licence:-

- (1) Every Electrical Contractors licences granted under these rules shall be renewable once in three years.

Provided that, if the Electrical contractor licence together with following documents and challan in support of the payment of renewal fees shall be received in the office of Electrical Inspector for renewal within one month before the date of expiry of licence. The time limit may be further extended for one month on payment of fees, equal to new licence fee. If the licence is not renewed within one month from the date of expiry, it will automatically stand cancelled.

- (2) Documents required for renewal contractor licence are :-

1. Electrical contractor licence in original. Supervisor licence and permit in original.
2. Original challan towards payment of renewal fee.
3. Megger and Earth tester inspection report in form “S” & “T” duly typed & duly verified by the officer of the Electrical Inspectorate not below the rank of Assistant Electrical Inspector.
4. Up to date original register of supervisors, wiremen and apprentices in form ‘M’ as required under rule 34 in original along with two copies thereof.
5. The specimen signature and photograph of the authorised signatory and Electrical Supervisor in form “U” alongwith original Certificate and Permit shall be got attested by the concerned Electrical Inspector.
6. Affidavit in form “V” duly typed on Rs.100/- stamp paper in front of notary or Executive Magistrate signed by the Electrical Supervisor to the effect that he is a full time and bonafide employee of the Contractor applying for Renewal of Licences and is not employed anywhere else in any capacity.

This affidavit shall accompany an another affidavit in form “W”, “X”, “Y” or “Z”, whichever is applicable, duly typed on Rs. 100/- stamp paper in front of notary or Executive Magistrate signed by the Contractor concerned/ supervisor;

Provided that a physical fitness certificate issued by the Registered Medical Practitioner shall be submitted by the applicant, Licensed Electrical Contractor in respect of his Supervisor along with the application for renewal of his licence if such supervisor is having aged above 60 years at the time of making the application for renewal of his Licence.

7. List of electrical work done in last 3 years.

40. Grant of duplicate of contactor licence: - A duplicate copy of an Electrical Contractor Licence granted under these rules shall be issued on payment of a fee, as prescribed by Government; and on production of proof of the loss of the original Licence, by the applicant; to the satisfaction of the Secretary.

41. Fee for change of Name, address and change in Supervisor:-

- (i) A fee as prescribed by Government shall be charged where a change in the name of the Contractor Licence granted is to be made, provided that such change does not involve a transfer or an assignment of the licence to another person.

- (ii) A fee as prescribed by Government shall be charged when a change in Supervisor is to be made.
- (iii) A fee as prescribed by Government shall be charged when a change in the address of Contractor Licence is to be made.

42. Declaration of nominee: - The licensed Electrical contractor can submit his nomination.

CHAPTER VIII

MISCONDUCT OF LICENSED CONTRACTORS, SUPERVISOR AND WIREMAN

43. Report of negligence: - Where in the opinion of the supply company or a person for whom any electrical installation work has been carried out, such work is not in accordance with the Central Electricity Authority (Measures relating of Safety and Electric Supply) Regulations, 2010, the matter shall be reported to Electrical Inspector concerned for such action as may be necessary and the action taken by him shall be notified to the parties concerned.

44. Malpractice or infringements of rules to be reported:-

- (1) If any person holding a supervisor permit and/or Electrical contractor license is found guilty of malpractice or infringements of these rules, the Electrical Inspector concerned shall report the fact with full investigation to the malpractices sub-committee headed by the Superintending Engineer concerned. Sub-committee will submit the report to the Secretary of the Licensing Board to take the matter on the agenda of the Board meeting. The Decision of the board on such report shall be final and binding to the parties concerned.
- (2) If any Contractor and Supervisor found guilty in issuance of bogus test reports for first time, his Contractor Licence and Supervisor Licence shall be suspended for the period of three months. If they found guilty in issuance of bogus test reports for second time, their licences shall be permanently cancelled.

CHAPTER IX

FEES AND REMUNERATION

45. Fees: - The fees shall be levied, under these rules shall be such as may be specified by the Government from time to time, as per schedule “FS”.

46. Remuneration for Examiners: - An examiner nominated by the Board shall receive such fees as Government may from time to time approve, and such assistance in the conduct of the examination as may be determined by the Board.

47. Allowance payable to members of Board:-

The Board shall pay to each member of the Board who undertakes a journey for attending a meeting of the Board, travelling allowance in respect of such journey as the Government may, from time to time, specify.

FORM- A
(See rule 13) Recent
passport size
color
photograph

Signature

Application form for exemption from Electrical Supervisor Examination
(TO BE FILLED (TYPED) IN MARATHI/ENGLISH/HINDI)

1	Full name and address of applicant (Mobile no. and Email ID)	
2	Date of Birth and age (submit self attested copy of school leaving certificate)	
3	Qualification (submit self attested copies of certificates)	
4	Detail of past and present service (dates of commencement and termination of each appointment to be given) Testimonials, Original and copies there of, to be submitted	
5	Fees as prescribed in Rule 45 Fee for exemption from electrical supervisor exam	Challan No.....Challan date..... Amount Rs..... Place..... (submit original challan)

Declaration for exemption of Electrical Supervisor Permit in Maharashtra State.

I hereby declare that I am not holding any Supervisor permit issued by Maharashtra State or any other state. If found so, I am liable for prosecution for false information.

I ----- Son / Daughter of ----- aged -----,
 occupation-----resident of----- with UID No. -----
 ----- hereby declare that the copies attested by me are true copies of original documents. I am well aware of the fact that if the copies are found to be false, I shall be liable for prosecution and punishment under Indian Penal Code and / or any other law applicable thereto.

Place :

Date :

Applicant signature

Note :-

1. Submit self attested copies of all certificates.
2. Self attested copies of Photo Identity (Passport/PAN card/Aadhar card)
3. Two Copies of the latest passport size colour photograph of the applicant to accompany the application with name on the back.
4. Any person making false statements for the purpose of exemption from Electrical Supervisor examination shall render himself liable for prosecution.
5. Details of past and present service (Date of Commencement and termination of each appointment to be given) testimonials, original and copies thereof, to be submitted.
6. Incomplete application will be rejected.

FORM - B
(See rule 14)

Recent
passport size
color photograph

Signature

Application for Inter-State recognition for Electrical Supervisors/Wiremen Permit in Maharashtra State
(TO BE FILLED (TYPED) IN MARATHI/ENGLISH/HINDI)

1	Full name of the applicant	
2	Present Address	
3	Permanent address	
4	Date of Birth and age	
5	Full particulars of examination State, Permit No. and Year of passing	
6	Present Designation and address of working place in Maharashtra state	
7	Reasons (in details) for getting permit in Maharashtra State	
8	Fees as prescribed in Rule 45 Fees for Interstate recognition for Electrical Supervisors/Wiremen	Challan No.....challan date..... Amount Rs. .... Place : ..... (to be forwarded in original with the application.)

I hereby do solemnly declare that the particulars stated above are correct and true to the best of my knowledge and I am not having any other permit of any State except stated above. If found so, I am liable for prosecution for false information.

I ----- Son / Daughter of----- aged -----, occupation-----resident of----- with UID No. ----- hereby declare that the copies attested by me are true copies of original documents. I am well aware of the fact that if the copies are found to be false, I shall be liable for prosecution and punishment under Indian Penal Code and / or any other law applicable thereto.

Place :

Date :

Signature of applicant

Full address

FORM-B1
(See rule 15)

Recent
passport size
color photograph

Signature

Application form for exemption from Electrical Wireman examination
(TO BE FILLED (TYPED) IN MARATHI/ENGLISH/HINDI)

1	Full name and address of applicant (Mobile no. and Email ID)	
2	Date of Birth and age (submit self attested copy of school leaving certificate)	
3	Qualification (submit self attested copies of certificates)	
4	Training period	
5	Training place and name of Institute	
6	Fees as prescribed in Rule 45 Fee for exemption from Wireman examination	Chalan No.....chalan date..... Amount Rs..... Place..... (submit original challan)
7.	National Trade Certificate Course passed from which state	

Declaration for exemption of Electrical Wireman Permit in Maharashtra State.

I hereby declare that I am not holding any wireman permit issued by Maharashtra State or any other State. If found so, I am liable for prosecution for false information.

I ----- Son / Daughter of----- aged -----,
occupation-----resident of----- with UID No. -----
----- hereby declare that the copies attested by me are true copies of original documents. I am well aware of the fact that if the copies are found to be false, I shall be liable for prosecution and punishment under Indian Penal Code and / or any other law applicable thereto.

Place :

Date:

Applicant signature

Note :-

1. Submit self attested copies of all certificates.
2. Self attested copies of Photo Identity (Passport/PAN card/Aadhar card)
3. Two Copies of the latest passport size color photograph of the applicant to accompany the application with name on the back.
4. Any person making false statements for the purpose of exemption from electric wireman examination shall render himself liable for prosecution.
5. Details of past and present service (Date of Commencement and termination of each appointment to be given) testimonials, original and copies thereof, to be submitted.
6. Incomplete application will be rejected.

FORM- C
(See rule 16)

Recent passport size color photograph
Signature

Application for admission to examination for Electrical Supervisor or Wireman
(TO BE FILLED (TYPED) IN MARATHI/ENGLISH/HINDI)

1	Full name and address of applicant (Mobile no. and Email ID)	
2	Date of Birth and age (submit self attested copy of school leaving certificate)	
3	Qualification (submit self attested copies of certificates)	
4	Detail of past and present service (dates of commencement and termination of each appointment to be given)Self attested copies to be submitted.	
5	Fees as prescribed in the advertisement for Supervisor/ Wireman Admission to the examination.	Chalan No.....chalan date..... Amount Rs..... Place..... (submit original challan)
6	Supervisor/Wireman exam centre:-	
7	Language in which candidate desires to be examined. Candidate can be examined in Marathi/ Hindi/ English	

I hereby declare that the particular stated above are correct and true to the best my knowledge

I ----- Son / Daughter of----- aged -----,
occupation-----resident of----- with UID No. -----

----- hereby declare that the copies attested by me are true copies of original documents. I am well aware of the fact that if the copies are found to be false, I shall be liable for prosecution and punishment under Indian Penal Code and / or any other law applicable thereto.

Place :

Date:

Applicant signature

Note :-

1. Self attested copies thereof to be submitted with the application
2. Self attested copies of Photo Identity (Passport / PAN card / Aadhar card)
3. Three Copies of the latest passport size color photograph of the applicant to accompany the application with name on the back.
4. Any person making false statements for the purpose of admission to the examination shall render himself liable for prosecution.
5. Details of past and present service (Date of Commencement and termination of each appointment to be given)
6. Candidate appearing in Supervisor Mines examination has to mention supervisor (Mines) on Top and Bottom of application Form.
7. Incomplete application will be rejected.

FORM- D
(See rule 16)

Recent
passport size
color photograph

Signature

Application for re-admission to examination for Electrical Supervisor or Wireman
(TO BE FILLED (TYPED) IN MARATHI/ENGLISH/HINDI)

1	Full name and address of applicant (Mobile no. and Email ID)	
2	Date of Birth and age (submit self attested copy of school leaving certificate)	
3	Previous Exam. Roll no., Centre, Exam. Date, Month & Year (Submit self attested copy of admit card)	
4	Fees as prescribed in the advertisement for Supervisor/ wireman Admission to the examination.	Chalan No.....chalan date..... Amount Rs..... Place..... (submit original challan)
5	Supervisor/Wireman exam centre:-	
6	Language in which candidate desires to be examined candidate can be examined in Marathi/ Hindi/ English	

I hereby declare that the particular stated above are correct and true to the best my knowledge.

I ----- Son / Daughter of----- aged -----,
occupation-----resident of----- with UID No. -----
----- hereby declare that the copies attested by me are true copies of original documents. I am well aware of the fact that if the copies are found to be false, I shall be liable for prosecution and punishment under Indian Penal Code and / or any other law applicable thereto.

Place :

Date :

Applicant signature

Note :-

1. Self attested copy of previous examination admit card
2. Self attested copies of Photo Identity (Passport/PAN card/Aadhar card)
3. Three Copies of the latest passport size color photograph of the applicant to accompany the application with name on the back.
4. Any person making false statements for the purpose of admission to the examination shall render himself liable for prosecution.
5. Candidate appearing in Supervisor Mines examination has to mention Supervisor (Mines) on Top and Bottom of application form.
6. Candidate who has not appeared in past three years is not eligible to be a repeater. He has to apply as a Fresh applicant.
7. Incomplete application will be rejected.

FORM - E

(See rule 16)

Certificate to be granted to Electrical Staff for Admission to Wiremen's and Supervisor's Examination

1. Name :-
2. Designation:-
3. Date of admission:-
4. Nature of work:-
5. Date of leaving:-
6. Attendance:-
7. conduct:-
8. Electrical Supervisor/Electrical Engineer's name and permit No. or Technical Qualification under whom worked. Remarks:-
9. Electrical contractor's Licence No. or Factory Registration No.:-
10. Remarks :-

I hereby declare that the particulars stated above are correct and true to the best of my knowledge.

Date:-

Seal

Signature of Employer or Licensed,
Electrical Contractor.

Note 1:- This certificate should be granted only to persons who are or have been actually employed on electrical wiring and installation works and whose names are entered in the Register of the Wiring Staff maintained by every Licensed Contractor.

Note 2:- The issue of false certificate will render the Licensed Contractor and the person concerned liable for action under the Rules and Conditions for the Grant of Certificates of Competency and Permits to Supervisors and Wiremen and Licence to Electrical Contractor.

Note 3:- The employer or the Licensed Electrical Contractor shall, if required by the Secretary, Licensing Board / Electrical Inspector, be responsible for producing documentary evidence regarding the applicant's employment.

FORM - F
(See rule 22)

GOVERNMENT OF MAHARASHTRA
CERTIFICATE OF COMPETENCY

Recent
passport size
color photograph

Signature

(Authorised by Government Notification, Industries, Energy and Labour Department
No. Misc-2016/CR 123/Energy-5, Dated - 2nd January, 2017)

Shri/kum/Smt.....Having satisfied the
Licensing Board that his/her qualification entitled him/her to exemption from taking the prescribed
examination for Electrical Supervisor is hereby, granted this Certificate of Competency and permitted to
work / supervise works of low, medium, high and extra high voltage levels.

Industries, Energy and Labour Department
Maharashtra state

Secretary
Licensing Board

Date:

Seal

President
Licensing Board,

FORM - G
(See rule 22)

GOVERNMENT OF MAHARASHTRA
CERTIFICATE OF COMPETENCY

Recent
passport size
color photograph

Signature

(Authorised by Government Notification, Industries, Energy and Labour Department
No. Misc-2016/CR 123/Energy-5, Dated - 2nd January, 2017)

Shri/Kum/Smt.....Having satisfied the
Licensing Board by passing the prescribed examination for Electrical Supervisor held
in.....On.....is hereby granted Certificate of
Competency and permitted to work / supervise works of low, medium, high and extra high voltage
levels.

Industries, Energy and Labour Department
Maharashtra state

Secretary
Licensing Board

Date

,

Seal

President
Licensing Board

FORM- H
(See rule 22)

(Permit in Book Form)

(1) 1st Page -Photograph and signature

(2) 2nd Page -

GOVERNMENT OF MAHARASHTRA
Permit for Electrical Supervisor

(Authorised by Government Notification, Industries, Energy and Labour Department
No. Misc-2016/CR 123/Energy-5, Dated - 2nd January, 2017)

Date of Issue :-

Name :-

Date of Examination :-

Place of Examination :-

No. and date of Certificate of Competency :-

Date of Birth :-

(3) 3rd Page -

This permit allows the holder to supervise and carry out electric installation work of all voltage levels subject to the conditions mentioned in the Rules issued by the Government of Maharashtra under Government Notification, Industries, Energy and Labour Department No. Misc-2016/CR 123/Energy-5, Dated 2nd January, 2017 but does not allow him to undertake electrical contracting work unless he holds contractor's License.

This permit is to be carried with the holder in person at all times.

Secretary
Licensing Board,

President
Licensing Board,

(4) 4th and 5th Page

Remarks.....

FROM – I
(See rule 23)
GOVERNMENT OF MAHARASHTRA
WIREMEN'S CERTIFICATE

Recent passport size color photograph
Signature

(Authorised by Government Notification, Industries, Energy and Labour Department
No. Misc-2016/CR 123/Energy-5, Dated - 2nd January, 2017)

Shri/Kum/Smt..... Having satisfied the Licensing Board that
his/her qualification entitled him/her to exemption from taking the prescribed examination for Wiremen,
is hereby granted this Wireman's Certificate.

Industries, Energy and Labour Department,
Maharashtra state

Date -

Seal

Asst. Electrical Inspector/
Assistant Superintending Engineer

Superintending Engineer

FROM -J
(See rule 23 and 24)

(Permit in Book Form)

(1) 1st Page -Photograph and signature

(2) 2nd Page -

GOVERNMENT OF MAHARASHTRA
PERMIT FOR WIREMEN

(Authorised by Government Notification, Industries, Energy and Labour Department
No. Misc-2016/CR 123/Energy-5, Dated - 2nd January, 2017)

Date of Issue :

Name :

Date of examination :

Place of examination :

(3) 3rd page

This permit allows the holder to carry out wiring work only, subject to the conditions mentioned in the rules issued by the Government of Maharashtra under Government Notification, Industries, Energy and Labour Department No. Misc-2016/CR 123/Energy-5, Dated 2nd January, 2017 but does not allow him to undertake supervising or electrical contracting work.

This permit is to be carried with the holder in person at all times.

Date

Asst. Electrical Inspector/
Assistant Superintending Engineer

Superintending Engineer

(4) 4th and 5th Page-Remarks.....

FORM - K
(See rule 24)
GOVERNMENT OF MAHARASHTRA
WIREMEN'S CERTIFICATE

Recent
passport size
color photograph

Signature

(Authorised by Government Notification, Industries, Energy and Labour Department
No. Misc-2016/CR 123/Energy-5, Dated - 2nd January, 2017)

This is to certify that Shri/Kum/Smt.....Passed the Examination For
wiremen held in..... on.....

Industries, Energy and Labour Department,
Maharashtra state

Dated :

Asst. Electrical Inspector/
Assistant Superintending Engineer

Seal

Superintending Engineer

Recent passport size color owner's photograph
Signature

Recent passport size color Supervisors' photograph
Signature

FROM - L**(See rule 28)**

**GOVERNMENT OF MAHARASHTRA
LICENCE TO ELECTRICAL CONTRACTOR**

(Authorised by Government Notification, Industries, Energy and Labour Department

No. Misc-2016/CR 123/Energy-5, Dated - 2nd January, 2017)

Mr./Messer's.....

is/are hereby authorised to carry out electric installation work of all voltage levels in the Maharashtra State subject to the conditions mentioned in the Rules issued by the Government of Maharashtra, under Government Notification, Industries, Energy and Labour Department No. Misc-2016/CR 123/Energy-5, Dated - 2nd January, 2017.

Industries, Energy and Labour Department,
Maharashtra state
Dated :

Seal

Secretary
Licensing Board,

President,
Licensing Board,

Date of Renewal	Date of Expiry	Secretary's/ Superintending Engineer Initial

Sr. No.	Name of supervisor	From	To	Signature

Note:- If above Licence is not renewed within one month from date of expiry, it shall be treated as cancelled.

FORM - M
(See rule 34)

GOVERNMENT OF MAHARASHTRA
REGISTER OF SUPERVISOR, WIREMAN AND APPRENTICES

(Authorised by Government Notification, Industries, Energy and Labour Department
No. Misc-2016/CR 123/Energy-5, Dated 2nd January, 2017)

Name of Firm.....M C No.....District.....

Sr. No.	Name of Employee	Wiring Staff			Date of		Remarks
		Supervisor's Permit No.	Wireman's Permit No.	Designation (Supervisor, Wireman, Apprentice Trainee Engineer)	Employment	Discharge	
1	2	3	4	5	6	7	8

FORM - N
(See rule 35)

Application for an Electrical Contractor's Licence
(TO BE FILLED (TYPED) IN MARATHI/ENGLISH/HINDI)

Recent
passport size
color owners
photograph

1	Firm Name	
2	Business Address of the firm (Proof of documents to substantiate the address and to be entered in the Licence book shall be enclosed)	
3	Contact number E mail address	
4	Whether the license is sought for an individual/company/partnership firm	
5	In the case of company whether Memorandum of Association and Articles of Association or in the case of partnership firm whether partnership deed enclosed.	
6	In the case of company or partnership firm whether company or partnership firm resolved and issued authorization letter to the authorized signatory. Whether the letter in original is enclosed.	
7	Name of the applicant or authorized signatory of the firm/ company	
8	Age	
9	Father's Name	
10	Educational Qualification	
11	In case of partnership firm, partners Name and their address	
12	Details of Fees remittance	Rs. challan no. date
13	Bank account details and Balance in the firm account	
14	If a Contractor's Licence has been previously granted Give details of 1. Licence No. 2. Date of issue and valid up to 3. No. of works carried out (Enclose list) 4. Reasons of cancellation of last Licence.	
15	Name, Permit No of Supervisor permit holders employed on the strength of whose permits the licence is applied	
17	Particulars of instruments maintained. (List of instruments maintained by the applicant duly verified by the officer of the Electrical Inspectorate not below the rank of Assistant Electrical Inspector to be furnished.	

Note:- The applicants shall, as prescribed by the Secretary Licensing Board, produce evidence of solvency and capability to undertake wiring works.

I/We.....hereby declare that the particulars stated above are correct to the best of my / our knowledge and that I/We fully understand the terms and conditions under which and Electrical Contractor's License is granted a breach of which will render the licence liable for suspension or withdrawal.

I/ We.....hereby also declare that I/We have in my/our possession a latest copy the "Rules and Conditions For the grant of Certificates of Competency and Permit to Supervisors and Wiremen and License to Electrical Contractors and other matters connected therewith and that I / We shall notify the Secretary Licensing Board, every change of address.

I ----- Son / Daughter of----- aged -----, occupation-----resident of----- with UID No. ----- hereby declare that the copies attested by me are true copies of original documents. I am well aware of the fact that if the copies are found to be false, I shall be liable for prosecution and punishment under Indian Penal Code and / or any other law applicable thereto.

Place :

Date:-

Signature of Proprietor/Partner

FORM - O

(See rule 36)

AGREEMENT TO BE EXECUTED BY LICENCED ELECTRICAL CONTRACTOR(Authorised by Government Notification, Industries, Energy and Labour Department No. Misc-2016/CR 123/Energy-5, Dated 2nd January, 2017)

Agreement No..... of .....

I the undersigned ..... on my
 behalf / or on behalf of M/s. .... have agreed
 upon carrying out New work / Addition & alteration of work / Extension of Original work and / Repairs
 work of Electrical installation at.....
 by M/s. .... M.C. no. ....by way
 of independent agreement between us on the rates agreed. He has agreed do so as per the Rules.

Signature

(Employer)

I the undersigned ..... of M/s .....
 M C No.....District.....have agreed to do the above work.

Signature

(Seal of Licenced Electrical Contractor)

M.C. no.

Note: To be maintained in Duplicate

FORM - P

(See rule 36)

INTIMATION TO ELECTRICAL INSPECTOR FOR COMMENCEMENT OF ELECTRICAL WORKS

(Authorised by Government Notification, Industries, Energy and Labour Department No. Misc-2016/CR 123/Energy-5, Dated 2nd January, 2017)

To,

The Electrical Inspector,

.....

.....

Subject : Commencement of Electrical Installation at .....

Sir,

We will carry out the Electrical Installation works mentioned above as per the agreement no. .... dtd. .... The said work is commenced on .....

We are intimating this as per Rule no 36 (a) of "Rules and conditions for issuing the Licence.

Your's

M/s .....

M.C. no .....

FORM - Q

(See rule 36)

CONTRACT REGISTER(Authorised by Government Notification, Industries, Energy and Labour Department No. Misc-2016/CR 123/Energy-5, Dated 2nd January, 2017)

Name of the firm.....
M C No.....District.....

Sr. No.	Customer's Name	Customers Address	Date of Commencement of work	Date of Completion	Name of wiremen and Apprentice who carried out the work
	1	2	3	5	6

Particulars of Test report	Name of supply company	Date of supply connection	Name of person remained present on site at the time of connection	Bill No.& date for Elect. Installation work carried out	Remarks
7	8	9	10	11	12

FORM - R

(See rule 36)

NO OBJECTION CERTIFICATE

(Authorised by Government Notification, Industries, Energy and Labour Department No. Misc-2016/CR 123/Energy-5, Dated 2nd January, 2017)

(To be given by Outgoing Licensed Electrical Contractor)

I hereby declare that M/s. _____ (Name of the Employer) have cleared all my dues and other issues of the Contractual obligations.

Now I agree to withdraw from this Contractual Obligations and I have No Objection for appointing M/s. _____ (.....name of new Licenced Electrical Contractor..... M.C.no.....) by M/s. _____ (employer).... for the work details given below.

Further, I have No Objection in withdrawing from giving Test Report to the Licensee; even though on the A1 form my name is mentioned.

I have given this No Objection Certificate to M/s. _____ M.C. no.....without prejudice.

1. Name & place of the work :
2. Work Order No. & Date :
3. Contractual Amount :
4. Cost of Work done up-to-date :
5. Reason for cancellation of W.O. :
6. Amount of dues unsettled, if any
7. The date of Intimation to the District Electrical Inspector :
8. Any other details :

Place :

Date :

I Agree.

(Signature & Rubber stamp of Employer)

Signature of Incoming LEC
stamp with M.C.no)

Signature of Outgoing LEC (Rubber
(Rubber stamp with M.C.no)

FORM - S

(See rule 35 & 39)

MEGGER TEST REPORT

(Authorised by Government Notification, Industries, Energy and Labour Department No. Misc-2016/CR
123/Energy-5, Dated 2nd January, 2017)

Certified that, I have tested the Megger belonging to

M/s.....

Electrical Contractor Licence No. MC - / Applicant for New Licence

Shri ..... and

Electrical Supervisor Permit No. MS- Dated.....

on dated.....at .....for the year..... Details
of the same are as follows:

- 1) Make :
- 2) Sr. No. :
- 3) Type of Body : *Metallic / Non-metallic / Plastic
- 4) Type of Instrument : *Hand driven / Electronic
- 5) Voltage : *500 V / 1000V / 2500 V / 5000 V
- 6) Scale on Dial : 0-.....Mega-Ohms / Infinity
- 7) General Condition : *Good / Satisfactory / Non- Satisfactory
- 8) Working Condition : *Good / Satisfactory / Non- Satisfactory
- 9) Remarks :

The same is found to be in good working condition.

Place :

Date :

Signature

*Strike out which is not applicable

Name :

Designation : Assistant Electrical Inspector....

Office of the Electrical Inspector.....

FORM - T

(See rule 35 & 39)

EARTH TESTER TEST REPORT

(Authorised by Government Notification, Industries, Energy and Labour Department No. Misc-2016/CR
123/Energy-5, Dated 2nd January, 2017)

Certified that, I have tested the Earth Tester belonging to
M/s.....
Electrical Contractor Licence No. MC - ..... / Applicant for New Licence
Shri ..... and
Electrical Supervisor Permit No. MS- ..... Dated.....
on dated.....at .....for the year..... Details
of the same are as follows:

- 1) Make : .....
- 2) Sr. No. : .....
- 3) Type of Body : *Metallic / Non-metallic / Plastic
- 4) Type of Instrument : *Hand driven / Electronic
- 5) Voltage : *500 V / 1000V / 2500 V / 5000 V
- 6) Scale on Dial : 0-..... Ohms
- 7) General Condition : *Good / Satisfactory / Non- Satisfactory
- 8) Working Condition : *Good / Satisfactory / Non- Satisfactory
- 9) Remarks : .....

The same is found to be in good working condition.

Place :

Date :

Signature

*Strike out which is not applicable

Name :

Designation : Assistant Electrical Inspector....

Office of the Electrical Inspector.....

FORM - U

(See rule 35 & 39)

Attestation of Photograph and Specimen signature of the Owner / Contractor/Authorised Signatory and Electrical Supervisor for New Licence & Renewal of Licence(Authorised by Government Notification, Industries, Energy and Labour Department No. Misc-2016/CR 123/Energy-5, Dated 2nd January, 2017)

Name of Electrical Contractor (Owner) :

Licence No. & Date of Issue : MC - Dated :

Name of the Firm & Address : .....

Recent
passport size
color
photograph to
be attested by
E.I.

Signature of the Electrical
Contractor (Owner) :

Signature
Name :
Electrical Inspector :

Name of Electrical Supervisor :
Electrical Supervisor Permit No. : MS -
Date of Issue of Permit :
Address of Electrical Supervisor :

Recent
passport size
color
photograph to
be attested by
E.I.

Signature of the Electrical
Supervisor :

Original Certificate and Permit
Verified by me and Signed before me Signature

Name :
Electrical Inspector :

FORM - V
(See Rule 35 & 39)

AFFIDAVIT OF ELECTRICAL SUPERVISOR

(To be Typed on Rs 100 Stamp Paper)

(Authorised by Government Notification, Industries, Energy and Labour Department No. Misc-2016/CR 123/Energy-5, Dated 2nd January, 2017)

I, the undersigned Shri ..... aged .....years, residing at .....UID no..... holding the Electrical Supervisor Permit No. MS - .....dated..... Indian inhabitant, Solemnly state as under :-

I state that I am working with M/s .....(Name & full address of the Firm)..... M.C. no ..... as a full time Electrical Supervisor with effect from .....

I have served my last service with M/s ..... (Name & full address of the old Firm)..... M.C. No. .... from ..... to .....

After leaving the last job, to date, I *was not employed in any firm on any post /or as Electrical Supervisor in any service / during this period I was working independently.

Further, I state that, if I want to leave the above said firm in which I am presently employed, I will give one month's notice to the above Firm/Company before leaving the firm and also inform the Secretary Licensing Board.

Whatever stated herein above is True and correct. If found incorrect, I am liable for prosecution for false information.

This affidavit is made to submit to the Secretary Licensing Board, Industries, Energy and Labour Department,.....

Solemnly affirmed at .....

This..... Day of .....

Signature

Recent
passport size
color
photograph
attested

*Strike out which is not applicable

Note: If the gap after leaving the last service is more than one month then details of work from last service till date to be furnished.

FORM - W
(See Rule 35 & 39)

AFFIDAVIT OF ELECTRICAL CONTRACTOR

(To be Typed on Rs 100 Stamp Paper)

(Authorised by Government Notification, Industries, Energy and Labour Department No. Misc-2016/CR
123/Energy-5, Dated 2nd January, 2017)

I, the undersigned Shri ..... aged
.....residing at .....
..... UID no.....,
Indian inhabitant, Solemnly state as under :-

I state that, I am the Sole Owner of M/s .....(Name & full address of the
Firm)..... M.C. No..... I am neither a partner nor an employee of any other firm.

I have appointed Mr .....holding
Electrical Supervisor Permit no. M.S.....dated.....as a full time
Electrical Supervisor from .....and he is neither an employee nor a partner of any
other firm in any capacity.

Further, I state that, for any reason, if his services are not required, or he is needed to be
relieved, or he wants to resign, then we will give one month's notice to each other with intimation to the
Secretary, Licensing Board Industries, Energy and Labour Department, ... which is binding on
us.

Whatever stated herein above is True and correct. If found incorrect, I am liable for prosecution
for false information.

This affidavit is made to submit to the Secretary Licensing Board, Industries, Energy and Labour
Department, ...

Solemnly affirmed at .....

This..... Day of .....

Signature

Recent passport size color photograph attested
--

FORM - X
(See Rule 35 & 39)

AFFIDAVIT OF ELECTRICAL SUPERVISOR WHO IS ALSO CONTRACTOR
(To be Typed on Rs 100 Stamp Paper)

(Authorised by Government Notification, Industries, Energy and Labour Department No. Misc-2016/CR 123/Energy-5, Dated 2nd January, 2017)

I, the undersigned Shri .....
aged..... years, residing at .....
.....UID no .....
Indian inhabitant, Solemnly state as under :-

I state that, I am the sole Owner and Electrical Supervisor of the firm M/s.....
.....(Name & full address of the Firm) ..... having Contractor Licence no.
M.C. ....My Electrical Supervisor Permit No. is M.S. -
dated.....

I have served my last service with M/s .....(Name & full address of the old Firm).....
.....
.M.C. No. From ..... to .....

I state that, after leaving the last job, to date, I *was not employed in any firm on any post /or
as Electrical Supervisor in any service / during this period I was working independently.

Further, I state that, I am not an employee or a partner in any other Firm.

Whatever stated herein above is True and correct. I am well aware of the fact that if the
above information is found incorrect, I shall be liable for prosecution and punishment under Indian
Penal Code and / or any other law applicable thereto.

This affidavit is made to submit to the Secretary Licensing Board, Industries, Energy and Labour
Department, ...for obtaining Contractor's Licence.

Solemnly affirmed at .....

This..... Day of .....

*Strike out which is not applicable

Signature
Electrical Supervisor / Owner

Recent
passport size
color
photograph

Note: If the gap after leaving the last service is more than one month then details of work from last
service till date to be furnished.

FORM - Y
(See Rule 35 & 39)

AFFIDAVIT OF PARTNERSHIP FIRM
(To be Typed on Rs 100 Stamp Paper)

(Authorised by Government Notification, Industries, Energy and Labour Department No. Misc-2016/CR
123/Energy-5, Dated 2nd January, 2017)

We, the undersigned

- 1)
- 2)
- 3)

Indian inhabitants, Solemnly state as under :-

We state that, we are the sole partners of the firm M/s.....(Name & full address of the Firm) ..... and We are neither working nor partners in any other Firm.

Further, We state that, Mr. ....Electrical Supervisor
No M.S. dated is the full time employee in the above said firm.
He is neither employed nor working as a partner in any other firm.

Further, We state that, for any reason, if We do not need his services, or We want to relieve the said Electrical Supervisor, We will give one month's advance notice to each other with intimation to the Secretary, Licensing Board Industries, Energy and Labour Department, ...,which is binding on us.

Whatever stated herein above is True and correct. We are well aware of the fact that if the above information is found incorrect, We shall be liable for prosecution and punishment under Indian Penal Code and / or any other law applicable thereto.

This affidavit is made to submit to the Secretary Licensing Board, Industries, Energy and Labour Department, ...

Solemnly affirmed at .....

This..... Day of .....

Signature of Partners

- 1)
- 2)
- 3)

Electrical Contractor

FORM - Z
(See Rule 35 & 39)

AFFIDAVIT OF GAP IN SERVICE OF ELECTRICAL SUPERVISOR

(To be Typed on Rs 100 Stamp Paper)

(Authorised by Government Notification, Industries, Energy and Labour Department No. Misc-2016/CR 123/Energy-5, Dated 2nd January, 2017)

I, the undersigned Shri ..... aged .....years, residing at .....UID no ....., holding the Electrical Supervisor Permit No. M.S. - ..... issued on date..... Indian inhabitant, Solemnly state as under :-

I state that, I have joined with M/s .....(Name & full address of the Firm) .....M.C. No. .... as a full time Electrical Supervisor with effect from .....

I have served my last service with M/s .....(Name & full address of the old Firm)..... .M.C. No. .... from ..... to .....

I further state that, after leaving the last job, I *was not employed in any firm on any post /or as Electrical Supervisor in any service / during this period I was working independently/.....till today.

Further, I state that, I am not an employee or a partner in any other Firm.

Whatever stated herein above is True and correct. I am well aware of the fact that if the above information is found incorrect, I shall be liable for prosecution and punishment under Indian Penal Code and / or any other law applicable thereto.

This affidavit is made to submit to the Secretary Licensing Board, Industries, Energy and Labour Department, ...

Solemnly affirmed at .....

This..... Day of .....

Signature

Recent
passport size
color
photograph
attested

*Strike out which is not applicable

Note: If the gap after leaving the last service is more than one month then details of work from last service till date to be furnished.

SCHEDULE “SS”

(See rule 20)

Electrical Supervisor Examination**Syllabus for Examination of Electrical Supervisory Certificate of Competency****Paper - I****Electrical- Theory****1. Principles of Electricity**

Electric pressure, current and resistance – Ohm’s Law, Kirchhoff’s Law, specific resistance, laws of resistance and their application for calculating voltage drop-series and parallel circuit – simple problems. Practical units of voltage, current, resistance, power and energy. Relation between electrical power unit (kW) and mechanical power unit (HP). Inductance, capacitance, reactance and impedances. magnetic, chemical and heating effects of electric current simple problems on above.

2. Electromagnetism

Flux flux density – magnetic field strength, permeability – flux distribution due to straight conductor and circular loop – magnetic circuits – reluctance – calculation of MMF – effect of air gap – hysteresis loop of magnetic materials – force acting on a current carrying conductor – lifting power of a magnet.

Electro magnetic inductance – production of EMF – Flemings Hand Rules – Faraday’s and Lenz’s Law – statically and dynamically induced EMFs – self and mutual inductance – coupling coefficient. Magnetic properties of materials – electro magnets and their applications.

3. Materials

Conductors, non-conductors and insulators – insulating materials and their relative merits – transformer oil – effect of heat and moisture on insulation – lubricants and their uses – dielectrics – dielectric strength – permittivity.

Different types of wires, cables, switches and their safe current carrying capacity. Use of tables and data sheets generally given in electrical hand book.

4. Generation of electricity

Methods of generation of electric power – Block schematic layout of generating stations – hydroelectric, thermal, nuclear stations. Non conventional energy sources – solar, tidal and wind power. Economics of generation – load factor, diversity factor, plant factor.

5. AC Generators (Alternators)

Basic principle – details of construction and essential components – voltage Rule – methods of voltage Rule – synchronous reactance, Rule, methods of voltage control and frequency control – synchronizing of alternators – conditions and methods for synchronising – synchroscopes – bright lamp and dark lamp methods – simple associated switch board and its accessories.

6. DC Generators

Basic principle – essential components – details of construction – shunt, series and compound generators and their characteristics – causes of sparking interpoles, commutators and their maintenance – carbon brushes – their adjustment and care – voltage Rule – parallel operation of DC generators – shunt, series and compound. simple switch board and its accessories.

7. Batteries

Primary cells, dry cells, storage or secondary batteries – lead acid and nickel cadmium batteries– construction–characteristics– charging and discharging- precaution during charging- charging circuits and their calculation– series and parallel circuits – specification – maintenance – use of hydro meters-.maintenance free batteries, rechargeable batteries,

8. AC Motors

Rotating magnetic field – three phase induction motors – construction – principle of operation – speed – frequency – slip – types – star delta starting. single phase induction motor - construction – different methods of starting. squirrel cage induction motor – slip ring induction motor – construction. Methods of starting – slip torque – slip characteristics – no load and blocked rotor tests – efficiency – circle diagram and determination of characteristics – synchronous motors – general principle of operation – uses – installation – methods of starting and speed control and reversal of direction – commutator motors. Torque calculation and basic knowledge of variable voltage and variable frequency drives (vfvfd). starters-DOL, starter, star/delta starter, rotor resistant starter simple problems based on above.

9. DC Motors

Motor principle – series, shunt and compound wound type motors – their uses, installation – methods of starting – speed control – reversal of directions-3point.starter-4point starter

10. AC Circuits

Alternating current fundamentals – generation of alternating currents – waveform – frequency period – average value, rms value and form factor – different wave forms – phasor representation of alternating quantities – rectangular, polar and exponential forms.

Analysis of simple AC circuits with resistance, inductance and capacitance. Concept of impedance and admittance –Power and power factor in ac circuits – active and reactive components. Solution of RL, RC and RLC circuits – series, parallel and series parallel circuits.

Three phase systems – star and Delta connection – relationship between phase and line values of voltage and current – phasor representation – solution of balanced and unbalanced three phase circuits – three wire and four wire systems – power in three phase systems – phase sequence – measurement of active and reactive power in single phase and three phase systems. simple problems based on above.

11. Switch gear and protection

Knowledge of various types of switches and protective fuses and circuit breakers like MCBs, MCCBs, RCCBs, ELCBs, ACBs, SF₆ breakers, etc, and protective devices for both AC and DC motors. Basic methods of transformer, generator, motor, and feeder protection. Thermal and magnetic releases – relays – IDMT, instantaneous type – over current, earth fault and earth leakage relays – time and current settings and their wiring with motors. Concepts, features and applications of static (electronic) relays, auto-reclosers, sectionalizers.

12. Transformers

Transformer – construction – use and maintenance – voltage and current relations – losses and efficiency – three phase transformer connections – star/star, delta/delta, star/delta, delta/star, V-V, T-T-Parallel operation of three phase transformers-Auto transformer – transformer tapings, temperature rise, automatic voltage boosters. Instrument transformers current transformers, potential transformers, ratio and phase angle errors, polarity checking, CT and PT specifications.

13. Conversion

Principle of operation of motor – generator set, rotary or synchronous convertors, UPS, inverters, thyristors and other static devices. Battery chargers – voltage equation. Filtering – half wave – full wave and bridge rectifiers.

14. Transmission and Distribution

Bulk transmission of electric power – typical power transmission scheme – need for high transmission voltage. Sub-stations substation equipments – primary and secondary transmission and distribution systems – overhead lines – effect of power factor – general principles and simple problems. Line constants – determination of voltage drop – Rule. construction of lines of voltage upto 250 V and exceeding 250 V but not exceeding 33 kV, types of conductor, length of spans, sags, strength of poles, spacing of conductors, cross-arms, effects of temperature, wind pressure, ice and snow, tension of wire, insulators, brackets, stays, struts, guard wires, vibration dampers and other protective devices. Earthing – lightning arrestors and lightning conductors and their testing. Testing and fault location. inspection of transmission and distribution lines. Concepts and advantages of 3-phase and 1-phase distribution systems of voltage exceeding 650 V but not exceeding 33 kV.

15. Underground cables

Simple calculations and general principles of laying Cables direct in the ground, in troughs and pipes, handling, bending, joining, plumbing, underground and above ground junction boxes. Distribution board and pillars. Joint box compound, melting of compounds and filling boxes with compounds. Testing and fault location – echo test, pressure test, current rating – short time rating and continuous rating – derating factors of cables – basic knowledge of different types of cables – PVC, APVC, AYYF, XLPE – calculation of voltage drop.

16. Illumination and Street lights

Characteristics of different types of lamps – incandescent lamps, fluorescent lamps, CFL lamp, sodium vapour lamps – energy efficient lamps – luminous tube sign installations of voltage exceeding 650 V but not exceeding 33 kV. Photo metric units and simple measurements. General requirements of efficient lighting – simple problems on illumination. Street lighting-time switches. Different types of poles – swaged poles and step up poles. Different types of brackets –

17. Electrical Safety Rules: Working knowledge of

- i. Wiring Rules -according to BIS
- ii. Protection and restoration of persons suffering from electric shock
- iii. Working on over head lines / UG system
- iv. Working in switch yard on voltage exceeding 650 V.
- v. Preliminary knowledge of Codes of Practices and Specifications prescribed by Bureau of Indian Standards.
- vi. Central Electricity Authority (Measures relating to Safety and Electric Supply) Regulation, 2010.

Syllabus for Examination of Electrical Supervisory Certificate of Competency -

Paper - II

Electrical Utilisation

1. Design of electrical installations

a. Domestic Installations

Various systems of LT wiring – PVS casing capping & rigid PVC conduit wiring, metal sheathed, conduit and armoured cable for lighting and power in residential premises – types of wires and cables, standards sizes – estimates of material and cost of different types of installations – wiring of temporary installations together with necessary switchgear and portable appliances. Electrical wiring installations for large multi-storied residential buildings.

b. Industrial Installations

Load survey – connected load – maximum demand – demand factor – diversity load centre, selection of sub-station site – transformer capacity – selection of distribution voltage – main switch board – sub-switch board and distribution fuse board – MCC – PMCC – PCC – distribution layout – location of switch boards – circuit diagrams.

2. Earthing

Resistivity of soil – measurement – computation of earth resistance – different materials used for earthing conductors - current densities – corrosion factors – determination of size of earth bus, number of earth electrodes – plate, pipe and strip electrodes – disposition of electrodes – joints in earth conductors – size of earth conductors for equipments of various capacities – earth continuity wire – earth continuity resistance – its rules.

3. Selection of equipments

Different types of breakers – OCB – ACB – VCB – MCCB – MCB – contactors – breaking capacity – making capacity – selection of breakers – selection of switches – short time and continuous ratings – HRC fuses – uses – selection of HT and LT fuses – grading Switch boards – design of outlets – Cables – short time and continuous ratings – derating factors – Hazardous areas. Motors – selection of starting methods of motors – DC motors – speed control – limitations on starting current and voltage drop – system disturbance. Motors of voltage exceeding 650 V but not exceeding 33 kV – protection – motor protection relays – capacitors – power factor improvement, Methods of P F improvement, Methods of connection of Special type transformers – furnace transformers – welding transformers – rectifier transformers scott connection – tertiary windings. captive generation – determination of capacity – load segregation – double bus system – changeover arrangements

4. Energy measurements and tariffs

Measurement of Power – Wattmeters, Energy meters, Power factor correction by capacitors – Trivector Meters – Installation and Computation of energy – T.O.D meters. Tariffs – different types for LT and HT consumers – Simple calculations relating to cost of energy. -Concepts and features of electronic/digital metering.

5. Installation, Testing and Maintenance

Insulation tester – earth tester – relay testing kit., Break down test of oil. Single phase and three phase energy meter testing, ammeter, voltmeter, wattmeter – different installation. Recommended values of insulation resistance – desired values. earth resistance measurements – desired values. Polarity tests – test for earth continuity paths – rectification of faults. detection and location of faults in domestic appliances and wiring installations. Relay testing – maintenance of various electrical installations – relevant standards and Rules. Protective devices, basic knowledge of earthing of generators, motors, machines, installations and electrical appliances. Lightning protection – calculation of number of down conductors – test joint – lightning arrestors.

6. Cable Jointing

Aluminium and copper cable jointing – types – precautions – termination. Indian Standards.

7. Clearances

Statutory clearances of live parts from ground, buildings – sectional clearances – equipment clearances – clearance of switch boards – oil containing equipments – Indoor and outdoor equipment clearances.

8. Symbols.

List of symbols as per N.E.C/BIS – preparation of simple electrical wiring diagrams and electrical circuit diagrams – reading out simple electrical circuit diagrams.

9. Preparation of Schematic diagrams

Electrical connection for

1. DC and AC generators, switch board, transformers.
2. Main switch boards and sub-switch boards with circuit breakers, switch fuse units, with down stream load details in each circuit.
3. DC and AC motors, their starters, regulators.
4. Battery charging equipment.
5. Converting machinery.
6. Lifts with their safety devices.

10. Special Type of Equipments

Lift, cinema installations – relevant rules – circuitry – safety precautions – earthing – fire precaution measures.

11. Energy Audit and Conservation-concepts and applications

12. SCADA systems and remote data acquisition and control general concepts and applications.

13. Rules and standards: Working knowledge of

1. Central Electricity Authority (Measures relating to safety and Electric supply) Regulations, 2010
2. Code of practice for Cinema and Lift and Escalators Installations.

Syllabus for Examination of Electrical Supervisory Certificate of Competency**PAPER - III****Mines Installations****1. Wiring**

Different types of wiring for power and lighting installations underground – different types of permissible types of cables to be used underground and in hazardous areas.

2. Preparation of schematic diagrams

1. DC and AC generators, switch boards, transformers etc.
  2. Distribution boards with circuit breakers, switch fuse units with down stream load details in each circuit.
  3. DC and AC motors with their starters and capacitors.
  4. Battery charger and lamp cabin
3. Apparatus including flame proof apparatus for use in hazardous locations in coal and oil mines flame proof enclosures – general construction – rating plate and diagram of connections – rated voltage and frequency – rate outputs – rating of motors in flame proof enclosures – performance – temperature rise – tests for flame proofness.

4. Installation and maintenance of Electrical Equipments in Mines

1. General requirement of electrical equipment installed in mines – design – layout
2. Electrical protection of circuits and apparatus.
3. Protective measures against risk of electric shock.
4. Intrinsically safe apparatus and circuits.
5. Installation of electrical equipments.
6. Portable and transportable apparatus.
7. Cables.
8. Communication and signalling systems
9. Maintenance of electrical equipments in mines – Special precautions for maintenance of flame proof equipment – Special precautions for maintenance of intrinsically safe equipment
10. Installation and maintenance of:
  - a) Electrical winders, haulages and pump units, their control gears and starters.
  - b) Rectifiers, rotary converters and electric locomotives.

5. General principles and elementary knowledge of

1. Supply voltage for transmission, distribution and use underground
2. Control gear – transformers – insulated cables – cable terminal arrangement and sealing boxes – power distribution – motors and motor starters
3. Connected load – maximum demand – demand factor – diversity load centre
4. Power energy consumption in pumping, hauling and mining installations and other face machineries.

6. Power and energy measurement and tariffs

Measurement of power-watt meters – energy meters used in both DC and AC – power factor correction by capacitors – trivector meters – T.O.D. meters – their installation and computation of energy. Single and three phase static meters and principles of measuring energy consumption.

Tariffs – Different tariffs for LT and HT consumers – simple calculation relating to cost of energy.

7. Testing and fault attendance-

Insulation tester – earth tester – relay testing kit – Schering Bridge, break down test of oil-single phase and three phase energy testing – voltmeter, ammeter and wattmeter testing – different installations – recommended values of insulation resistance – polarisation index – earth resistance measurements – desired values – Test for earth continuity paths – relay testing. detection and location of earth and faults in electrical apparatus and cables in voltage not exceeding 250 V and control circuits.

- 8.** Flexing, trailing cables for portable and transportable apparatus. Knowledge of different types of cables including pliable armoured cables, their installation, maintenance, fault location, efficient repairs by vulcanized joints and testing.

9. Illumination, signalling and telecommunication system in Mines

10. Safety and protective devices

1. Electrical protection of circuits and apparatus – protection against over currents –protection against earth leakage.
2. Protective measures against risk of electrical shock – protection against contact with live parts – insulation resistance – protective earthing.

11. Safety Rules

1. Working knowledge of Central Electricity Authority (Measures relating to safety and Electric Supply) Regulations, 2010, with particular reference to chapter X.

SCHEDULE “WS”**(See rule 21)****Syllabus for Examination for Electrical Wiremen Permit**

1. Properties of copper and aluminium conductors. Properties of insulating materials such as PVC, XLPE, rubber and porcelain. Concept of voltage, current, power, energy, resistance, inductance, capacitance, impedance, power-factor. Simple calculation of current, power, energy and voltage drop. Comparison between series and parallel connection of loads.
2. Basic principle of bulk generation of electricity in hydel and thermal stations. Functions of sub-stations and transformer stations in power systems. Lead acid and dry type of storage batteries. constructional details, characteristics, charging and maintenance, tubular and maintenance free batteries.
3. Measuring devices. Principle of operation of voltmeter, ammeter, wattmeter, tong tester and multimeter. Measurement of energy in single phase and three phase circuits using energy meters. Checking of possible errors.
4. Transformers principle of operation, construction, KVA and current ratings – efficiency, care and maintenance. Induction motors. Principle of working of squirrel cage and slipring motors–starter, D.O.L., star/delta(semiautomatic and automatic) and rotor resistance types. Single phase motors principle. Different types of fan regulators –resistance and electronic types. Principle of operation of fractional horse power motors used in appliances such as mixies, washing machines, etc. Principle of operation of AC generators.
5. Various systems of LT wiring – types of wires and standard sizes – voltage and current ratings – thumbrules for voltage drop in cables. Main switch boards, sub switch boards and distribution boards – permissible loads – selection of location and standards clearances for main boards etc. Circuit breakers, MCCBs, switch fuse units, MCBs, etc standard ratings. Conduits – metallic and non metallic types – permissible numbers of wires in conduits. Wiring of Special equipments like UPS, invertors, standby for computers, etc. Essential factors for wiring high rise buildings.
Making straight and Tee joints in standard insulated wires.
Making Brittanian and western union joints in bare copper and aluminium wires.
6. Earthing of systems, necessity types of standards for earthing – selection of location – type and size of earthing conductors – minimum number of earth electrodes. Earthing of Special equipment.
7. Fuses, rewirable and HRC types – ratings, selection and grading. Circuit breakers – MCCB, MCB, Overload protection, Earth leakage protection – ELCB – principle of operation – standards leakage current ratings.
8. Basic Principle of operation of invertors, UPS and electronic chokes, power ratings. principle of operation and characteristics of commonly used light sources such as incandescent lamps, LED lamps, fluorescent lamps, compact fluorescent lamps, vapour lamps.

9. Standard symbols of various types of electrical equipments – reading of schematic drawing for power and control circuits. Electrical workman tools and accessories.
10. Testing and commissioning of installations – standards, testing meters – insulation tester, earth tester, neon tester, hand held lamp tester. General knowledge of continuity and polarity tests in single phase and three phase wiring, insulation resistance and earth resistance test.
11. Safety measures to be observed while working – devices used for electrical workman safety. Knowledge on tariffs. Procedure for availing electric supply to consumer – submission of completion report. Energy efficient and trouble free maintenance of installations. Knowledge of energy conservation methods. Code of conduct and ethics to be observed by the electrical workman with the Contractor, consumer and the Regulatory Authorities. Protective measures against electrical shocks to working personnel, restoration of and first aid to persons sustaining electrical shocks.

SCHEDULE “LD”**(See rule 35)****LIST OF DOCUMENTS TO BE SUBMITTED FOR NEW CONTRACTOR LICENCE**

1. Approval for name of the firm from Electrical Inspector concerned.
2. New contractor licence form “N” duly filled.
3. Megger and Earth tester inspection report in prescribed form S & T duly verified by the officer of the Electrical Inspectorate not below the rank of Assistant Electrical Inspector.
4. Original challan of requisite fee paid.
5. Megger and Earth tester bill in the name of firm/company.
6. Current account in the name of firm/company bank statement /self attested photo copy of bank passbook showing minimum balance Rs.10,000/- . on the date of application.
7. The Specimen signature and photograph of the Owner/Contractor/Authorized signatory and Electrical Supervisor in form ‘U’ alongwith original Certificate and Permit shall be got attested by the Electrical Inspector concerned.
8. An Affidavit on Rs.100/- stamp paper of Electrical Supervisor sworn before the Notary / Executive Magistrate as per prescribed form ‘V’ to established that he/she is an employee of the firm .
9. An Affidavit on Rs.100/- stamp paper of Owner sworn before the Notary / Executive Magistrate as per prescribed form ‘W’ to established that Electrical Supervisor is an employee of the firm. Or
An affidavit in form "X" if Electrical Supervisor is himself Electrical Contractor.
10. For partnership firm, partnership deed on Rs.100 stamp paper and affidavit of partners in form "Y"
11. An affidavit on Rs.100/- stamp paper of Electrical Supervisor sworn before the Notary / Executive Magistrate as per prescribed form 'Z' regarding gap in the service.
12. Resignation letter of Electrical Supervisor from last employment.
13. Self attested Photo copies of Electrical Supervisor certificate and Permit.
14. Self Addressed Envelope duly affixed with requisite postage stamp.
15. In case of Company/Partnership, self attested copies of firm Registration Certificate, Resolution and Power of Attorney to the Authorized signatory.
16. Self attested copies of, Residential and business address proof.
17. Self attested copy of PAN card.
18. File for handling papers.

SCHEDULE "FS"

(See rule – 45)

The following Fees shall be levied under the rule 45

(i) Examination-

(a)	Admission to the examination for electrical Supervisor, grant of competency certificate and electrical supervisors permit to a successful candidate	Rs. 500
(b)	Admission to the examination for electrical wireman, grant of competency certificate and electrical wireman permit to a successful candidate	Rs. 500
(c)	Mark verification of the examination of a Electrical Supervisor/Electrical Wireman	Rs. 400

(ii) Issue of Certificate and permit to a candidate who is exempted from the examination of ---

(a)	Electrical Supervisor	Rs. 400
(b)	Electrical Wireman	Rs. 400

(iii) Duplicate permit or certificate to

(a)	Electrical Supervisor	Rs. 400
(b)	Electrical Wireman	Rs. 400

(iv) Contractor's Licence :-

(a)	Fee for New Contractor Licence	Rs. 2500
(b)	Contractor Licence Renewal fee (For Three Years)	Rs. 2000
(c)	Change of name in respect of contractor firm	Rs. 400
(d)	Change in address of contractor firm	Rs. 400
(e)	Change and appointment of Electrical Supervisor and Electrical Engineers	Rs. 400
(f)	Duplicate copy of certificate of contractor Licence	Rs. 500

(v) Interstate recognition of Electrical Supervisor's Permit Rs. 500

(vi) Interstate recognition of Wireman's Permit Rs. 500

(vii) New Muster Book (form 'M') Rs. 400

These rules will be implemented with effect from the date of issue of notification.

1. Once the fee is paid, it will be valid for 6 months only from the date of payment and no refund will be given in any case. Fee for cancelled proposals will not be considered for fresh proposal.

2. The original fee receipt should be submitted along with proposal/Application.

By order and in the name of the Governor of Maharashtra,

B. Y. MANTA,
Deputy Secretary to Government.